

Deuteronomio

Ginmanduan sang Dios ang mga Israelinhon sa Paghalin sa Bukid sang Sinai

¹ Ini nga libro parte sa mga mensahi nga ginsil-ing ni Moises sa tanan nga Israelinhon samtang didto sila sa kamingawan, sa east sang *Suba sang Jordan*. Nagakampo sila sa Kapatagan sang Jordan* malapit sa Suf, sa tunga sang Paran, Tofel, Laban, Hazerot, kag Dizahab.

² (Mga onse ka adlaw nga pagpanglakaton halin sa Bukid sang Sinai† pakadto sa Kadesh Barnea kon mag-agi sa Bukid sang Seir.)

³ Sang nahauna nga adlaw sang ika-11 nga bulan, sang ika-40 nga tuig *halin sang paghalin sang mga Israelinhon sa Egypt*, ginhambal ni Moises sa ila ang tanan nga ginpasiling sang GINOO nga ihambal sa ila.

⁴ *Natabo ini* matapos nga napierdi ni Moises‡ si Sihon nga hari sang mga Amornon, nga nagaestar sa Heshbon, kag si Og nga hari sang Bashan, nga nagaestar sa Ashtarot kag Edrei.

⁵ Gani ginsugid sa ila ni Moises ang kasuguan sang GINOO didto sa east sang *Suba sang Jordan*, sa teritoryo sang Moab. Siling niya,

⁶ “Sang didto kita sa Horeb, nagsiling sa aton ang GINOO nga aton Dios, ‘Dugay na ang inyo pagtiner sa sini nga bukid,

* **1:1** *Kapatagan sang Jordan*: sa Hebreo, *Araba* † **1:2** *Bukid sang Sinai*: sa Hebreo, *Horeb* ‡ **1:4** *ni Moises*: ukon, sang GINOO

⁷ gani maglakat na kamo. Magkadto kamo sa mga kabukiran sang mga Amornon kag sa mga lugar sa palibot sini—sa Kapatagan sang Jordan, § sa kabukiran, sa mga bulobukid sa west,* sa Negev, kag sa *mga* lugar sa baybayon. Magkadto kamo sa duta sang mga Canaanhon kag sa Lebanon, hasta sa dako nga suba nga amo ang Euphrates.

⁸ Tan-awa ninyo! Ginahatag ko ini nga *mga* duta sa inyo. Lakat kamo kag panag-iyahi ini nga *mga* duta nga ginpromisa ko sa inyo mga katigulangan nga si Abraham, Isaac kag Jacob, kag sa ila mga kaliwat.’”

Nagpili si Moises sang mga Opisyal nga Magbulig sa Iya sa Paghukom
(Exo. 18:13-27)

⁹ Nagsiling pa si Moises, “Sang sadto nga tion, nagsiling ako sa inyo: ‘Indi ko kamo masarangan nga panguluhan nga ako lang isa.

¹⁰ Ginpadamo kamo sang GINOO nga inyo Dios, kag karon daw pareho na kamo kadamo sa mga bituon sa langit.

¹¹ Kabay pa nga ang GINOO, ang Dios sang inyo mga katigulangan, magpadamo pa gid sa inyo sing linibo pa ka pilo kag pakamaayuhon niya kamo suno sa iya ginpromisa.

¹² Pero paano ko mahusay ang inyo mga pag-ilinaway kag mga problema nga ako lang?

¹³ Gani magpili kamo sa tagsa ninyo ka tribo sang mga tawo nga maalamon, may maayo nga

§ 1:7 Kapatagan sang Jordan: sa Hebreo, Araba * 1:7 mga bulobukid sa west: sa Hebreo, Shefela

pag-intiendi kag talahuron, kag padumalahon ko sila sa inyo.'

¹⁴ "Komporme kamo nga maayo ang akon plano.

¹⁵ Gani ginpadumala ko sa inyo bilang mga *hukom kag* opisyal ang mga tawo nga maalamon kag talahuron halin sa inyo mga tribo. Ang iban responsable sa 1,000 ka tawo, ang iban sa 100, ang iban sa 50, kag ang iban sa 10.

¹⁶ Sadto nga tion ginmanduan ko ang inyo mga hukom, 'Husaya ninyo ang mga kaso sang mga tawo, kag maghukom kamo sing matarong, indi lamang sa mga Israelinhon kundi pati man sa mga pangayaw.

¹⁷ Kinahanglan wala kamo sing may ginapasulabi sa inyo paghukom; pamatii ninyo sing palareho ang mga imol kag manggaranon. Indi kamo magkahadlok bisan kay sin-o, kay ang paghukom naghalin sa Dios. Kon mabudlay ang kaso para sa inyo, dal-a ina sa akon kay ako ang bahala sa paghukom sina.'

¹⁸ Kag ginsilingan ko man kamo sadto sang tanan nga dapat ninyo pagahimuon.

*Nagpadala Sila sang mga Espiya
(Num. 13:1-33)*

¹⁹ "Dayon, suno sa mando sang GINOO nga aton Dios, naghalin kita sa Bukid sang Sinai,[†] kag nagpanglakaton sa malapad kag makahaladlok nga kamingawan nga nakita ninyo mismo, kag nagpakadto kita sa kabukiran sang mga Amornon. Pag-abot naton sa Kadesh Barnea,

[†] **1:19** *Bukid sang Sinai: sa Hebreo, Horeb*

²⁰ nagsiling ako sa inyo, ‘Nakaabot na kamo sa kabukiran sang mga Amornon nga ginahatag sa aton sang GINOO nga aton Dios.

²¹ Tan-awa ang duta nga ginahatag niya sa inyo! Panag-iyahi ninyo ini suno sa ginsiling sang GINOO, ang Dios sang inyo mga katigulangan. Indi kamo magkahadlok ukon magkaluya.’

²² “Dayon nagpalapit kamo tanan sa akon kag nagsiling, ‘Magpadala anay kita sang mga tawo sa pagpang-espiya sa duta para masugiran nila kita sang aton alagyan kag sang mga banwa nga aton kadtuan.’

²³ “Nahunahunaan ko nga maayo man ato nga plano; gani nagpili ako sang dose ka tawo, isa sa kada tribo.

²⁴ Naglakat sila kag nag-agi sa kabukiran, kag nakaabot sila sa Eshcol nga ililigan sang tubig, kag nagpang-espiya sila didto.

²⁵ Sa ila pagbalik may dala sila sa aton nga mga prutas halin didto, kag nagbalita man sila nga maayo ang duta nga ginahatag sang GINOO nga aton Dios sa aton.

²⁶ “Pero indi kamo gusto magkadto didto; nag-supak kamo sa sugo sang GINOO nga inyo Dios.

²⁷ Nagkumod kamo sa inyo mga tolda kag nagsiling, ‘Ginakaugtan kita sang GINOO, gani ginpaguwa niya kita sa Egypt para itugyan sa mga kamot sang mga Amornon sa paglaglag sa aton.

²⁸ Paano kita makakadto didto? Ginpahadlok kita sang mga nagpang-espiya sa duta. Nagsiling sila nga ang mga tawo didto mas makusog kag mas mataas sang sa aton, kag ang ila mga banwa dalagko kag napalibutan sang mga pader nga ang

kataason *daw* lambot na sa langit. Kag nakita pa nila didto ang mga kaliwat ni Anak.’

²⁹ “Dayon nagsiling ako sa inyo, ‘Indi kamo magpakulba ukon magkahadlok sa ila.

³⁰ Ang GINOO nga inyo Dios magauna sa inyo kag magapakig-away mismo para sa inyo, pareho sang inyo nakita nga iya ginhimo sa Egypt

³¹ kag sa kamingawan. Nakita ninyo kon paano kamo gin-atipan sang GINOO nga inyo Dios sa tanan ninyo nga dalanon, pareho sa amay nga nagaatipan sang iya anak, hasta nga nakaabot kamo sa sini nga lugar.’

³² “Pero bisan pa sining tanan, wala kamo nagsalig sa GINOO nga inyo Dios

³³ nga nagpanguna sa inyo sa paglakat, paagi sa kalayo kon gab-i kag sa panganod kon adlaw. Ginpangitaan niya kamo sang mga lugar nga inyo makampuhan kag gintudluan kon diin kamo maagi.

³⁴ “Sang mabatian sang GINOO ang inyo mga reklamo, nangakig siya kag nagpanumpa,

³⁵ ‘Wala sing bisan isa sa sining malain nga henerasyon nga makakita sang maayo nga duta nga akon ginsumpa nga ihatag sa ila mga katigulangan,

³⁶ luwas lang kay Caleb nga anak ni Jefune. Makita niya ini, kag ihatag ko sa iya kag sa iya mga kaliwat ang *ila parte* sa duta nga iya ginkadtuan, kay nagsunod siya sa akon sa bug-os niya nga tagipusuon.’

³⁷ “Tungod sa inyo, nangakig man ang GINOO sa akon. Nagsiling siya sa akon, ‘Bisan ikaw indi

makasulod sa amo nga duta.

³⁸ Pero ang imo kabulig nga si Josue nga anak ni Nun makasulod didto. Paisuga siya, kay siya ang magapangulo sa mga Israelinhon sa pagpanag-iyang sang duta.'

³⁹ "*Dayon nagsiling ang GINOO sa aton tanan*, 'Makasulod man sa amo nga duta ang inyo mga kabataan nga wala pa sang buot. Nahadlok kamo nga basi bihagon sila, pero sa ila ko ihatag ini nga duta kag panag-iyahan nila ini.

⁴⁰ Pero kamo ya, balik kamo sa kamingawan pakadto sa Mapula nga Dagat.'

⁴¹ "Dayon nagsiling kamo, 'Nakasala kami sa GINOO. Malakat kami kag magpakig-away suno sa ginmando sang GINOO nga amon Dios sa amon.' Gani ang kada isa sa inyo nagpreparar sang iya mga armas, nga nagahunahuna nga mahapos lang ang pag-agaw sa mga kabukiran.

⁴² "Pero nagsiling ang GINOO sa akon, 'Silinga sila nga indi maglakat kag magpakig-away, tungod kay indi ako mag-upod sa ila. Mapierdi sila sang ila mga kaaway.'

⁴³ "Gani ginsilingan ko kamo, pero wala kamo nagpamati. Nagsupak kamo sa sugo sang GINOO, kag sa inyo kahambog nagsalakay *gid* kamo sa kabukiran.

⁴⁴ Dayon nagpakig-away sa inyo ang mga Amornon nga nagaestar didto, kag daw sa mga putyukan sila nga naglagas kag nagpierdi sa inyo halin sa Seir hasta sa Horma.

⁴⁵ Nagbalik kamo kag naghilibion sa GINOO, pero wala siya nagpamati ukon nagsapak sa inyo.

⁴⁶ Amo ina nga nagtiner kamo sing madugay sa Kadesh.

2

Didto sa Kamingawan

¹ “Dayon nagbalik kita kag nagkadto sa kamingawan pakadto sa Mapula nga Dagat, suno sa ginmando sang GINOO sa akon. Kag sa madugay nga tion naglibot-libot kita sa kabukiran sang Seir.

² Dayon nagsiling ang GINOO sa akon,

³ “Dugay na kamo nga nagalibot-libot sa sini nga kabukiran. Karon, magderetso na kamo sa north.

⁴ Silinga ang mga tawo, “Magaagi kamo sa teritoryo sang inyo mga kadugo nga mga kaliwat ni Esau, nga nagaestar sa Seir. Mahadlok sila sa inyo, gani maghalong kamo

⁵ nga indi ninyo sila pagsalakayon. Kay ginhatag ko sa ila ang mga kabukiran sang Seir bilang ila duta, kag indi ko kamo paghatagan sang ila duta bisan gamay lang.

⁶ Bayaran ninyo sila sang kuwarta sa inyo makaon kag mainom.

⁷ Dumdumon ninyo kon paano ko kamo ginpakamaayo sa tanan ninyo nga ginhimo. Ako, ang GINOO nga inyo Dios, ang nagbantay sa inyo sa pagpanglakaton ninyo sa sining malapad nga kamingawan. Sa sulod sang 40 ka tuig nag-upod ako sa inyo, kag wala gid kamo nakulangi sang bisan ano.”

⁸ “Gani nag-agi lang kita sa aton mga kadugo nga mga kaliwat ni Esau, nga nagaestar sa Seir. Wala kita nag-agi sa dalan sang Kapatagan sang

Jordan,* nga nagahalin sa Elat kag Ezion Geber. Sang nagapanglakaton kita sa alagyan sa kamin-gawan sang Moab,

⁹ nagsiling ang GINOO sa akon, ‘Indi ninyo paggamuha ukon pagsalakaya ang mga Moabnon nga mga kaliwat ni Lot, kay ginhatag ko sa ila ang Ar bilang ila duta, kag indi ko kamo paghatagan sang ila duta bisan gamay lang.’”

¹⁰ (Sang una didto nagaestar sa Ar ang madamo kag makusog nga mga tawo nga ginatawag Emhanon. Mga mataas man sila nga mga tawo pareho sang mga kaliwat ni Anak.

¹¹ Ginatawag man sila nga mga Refaimnon, pareho sang mga kaliwat ni Anak, pero ginatawag sila sang mga Moabnon nga mga Emhanon.

¹² Sang una didto nagaestar ang mga Horhanon sa Seir, pero ginlaglag sila kag gintabog sang mga kaliwat ni Esau, kag sila na ang nag-estar didto, pareho sang ginhimo sang mga Israelinhon sa mga Canaanhon sa duta nga ginhatag sang GINOO sa ila.)

¹³ “Dayon nagsiling ang GINOO nga matabok kita sa Zered nga ililigan sang tubig, gani nagtabok kita.

¹⁴ Ini pagkaligad sang 38 ka tuig halin sang tion nga naghalin kita sa Kadesh Barnea. Nagkalamatay na sa kamingawan ang mga soldado nga Israelinhon sa sina nga henerasyon, suno sa ginsumpa sang GINOO sa ila.

¹⁵ Ginsilutan sila sang GINOO hasta nga gin-ubos niya sila pamatay sa kampo.

* **2:8** *Kapatagan sang Jordan: sa Hebreo, Araba*

¹⁶ “Sang nagkalamatay na ang tanan nga soldado,

¹⁷ nagsiling sa akon ang GINOO,

¹⁸ ‘Matabok kamo subong sa border sang Moab sa Ar.

¹⁹ Kon makaabot na kamo sa mga Ammonhon, nga mga kaliwat ni Lot, indi ninyo sila paggamuha ukon pagsalakaya kay ginhatag ko sa ila ang ila duta, kag indi ko kamo paghatagan sang ila duta bisan gamay lang.’

²⁰ “Ang amo nga duta ginkabig sang una nga duta sang mga Refaimnon kay gin-estaran nila ini. Ini sila gintawag sang mga Ammonhon nga Zamzumnon.

²¹ Ini sila madamo kag makusog, kag mataas pareho sang mga kaliwat ni Anak. Pero ginpalaglag sila sang GINOO sa mga Ammonhon. Gintabog sila sang mga Ammonhon kag gin-estaran ang ila duta.

²² Pareho man sina ang pagbulig sang GINOO sa mga kaliwat ni Esau nga nagaestar sa Seir. Kay ginpalaglag sa ila sang GINOO ang mga Horhanon. Gintabog nila ang mga Horhanon kag gin-estaran ang ila duta hasta subong.

²³ Amo man sini ang natabo sang ginsalakay sang mga taga-Caftor† ang mga taga-Avim nga nagaestar sa mga baryo sa Gaza. Ginlaglag nila ang mga taga-Avim kag gin-estaran ang ila duta.

²⁴ “*Dayon nagsiling ang GINOO*, ‘Karon magtabok na kamo sa Arnon nga ililigan sang tubig. Ginatugyan ko sa inyo si Sihon nga Amornon nga hari

† 2:23 *taga-Caftor: ukon, taga-Crete*

sang Heshbon, kag ang iya duta. Salakaya ninyo siya kag panag-iyahi ang iya duta.

²⁵ Sugod subong pahadlukon ko sa inyo ang tanan nga nasyon sa bilog nga kalibutan. Maga-kulurog sa kahadlok ang makabati parte sa inyo.'

*Napierdi si Haring Sihon sang Heshbon
(Num. 21:21-30)*

²⁶ "Gani sang didto kita sa kamingawan sang Kedemot, nagpadala ako sang mga mensahero kay Haring Sihon sang Heshbon sa paghambal sa iya *sining akon mensahi nga* para sa kaayuhan sang amon relasyon:

²⁷ 'Kon mahimo tuguti kami sa pag-agi sa inyo duta. Indi kami mag-agi sa iban nga mga dalan kundi sa inyo lang mayor nga dalan.

²⁸ Bayaran namon sang kuwarta ang amon makaon kag mainom. Ang amon lang pangabay amo nga tugutan mo kami sa pag-agi sa inyo duta

²⁹ pareho sang pagtugot sa amon sang mga kaliwat ni Esau nga nagaestar sa Seir kag sang mga Moabnon nga nagaestar sa Ar. Tuguti kami sa pag-agi hasta nga makatabok kami sa *Suba sang Jordan* pakadto sa duta nga ginahatag sang GINOO nga amon Dios sa amon.'

³⁰ Pero wala nagsugot si Haring Sihon sang Heshbon sa pagpaagi sa aton. Kay ginpatig-a sang GINOO nga inyo Dios ang iya tagipusuon para itugyan siya sa aton mga kamot, pareho sang natabo subong.

³¹ "Dayon nagsiling ang GINOO sa akon, 'Ginaumpisahan ko na sa pagtugyan sa inyo si Sihon

kag ang iya duta; gani umpisahi na ninyo ang pagsalakay kag pagsakop sang iya duta.'

³² “Sang nagpakig-away sa aton si Sihon kag ang tanan niya nga soldado[‡] didto sa Jahaz,

³³ gintugyan siya sa aton sang GINOO nga aton Dios kag ginpatay ta siya, pati ang iya mga anak kag ang tanan niya nga soldado.

³⁴ Sadto nga tion, gin-agaw ta ang tanan niya nga banwa kag ginlaglag sila sing bug-os[§]—mga lalaki, babayi, kag kabataan. Wala gid kita sing ginbilin sa ila nga buhi.

³⁵ Ginpangdala ta ang ila mga kasapatan kag mga pagkabutang nga aton naagaw sa ila mga banwa.

³⁶ “Ginbuligan kita sang GINOO nga aton Dios sa pag-agaw sang Aroer sa higad sang Arnon nga ililigan sang tubig kag sang banwa nga malapit sa sini nga ililigan kag sang mga lugar hasta sa Gilead. Wala sing banwa nga mabakod para sa aton.

³⁷ Pero suno sa ginsugo sa aton sang GINOO nga aton Dios, wala ta pagpalapiti ang bisan diin nga duta sang mga Ammonhon, bisan ang duta nga ara sa higad sang Jabok ukon ang mga banwa sa palibot sang mga kabukiran.

3

Napierdi si Haring Og sang Bashan (Num. 21:31-35)

[‡] **2:32** *soldado*: ukon, *katawhan*. Amo man sa sunod nga bersikulo.

[§] **2:34** *ginlaglag sila sing bug-os*: Ang Hebreo nga pulong sini nagakahulugan sang mga gintugyan sa Ginoo paagi sa paghalad ukon paglaglag sini.

¹ “Dayon nagkadto kita sa Bashan, pero gin-salakay kita ni Haring Og sang Bashan kag sang iya bilog nga katawhan didto sa Edrei.

² Pero nagsiling ang GINOO sa akon, ‘Indi ka magkahadlok sa iya, kay sigurado nga itugyan ko siya sa imo, pati ang iya bilog nga katawhan kag ang iya duta. Himua sa iya ang ginhimo mo kay Sihon nga hari sang mga Amornon nga naghari sa Heshbon.’

³ Gani gintugyan sa aton sang GINOO nga aton Dios si Haring Og sang Bashan kag ang bilog niya nga katawhan. Ginpamatay ta sila, kag wala gid kita sing may ginbilin nga buhi.

⁴ Gin-agaw ta ang tanan niya nga 60 ka banwa—ang bilog nga teritoryo sang Argob nga sakop iya sang ginharian.

⁵ Ini tanan nga banwa napalibutan sang mataas nga mga pader kag may mga puwertahan nga may mga trangka. Gin-agaw ta man ang iya madamo gid nga mga baryo nga wala sing mga pader.

⁶ “Ginlaglag ta sila sing bug-os* pareho sa ginhimo ta kay Haring Sihon sang Heshbon. Ginpamatay ta ang tanan nga tawo sa kada banwa nga aton naagaw—mga lalaki, babayi, kag kabataan.

⁷ Pero gindala ta ang tanan nga kasapatan kag pagkabutang nga aton nakuha sa ila mga banwa.

⁸ “Gani naagaw ta sa duha ka hari sang mga Amornon ang duta sa east sang *Suba sang Jordan* halin sa Arnon nga ililigan sang tubig hasta sa Bukid sang Hermon.

* **3:6** *Ginlaglag ta sila sing bug-os*: Ang Hebreo nga pulong sini nagakahulugan sang mga gintugyan sa Ginoo paagi sa paghalad ukon paglaglag sini.

⁹ (Ining Hermon ginatawag sang mga Sidonhon nga Sirion, kag ginatawag sang mga Amornon nga Senir.)

¹⁰ Gin-agaw ta ang tanan nga banwa sa mataas nga patag, ang bilog nga Gilead, kag ang bilog nga Bashan hasta sa Saleca kag Edrei, nga mga banwa nga sakop sang ginharian ni Og sang Bashan.

¹¹ (Si Haring Og amo lang ang nabilin nga kaliwat sang mga Refaimnon. Ang iya salsalon nga katre[†] mga 13 feet ang kalabaon kag mga 6 feet ang kasangkaron. Makita pa ini subong sa Raba nga banwa sang mga Ammonhon.)

Ang Pagpartida sang Duta sa East sang Suba sang Jordan

(Num. 32:1-42)

¹² “Sang naagaw ta ini nga duta, ginhatag ko sa mga kaliwat ni Reuben kag ni Gad ang duta sa north sang Aroer malapit sa Arnon nga ililigan sang tubig pati ang katunga sang kabukiran sang Gilead kag ang mga banwa sini.

¹³ Ang nabilin nga parte sang Gilead kag ang bilog nga Bashan, ang ginharian ni Og, ginhatag ko sa katunga sang tribo ni Manase. (Ang bilog nga Argob sa Bashan ginatawag sadto nga duta sang mga Refaimnon.)

¹⁴ Si Jair nga kaliwat ni Manase, amo ang nagpanag-iya sang bilog nga Argob nga sakop sang Bashan hasta sa border sang duta sang mga Geshurnon kag sang mga Maacatnon. Ini nga teritoryo gin-ngalanan ni Jair sang iya mismo

[†] **3:11** katre: ukon, lungon

ngalan, gani hasta subong ang Bashan ginatawag nga ‘Mga Banwa ni Jair.’

¹⁵ Ginhatag ko ang Gilead sa *pamilya ni Makir*.

¹⁶ Kag sa mga kaliwat ni Reuben kag ni Gad ginhatag ko sa ila ang kadutaan halin sa Gilead hasta sa Arnon nga ililigan sang tubig. Ang tunga-tunga sang Arnon amo ang ila border *sa south*, kag *ang ila naman border sa north* amo ang Jabok nga ililigan sang tubig, nga amo man ang border sang mga Ammonhon.

¹⁷ Ang border sa west amo ang Kapatagan sang Jordan,[‡] pati ang *Suba sang Jordan*, halin sa *Dagat sang Galilea* hasta sa Patay nga Dagat[§] sa ubos nga parte sang Pisga sa east.

¹⁸ “Sadto nga tion ginmanduan ko ang inyo mga tribo nga nagaestar sa east sang Jordan,* ‘Bisan ginhatag sang GINOO nga inyo Dios ini nga duta para inyo panag-iyahan, kinahanglan nga ang tanan ninyo nga soldado magtabok *man sa Suba sang Jordan* nga armado kag magpanguna sa inyo kapareho nga mga Israelinhon sa pagpakig-away.

¹⁹ Pero ibilin ninyo ang inyo mga asawa, mga kabataan, kag ang inyo madamo nga kasapatan sa mga banwa nga ginhatag ko sa inyo.

²⁰ Kon maangkon na sang inyo kapareho nga mga Israelinhon ang duta sa tabok sang Jordan nga ginahatag sa ila sang GINOO nga inyo Dios, kag kon mahatagan na sila sang seguridad pareho sa

[‡] **3:17** *Kapatagan sang Jordan*: sa Hebreo, *Araba* [§] **3:17** *Galilea hasta sa Patay nga Dagat*: sa Hebreo, *Kineret hasta sa Dagat sang Araba, ang maasin gid nga dagat* * **3:18** *ang inyo...Jordan*: sa Hebreo, *kamo*

iya ginhimo sa inyo, makabalik na kamo sa duta nga ginhatag ko sa inyo.'

Wala Gintugutan si Moises sa Pagsulod sa Canaan

²¹ “Kag sadto nga tion, ginsilingan ko man si Josue, ‘Nakita mo mismo ang tanan nga ginhimo sang GINOO nga inyo Dios sa sadtong duha ka hari. Pareho man sina ang himuon sang GINOO sa tanan nga ginharian nga inyo kadtuan.

²² Indi kamo magkahadlok sa ila, kay ang GINOO nga inyo Dios mismo ang magpakig-away para sa inyo.’

²³ “Sadto nga tion, nagpakitluoy ako sa GINOO. *Siling ko,*

²⁴ ‘O Ginoong DIOS, ginsuguran mo na nga ipakita sa imo alagad ang imo pagkagamhanan, kay wala sing dios sa langit ukon sa duta nga makahimo sang mga milagro nga imo ginhimo.

²⁵ Gani kon mahimo, tuguti ako nga makatabok para makita ko ang maayo nga duta sa tabok sang Jordan, ang matahom nga mga kabukiran, pati ang *mga kabukiran sang Lebanon.*’

²⁶ “Pero nangakig ang GINOO sa akon tungod sa inyo, kag wala siya nagsugot sa akon pangabay. Nagsiling siya, ‘Husto na ina! Indi na ako pagham-bali liwat parte sina nga butang.

²⁷ Magsaka ka sa putokputokan sang Pisga kag magtan-aw sa duta sa bisan diin nga direksyon, kay indi ka makatabok sa Jordan.

²⁸ Pero tudlui si Josue sang iya himuon. Pabakura siya kay siya ang magapangulo sa sini

nga mga tawo sa pagtabok sa *Jordan*. Ihatag niya sa ila ang duta nga makita mo lang!”

²⁹ Gani nagpabilin kita sa pulopatag nga malapit sa Bet Peor.”

4

Ginlaygayan ni Moises ang mga Israelinhon nga Magmatinumanon

¹ *Dayon nagsiling si Moises*, “Mga Israelinhon, pamatii ninyo ang mga sugo kag mga pagsulundan nga ginatudlo ko sa inyo. Tumana ninyo ini para magkabuhi kamo kag makaestar sa duta nga ginahatag sa inyo sang GINOO, ang Dios sang inyo mga katigulangan.

² Indi ninyo pagdugangan ukon pagbuhinan ang mga sugo nga ginahatag ko sa inyo halin sa GINOO nga inyo Dios. Dapat tumanon gid ninyo ini.

³ Nakita ninyo mismo ang ginhimo sang GINOO sa Baal Peor. Ginpamatay sang GINOO nga inyo Dios ang inyo kapareho nga mga Israelinhon nga nagsimba kay Baal.

⁴ Pero kamo ya nga matutom sa GINOO nga inyo Dios buhi pa hasta subong.

⁵ “Ginatudlo ko sa inyo ang mga sugo kag mga pagsulundan nga ginahatag sa akon sang GINOO nga akon Dios para sundon ninyo ini pag-abot ninyo sa duta nga inyo kadtuan kag panag-iyahan.

⁶ Sundon ninyo ini sing maayo, kay paagi sini mapakita ninyo ang inyo kaalam kag pag-intiendi sa iban nga mga nasyon. Kon mabatian nila ining tanan nga pagsulundan magasiling sila, ‘Matuod

gid nga may kaalam kag pag-intiendi ang mga tawo sang sining gamhanan nga nasyon.'

⁷ Wala na sing iban nga gamhanan nga nasyon nga may dios nga malapit sa ila pareho sa GINOO nga aton Dios nga malapit sa aton sa tagsa ka tion nga magpanawag kita sa iya.

⁸ Kag wala man sing iban nga gamhanan nga nasyon nga may mga sugo kag mga pagsulundan nga pareho sang akon ginatudlo sa inyo subong.

⁹ Pero mag-andam gid kamo! Indi ninyo pagkalimti ang mga butang nga inyo nakita *nga ginpanghimo sang GINOO*. Kinahanglan nga magpabilin ini sa inyo mga tagipusuon samtang buhi kamo. Isugid ninyo ini sa inyo kabataan kag kaapuhan.

¹⁰ Dumduma ninyo ang adlaw nga nagtindog kamo sa atubangan sang GINOO nga inyo Dios sa *Bukid sang Sinai** nga sa diin nagsiling siya sa akon, 'Tipuna ang mga tawo sa akon presensya sa pagpamati sang akon mga pulong para makahibalo sila sa pagtahod sa akon samtang nagakabuhi sila, kag para matudlo nila ini sa ila kabataan.'

¹¹ Dayon nagpalapit kamo kag nagtindog sa ubos sang bukid samtang nagadabadaba ang bukid nga ang kalayo *sini daw* sa nagalambot sa langit, kag nalikupan ini sing puwerte kadamol nga gal-om.

¹² Dayon naghambal ang GINOO halin sa tunga sang kalayo. Nabatian ninyo ang iya tingog, pero wala kamo sing may nakita.

* **4:10 Sinai:** sa Hebreo, *Horeb*. Amo man sa bersikulo 15.

¹³ Ginsugid niya sa inyo ang mga butang nga inyo himuon sa pagtuman sang iya kasugtanan sa inyo. Ini amo ang Napulo ka Sugo, nga iya ginmando nga tumanon ninyo. Kag ginpasulat niya ini sa duha ka malapad nga bato.

¹⁴ Sadto nga tion, ginsugo ako sang GINOO sa pagtudlo sa inyo sang mga sugo kag mga pagsulundan nga inyo tumanon didto sa duta nga inyo panag-iyahan.

¹⁵ “Sang nagpakighambal ang GINOO sa inyo sa *Bukid sang Sinai* halin sa tunga sang kalayo, wala kamo sing may nakita nga porma sang GINOO. Gani mag-andam gid kamo sa inyo kaugalingon

¹⁶ nga indi ninyo paghigkuan ang inyo kaugalingon paagi sa paghimo sang mga dios-dios sa bisan ano nga porma ukon dagway—lalaki man ukon babayi,

¹⁷ sapat man nga nagalakat ukon nagalupad,

¹⁸ ukon nagakamang ukon nagalangoy.

¹⁹ Indi kamo magpadala-dala sa pagsimba sa mga butang sa kalangitan—sa adlaw, bulan, kag mga bituon. Ginbutang ini sang GINOO nga inyo Dios para sa tanan nga katawhan sa bilog nga kalibutan.

²⁰ Dumduma nga ginkuha kamo sang GINOO sa Egypt, ang lugar nga pareho sa nagadabadaba nga hurnohan nga tunawan sang salsalon, para mangin iya katawhan, kag amo ina kamo subong.

²¹ “Naakig ang GINOO sa akon tungod sa inyo, kag nagsumpa gid siya nga indi ako makatabok sa Jordan kag makasulod sa maayo nga duta nga ginahatag sang GINOO nga inyo Dios bilang palanublion ninyo.

²² Mapatay ako sa sini nga duta nga indi makatabok sa Jordan, pero kamo inyo magatabok sa pagpanag-iya sang maayo nga duta.

²³ Pero mag-andam gid kamo nga indi ninyo malimtan ang kasugtanan nga ginhimo sang GINOO nga inyo Dios sa inyo. Indi kamo maghimo sang mga dios-dios sa dagway sang bisan ano nga butang, kay ginabawal ini sang GINOO nga inyo Dios.

²⁴ Indi gid siya gusto nga may ginasimba kamo nga iban nga dios. Kay *kon magsilot* ang GINOO nga inyo Dios, daw sa kalayo nga nagapang-upos.

²⁵ “Sa ulihi, kon makapamata na kamo kag makapangapo, kag makaestar na sa amo nga duta sang malawig nga tion, indi ninyo paghigkui ang inyo kaugalingon paagi sa paghimo sang mga dios-dios sa bisan ano nga porma. Malain ini sa panulok sang GINOO nga inyo Dios kag maka-paakig sa iya.

²⁶ “Subong nga adlaw ginakabig ko ang langit kag ang duta nga saksi kontra sa inyo. *Kon maghimo kamo sang mga dios-dios*, dali lang kamo magkalawala sa duta nga inyo panag-iyahan sa tabok sang Jordan. Magaestar kamo didto sa malip-ot lang nga tion, dayon malaglag kamo sing bug-os.

²⁷ Palaptahon kamo sang GINOO sa iban nga mga nasyon, kag gamay lang ang mabilin sa inyo didto sa mga nasyon nga sa diin kamo tabugon sang GINOO.

²⁸ Kag didto magasimba kamo sa mga dios nga ginhimo sang tawo halin sa kahoy kag bato, nga

indi makakita, makabati, makakaon, ukon maka-panimaho.

²⁹ Pero kon magpangita kamo didto sa GINOO nga inyo Dios, makita ninyo siya kon pangitaon ninyo siya sa bug-os ninyo nga tagipusuon.

³⁰ Kon mag-abot ini nga kalisod sa inyo sa ulihi, magabalik kamo sa GINOO nga inyo Dios kag mag-atuman sa iya.

³¹ Kay maluluy-on ang GINOO nga inyo Dios. Indi niya kamo pagpabay-an ukon paglaglagon. Indi niya pagkalimtan ang kasugtanan nga iya ginsumpaan sa inyo mga katigulangan.

May Isa lang ka Dios

³² “Usisaa ang mga hitabo halin sang adlaw nga gintuga sang Dios ang tawo sa kalibutan hasta subong. Dayon usisaa ang bilog nga kalibutan kon bala may makatilingala nga butang nga natabo pareho sini.

³³ May ara bala sang iban nga mga tawo nga nabuhi pa pagkatapos nga nakabati sila sang tingog sang Dios halin sa kalayo, pareho sang inyo nabatian?

³⁴ May ara bala sang iban nga dios nga nangahas sa pagkuha sang isa ka grupo sang katawhan halin sa isa ka nasyon para mangin iya paagi sa mga pagtilaw, milagro, makatilingala nga mga butang, inaway, puwerte nga gahom, kag grabe nga mga binuhatan? Pero amo ina ang ginhimo sang GINOO nga inyo Dios didto sa Egypt, kag nakita ninyo mismo.

³⁵ Ginpakita ato nga mga butang sa inyo para mahibaluan ninyo nga ang GINOO amo ang Dios, kag wala na sing iban pa.

³⁶ Ginpabati niya kamo sang iya tingog halin sa langit sa pagtudlo sa inyo. Ginpakita niya sa inyo diri sa duta ang iya gamhanan nga kalayo kag naghambal siya sa inyo halin sa sini nga kalayo.

³⁷ Kag tungod kay ginhigugma niya ang inyo mga katigulangan, ginpili niya kamo kag ginpaguwa sa Egypt paagi sa iya presensya kag puwerte nga gahom.

³⁸ Ginpatabog niya sa inyo ang mga nasyon nga mas gamhanan pa sang sa inyo sa pagdala sa inyo sa ila duta para ihatag ini sa inyo bilang palanublion ninyo, pareho subong.

³⁹ “Gani dumduma ninyo subong kag itanom sa inyo tagipusuon nga ang GINOO Dios sa langit kag sa duta, kag wala na sing iban pa nga dios.

⁴⁰ Tumana ninyo ang iya mga sugo kag mga pag-sulundan nga ginahatag ko sa inyo subong, para wala sing may malain nga matabo sa inyo kag sa inyo mga kaliwat, kag para magkabuhi kamo sing malawig sa duta nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios para panag-iyahan ninyo hasta sano.”

Ang mga Banwa nga Dalangpan

⁴¹ Dayon nagpili si Moises sing tatlo ka banwa sa east sang Jordan

⁴² para makapalagyo didto ang tawo nga nakapatay sang iya isigkatawo nga indi hungod kag wala niya ginplano. Makapalagyo siya sa isa sa sini nga mga banwa para indi siya maano.

⁴³ Amo ini ang mga banwa: Bezer sa mataas nga patag sang kamingawan para sa tribo ni Reuben; Ramot sa Gilead para sa tribo ni Gad; kag Golan sa Bashan para sa tribo ni Manase.

⁴⁴ Ginhatag ni Moises sa mga Israelinhon ini nga mga sugo,

⁴⁵ pagpanudlo, kag pagsulundan sang nagguwa sila sa Egypt

⁴⁶ kag samtang nagakampo sila sa pulopatag nga malapit sa Bet Peor sa east sang Jordan. Ini nga duta sakop sadto ni Sihon nga hari sang mga Amornon, nga nagaestar sa Heshbon. Siya kag ang iya mga tinawo ginpierdi ni Moises kag sang mga Israelinhon sang pagguwa nila sa Egypt.

⁴⁷ Gin-agaw nila ni Moises ang iya duta kag ang duta ni Haring Og sang Bashan. Sila ang duha ka Amornon nga mga hari sa east sang Jordan.

⁴⁸ Ang ila mga duta nga naagaw sang mga Israelinhon nagaumpisa sa Aroer, sa ibabaw sang Arnon nga ililigan sang tubig pakadto sa Bukid sang Sirion[†] nga ginatawag man nga Hermon,

⁴⁹ kag pati ang bilog nga Kapatagan sang Jordan[‡] sa east sang *Suba sang* Jordan hasta sa Patay nga Dagat,[§] sa ubos nga parte sang Pisga.

5

Ang Napulo ka Sugo

(Exo. 20:1-17)

¹ Ginpatipon ni Moises ang tanan nga Israelinhon kag ginsilingan, “Mga Israelinhon, pamatii

[†] **4:48** *Sirion*: Amo ini sa Syriac. Sa Hebreo, *Zion*. [‡] **4:49**

Kapatagan sang Jordan: sa Hebreo, *Araba* [§] **4:49** *Patay nga Dagat*: sa Hebreo, *Dagat sang Araba*

ninyo ang mga sugo kag mga pagsulundan nga ginahatag ko sa inyo subong. Tun-i ninyo ini kag sundon gid.

² Ang GINOO nga aton Dios naghimo sang kasug-tanan sa aton sa Bukid sang Sinai.*

³ Wala niya ini ginhimo sa aton mga katigulangan kundi sa aton tanan nga buhi subong.

⁴ Didto sa bukid naghambal ang GINOO sa inyo halin sa kalayo nga daw sa nagaatubangay lang kamo.

⁵ Nagatindog ako sa tunga ninyo kag sang GINOO sadto nga tion sa paghambal sa inyo sang mensahi sang GINOO, kay nahadlok kamo sa kalayo kag indi kamo magsaka sa bukid. Nagsiling ang GINOO:

⁶ “Ako ang GINOO nga inyo Dios nga nagpaguwa sa inyo sa Egypt nga sa diin kamo gin-ulipon.

⁷ “Indi kamo magsimba sa iban nga dios magluwas sa akon.

⁸ “Indi kamo maghimo sang mga dios-dios sa dagway sang bisan ano nga ara sa langit ukon sa duta ukon sa tubig.

⁹ Indi gid ninyo ini pag-alagaron kag simbahon, kay ako, ang GINOO nga inyo Dios, indi gid gusto nga may ginasimba kamo nga iban. Ginasilutan ko ang mga nakasala sa akon pati ang ila mga kalawat hasta sa ikatatlo kag ikaapat nga henerasyon nga nagasikway sa akon.

¹⁰ Pero ginapakita ko ang akon kaayo sa madamo gid *nga mga henerasyon* nga nagahigugma sa akon kag nagatuman sang akon mga sugo.

* 5:2 *Bukid sang Sinai*: sa Hebreo, *Horeb*

11 “Indi ninyo paggamita ang ngalan sang GINOO nga inyo Dios sa wala sing pulos kay *ako*, ang GINOO, magasilot sa kay bisan sin-o nga maggamit sang akon ngalan sa wala sing pulos.

12 “Tumana ninyo ang akon mga ginapahimo sa Adlaw nga Inugpahuway, kag himua ninyo ini nga pinasahi nga adlaw para sa akon, ang GINOO nga inyo Dios, suno sa ginmando ko sa inyo.

13 Mag-obra kamo sa sulod sang anom ka adlaw,

14 pero ang ikapito nga adlaw amo ang Adlaw nga Inugpahuway nga inyo painon para sa akon, ang GINOO nga inyo Dios. Indi kamo mag-obra sa sina nga adlaw pati ang inyo mga anak, mga ulipon, mga baka, mga donkey, kag iban pa ninyo nga kasapatan, kag ang mga pangayaw nga nag-aestar sa inyo mga banwa. Sa sini nga paagi makapahuway man ang inyo mga ulipon pareho sa inyo.

15 Dumduma ninyo nga mga ulipon man kamo sadto sa Egypt, kag *ako*, ang GINOO nga inyo Dios, nagpaguwa sa inyo didto paagi sa akon puwerte nga gahom. Gani *ako*, ang GINOO nga inyo Dios, nagmando sa inyo nga tumanon ninyo ang akon mga ginapahimo sa Adlaw nga Inugpahuway.

16 “Tahura ang inyo amay kag iloy, suno sa ginmando ko sa inyo, para magkabuhi kamo sing malawig kag mangin maayo ang inyo kahimtangan sa duta nga ginahatag ko sa inyo.

17 “Indi kamo magpatay.

18 “Indi kamo magpanginbabayi ukon magpanginlalaki.

19 “Indi kamo magpangawat.

20 “Indi kamo magsaksi sing butig kontra sa inyo isigkatawo.

21 “Indi kamo magkahisa sa asawa sang inyo isigkatawo, ukon sa iya balay, duta, mga ulipon, mga baka ukon donkey, ukon sa bisan ano nga ara sa iya.’

22 “Amo ina ang mga sugo sang GINOO sa inyo tanan nga nagtipon didto sa bukid. Sang naghambal siya sa makusog nga tingog halin sa tunga sang kalayo nga napalibutan sang madamol nga panganod, ginhatag niya ini nga mga sugo kag wala na siya sang iban pa nga ginhambal. Ginsulat niya ini sa duha ka malapad nga bato kag ginhatag sa akon.

23 “Sang nabatian ninyo ang tingog halin sa kadudulman samtang nagadabadaba ang bukid, nagpalapit sa akon ang tanan nga pangulo sang inyo mga tribo kag ang inyo mga manugdumala,

24 kag nagsiling sila, ‘Ginpakita sa aton sang GINOO nga aton Dios ang iya gamhanan nga presensya kag kadunggan, kag nabatian ta ang iya tingog halin sa kalayo. Nakita ta subong nga adlaw nga puwede mabuhi ang tawo bisan naghambal ang Dios sa iya.

25 Pero indi namon pag-ibutang sa peligro ang amon kabuhi. Kay kon mabatian namon liwat ang tingog sang GINOO nga aton Dios, sigurado nga lamunon gid kami sang gamhanan nga kalayo.

26 May ara bala sang tawo nga nabuhi pa pagkatapos nga nabatian niya ang tingog sang buhi nga Dios halin sa kalayo pareho sa aton nabatian?

27 Ikaw na lang ang magpalapit sa GINOO nga aton Dios, kag pamatii ang tanan nga isiling niya.

Dayon isugid mo na lang sa amon ang tanan nga ginsiling niya, kay pamatian namon ini kag tumanon.'

²⁸ "Nabatian sang GINOO ang inyo ginsiling sang nagpakighambal kamo sa akon, kag nagsiling siya sa akon, 'Nabatian ko kon ano ang ginsiling sang sini nga mga tawo sa imo, kag maayo ang tanan nila nga ginsiling.

²⁹ Kabay pa nga magtahod sila permi sa akon kag magtuman sa akon mga sugo para mangin maayo ang kahimtangan nila kag sang ila mga kaliwat hasta san-o.

³⁰ Lakat kag hambala sila nga magbalik sila sa ila mga tolda.

³¹ Pero magpabilin ka diri sa akon para ihatag ko sa imo ang tanan nga sugo kag pagsulundan nga itudlo mo sa ila nga ila sundon didto sa duta nga ginahatag ko sa ila nga ila panag-iyahan.'

³² "Gani tumana gid ninyo sing maayo ang ginmando sang GINOO nga inyo Dios sa inyo. Indi ninyo paglapasa ang bisan isa sa iya mga sugo.

³³ Magkabuhi kamo suno sa ginsugo sang GINOO nga inyo Dios sa inyo para magkabuhi kamo sing malawig kag magmauswagon didto sa duta nga inyo panag-iyahan.

6

Higugmaa ang GINOO nga inyo Dios

¹ "Amo ini ang mga sugo kag mga pagsulundan nga ginahatag sa akon sang GINOO nga inyo Dios para itudlo sa inyo. Tumana ninyo ini didto sa duta nga inyo panag-iyahan sa tabok *sang Jordan*,

² para kamo kag ang inyo kabataan kag kaa-
puhan magtahod sa GINOO nga inyo Dios samtang
nagakabuhi kamo. Kon tumanon ninyo ang tanan
niya nga mga sugo kag mga pagsulundan nga gin-
hatag ko sa inyo, magakabuhi kamo sing malawig.

³ Pamati, *katawhan sang* Israel, kag tumana
ninyo sing maayo ang iya mga sugo para mangin
maayo ang inyo kahimtangan kag para magdamo
gid kamo didto sa duta nga maayo kag mapatuba-
son,* suno sa ginpromisa sa inyo sang GINOO, ang
Dios sang inyo mga katigulangan.

⁴ “Pamati, *katawhan sang* Israel! Ang GINOO nga
aton Dios amo lang ang GINOO.†

⁵ Higugmaa ang GINOO nga inyo Dios sa bug-os
ninyo nga tagipusuon, sa bug-os ninyo nga kalag
kag sa bug-os ninyo nga kusog.

⁶ Indi gid ninyo pagkalimti ining mga sugo nga
ginhatag ko sa inyo subong.

⁷ Itudlo ini permi sa inyo mga kabataan. Ham-
bali ninyo ini kon ara kamo sa inyo balay kag kon
nagalakat kamo, kon nagahigda kamo kag kon
magbangon kamo.

⁸ Ihigot ini sa inyo mga butkon kag ibutang sa
inyo mga agtang bilang padumdom sa inyo.

⁹ Isulat ninyo ini sa mga hamba sang *puwerta-
han sang* inyo mga balay kag sa mga puwertahan
sang inyo mga banwa.

¹⁰ “Dal-on na kamo sang GINOO nga inyo Dios

* **6:3** *duta...mapatubason:* sa literal, *duta nga nagailig ang gatas
kag honey* † **6:4** *ang GINOO nga aton Dios amo lang ang GINOO:*
ukon, *Ang GINOO nga aton Dios isa lang nga GINOO;* ukon, *Ang GINOO
amo ang aton Dios, ang GINOO isa lang.*

didto sa duta nga iya ginpromisa nga ihatag sa inyo mga katigulangan nga si Abraham, Isaac kag Jacob. Ini nga duta may dalagko kag mainuswagon nga mga banwa nga indi kamo ang nagpatindog.

¹¹ May mga balay man ini nga puno sang maayo nga mga butang nga indi kamo ang nagpangabudlay, may mga bubon nga indi kamo ang nagkutkot, kag may mga talamnan sang ubas kag sang mga kahoy nga olibo nga indi kamo ang nagtanom. Kag kon makakaon na gani kamo kag magkalabusog,

¹² mag-andam gid kamo nga indi ninyo malimtan ang GINOO nga nagpaguwa sa inyo sa Egypt nga sa diin gin-ulipon kamo.

¹³ “Tahura ninyo ang GINOO nga inyo Dios; siya gid lang ang inyo alagaron kag magpromisa kamo sa iya lang ngalan.

¹⁴ Indi kamo magsunod sa iban nga mga dios, ang mga dios sang mga katawhan sa inyo palibot;

¹⁵ kay ang GINOO nga inyo Dios nga kaupod ninyo indi gid gusto nga may ginasimba kamo nga iban. *Kon magsimba kamo sa iban nga mga dios* ipaagom sang GINOO ang iya kaakig sa inyo kag laglagon niya kamo sa duta.

¹⁶ Indi pagtestingi ang GINOO nga inyo Dios pareho sa inyo ginhimo sa Masa.

¹⁷ Tumana gid ninyo ang mga sugo, mga pagpanudlo kag mga pagsulundan nga ginhatag sang GINOO nga inyo Dios sa inyo.

¹⁸ Himua ninyo ang husto kag maayo sa panulok sang GINOO para mangin maayo ang inyo kahimtangan kag mapanag-iyahan ninyo ang maayo

nga duta nga iya ginsumpa sa inyo mga katigulangan.

¹⁹ Ipatabog niya sa inyo ang tanan ninyo nga kaaway suno sa iya ginsiling.

²⁰ “Sa palaabuton kon magpamangkot gani ang inyo kabataan, ‘Ano bala ang buot silingon sang mga pagpanudlo, mga pagsulundan, kag mga kasuguan nga ginmando sa inyo sang GINOO nga aton Dios?’

²¹ Silinga sila, ‘Mga ulipon kami sadto sang hari[‡] sang Egypt, pero ginpaguwa kami didto sang GINOO paagi sa iya puwerte nga gahom.

²² Nakita namon mismo ang puwerte nga mga milagro kag makatilingala nga mga butang nga iya ginhimo sa pagsilot sa *katawhan sang Egypt*, pati na sa ila hari kag sa iya bilog nga panimalay.

²³ Kag ginpaguwa niya kami sa Egypt para dalon sa sini nga duta nga iya ginsumpa nga ihatag sa aton mga katigulangan.

²⁴ Ginmanduan kami sang GINOO nga tumanon namon ining tanan nga pagsulundan kag magtahod sa iya nga aton Dios, para magmauswagon kami permi kag magkabuhi sing malawig pareho sang nagakalatabo subong.

²⁵ Kag kon tumanon ta lang sing maayo ining tanan nga sugo sang GINOO nga aton Dios, suno sa iya ginmando sa aton, mangin matarong kita sa iya panulok.’

7

Ang Pinili nga Katawhan sang Dios (Exo. 34:10-16)

[‡] 6:21 hari: sa Hebreo, *Faraon*

¹ “Kon dal-on na gani kamo sang GINOO nga inyo Dios didto sa duta nga inyo pagasudlon kag panag-iyahan, ipatabog niya sa inyo ang pito ka nasyon nga mas madamo kag mas gamhanan pa sang sa inyo: ang mga Hithanon, mga Girgashnon, mga Amornon, mga Canaanhon, mga Periznon, mga Hivhanon, kag mga Jebusnon.

² Kag kon itugyan na sila sang GINOO nga inyo Dios sa inyo kag pierdihon ninyo sila, laglagon ninyo sila sing bug-os.* Indi kamo maghimo sang kasugtanan sa ila ukon magpakita sang kaluoy sa ila.

³ Indi kamo magpangasawa ukon magpamana sa ila, kag indi ninyo pagtuguti ang inyo mga anak nga magpangasawa ukon magpamana sa ila mga anak,

⁴ kay ipalayo nila sa GINOO ang inyo mga anak sa pag-alagad sa iban nga mga dios. *Kag kon matabo ini*, ipaagom sang GINOO ang iya kaakig sa inyo kag sa gilayon malaglag kamo.

⁵ Sa baylo, amo ini ang inyo himuon: Panggub-a ninyo ang ila mga halaran, pangdugmuka ang ila handumanan nga mga bato, pang-utda ang ila mga *hulohaligi nga simbolo sang diosa nga si Ashera*, kag sunuga ang ila mga dios-dios.

⁶ Kay kamo nga katawhan ginseparar para sa GINOO nga inyo Dios. Sa tanan nga katawhan, kamo ang ginpili sang GINOO nga inyo Dios nga mangin iya espesyal nga katawhan.

⁷ “Ginpili kamo kag ginhigugma sang GINOO indi

* **7:2** *laglagon ninyo sila sing bug-os*: Ang Hebreo nga pulong sini nagakahulugan sang mga gintugyan sa Ginoo paagi sa paghalad ukon paglaglag sini.

tungod nga mas madamo kamo sang sa iban nga mga katawhan, kay kamo pa gani ang pinakadiutay sa tanan.

⁸ Ginpili niya kamo tungod kay ginahigugma niya kamo kag ginatuman niya ang iya ginsumpa sa inyo mga katigulangan. Amo gani nga ginpaguwa niya kamo sa Egypt paagi sa iya puwerte nga gahom, kag ginhilway sa pagkaulipon sa Faraon nga hari sang Egypt.

⁹ Hunahunaon ninyo nga ang GINOO nga inyo Dios amo *lang* ang Dios. Masaligan siya nga Dios, kag ginatuman niya ang iya kasugtanan nga amo ang paghigugma sa madamo nga kaliwat nga nagahigugma sa iya kag nagatuman sang iya mga sugo.

¹⁰ Pero ang mga wala nagahigugma sa iya silutan gid niya dayon kag laglagon.

*Ang Balos sa Pagkamatinumanon
(Lev. 26:3-13; Deu. 28:1-14)*

¹¹ “Gani tumanon gid ninyo sing maayo ang mga sugo kag mga pagsulundan nga ginahatag ko sa inyo subong.

¹² Kon tumanon ninyo ini nga mga sugo kag sundon sing maayo, tumanon sang GINOO nga inyo Dios ang iya kasugtanan nga higugmaon[†] niya kamo, pareho sang iya ginsumpa sa inyo mga katigulangan.

¹³ Higugmaon niya kamo, pakamaayuhon, kag padamuon. Hatagan niya kamo sang madamo nga kabataan kag pakamaayuhon ang mga produkto sang inyo duta: ang inyo mga uyas, duga

[†] 7:12 *higugmaon*: ukon, *pakamaayuhon*

sang ubas, kag lana. Kag padamuon man niya ang inyo kasapatan didto sa duta nga iya ginsumpa nga ihatag sa mga katigulangan ninyo kag sa inyo.

¹⁴ Pakamaayuhon niya kamo labaw sa iban nga mga katawhan. Wala sing lalaki sa inyo nga mabaog ukon babayi nga mabaw-as, kag amo man sa inyo mga kasapatan.

¹⁵ Protektaran kamo sang GINOO sa tanan nga balatian. Indi niya pag-ipadala sa inyo atong makangilil-ad nga mga balatian nga inyo nakita didto sa Egypt, pero ipadala niya ini sa tanan nga nagadumot sa inyo.

¹⁶ Kinahanglan nga pamatyon ninyo ang tanan nga katawhan nga ginatugyan sang GINOO nga inyo Dios sa inyo. Indi ninyo sila pagkaluoyi, kag indi kamo mag-alagad sa ila mga dios, kay mangin siod ini para sa inyo.

¹⁷ “Basi bala magsiling kamo sa inyo kaugalingon, ‘Mas gamhanan pa ini nga mga nasyon sang sa aton. Paano bala naton sila mapalayas?’

¹⁸ Pero indi kamo magkahadlok sa ila, kundi dumdumon ninyo sing maayo kon ano ang gin-himo sang GINOO nga inyo Dios sa hari sang Egypt[‡] kag sa tanan nga Egyptohanon.

¹⁹ Nakita ninyo mismo ang dalagko nga mga pagtilaw, ang mga milagro, mga makatilingala nga butang, kag puwerte nga gahom nga gin-gamit sang GINOO nga inyo Dios sa pagpaguwa sa inyo. Pareho man sini ang pagahimuon sang GINOO nga inyo Dios sa tanan nga katawhan nga inyo ginakahadlukan.

[‡] 7:18 hari sang Egypt: sa Hebreo, Faraon

²⁰ Kag dayon padal-an sila sang GINOO nga inyo Dios sang mga alingayo hasta nga malaglag bisan atong nagkalabilin nga nakapanago.

²¹ Indi kamo magkahadlok sa ila kay ang GINOO nga inyo Dios kaupod ninyo, kag gamhanan kag makatilingala siya nga Dios.

²² Amat-amat nga ipatabog sa inyo sang GINOO nga inyo Dios ina nga mga nasyon. Indi ninyo sila pag-ubuson pahalin dayon, kay kon himuon ninyo ini magadamo ang talunon nga mga sapat.

²³ Pero itugyan sila sang GINOO nga inyo Dios sa inyo. Pasalasalahon niya sila hasta nga malaglag sila.

²⁴ Itugyan niya sa inyo ang ila mga hari. Pamatyon ninyo sila, kag malimtan na sila. Wala sing bisan isa sa ila nga makadaog sa inyo, kag pamatyon ninyo sila tanan.

²⁵ Sunugon ninyo ang ila mga dios-dios, kag indi ninyo paghandumon ang mga bulawan kag mga pilak sini. Indi gid ninyo ini pagkuhaon kay mangin siod ini sa inyo. *Likawan gid ninyo ini* kay ginakangil-aran ini sang GINOO nga inyo Dios.

²⁶ Indi kamo magdala sa inyo balay sang sining makangilil-ad nga mga butang, para indi man kamo paglaglagon kaupod sini. Dapat kangil-aran gid ninyo ini, kay ini nga mga butang kinahanglan nga laglagon sing bug-os.

8

Indi Ninyo Pagkalimti ang Dios

¹ “Sundon gid ninyo sing maayo ang tanan nga sugo nga ginahatag ko sa inyo subong, para padayon kamo nga mabuhi kag magdamo, kag

makapanag-iya sa duta nga ginsumpa sang GINOO nga ihatag sa inyo mga katigulangan.

² Dumduma ninyo kon paano kamo gintuy-tuyan sang GINOO nga inyo Dios sa inyo pag-panglakaton sa kamingawan sa sulod sang 40 ka tuig. Ginhimo niya ini sa pagpaubos sa inyo kag sa pagtilaw sa inyo para mahibaluan kon ano gid ang sa sulod sang inyo tagipusuon, kon bala tumanon ninyo ang iya mga sugo ukon indi.

³ Ginpapaubos niya kamo paagi sa pagpagutom sa inyo kag dayon ginhatagan niya kamo sang manna—isa ka klase sang pagkaon nga wala pa gid ninyo matilawi halin sang una bisan sang inyo mga katigulangan. Ginhimo ini sang GINOO sa pagtudlo sa inyo nga indi lang sa pagkaon mabuhi ang tawo, kundi sa tagsa ka pulong sang GINOO.

⁴ Sa sulod sang 40 ka tuig wala magdaan ang inyo mga bayo kag wala malap-uki ang inyo mga tiil *sa pagpanglakaton*.

⁵ Dapat mareyalisar ninyo nga subong nga ang amay nagadisiplina sa iya anak, ang GINOO nga inyo Dios nagadisiplina man sa inyo.

⁶ “Gani tumana ninyo ang mga sugo sang GINOO nga inyo Dios. Magkabuhi kamo suno sa iya mga pamaagi kag tahura ninyo siya.

⁷ Kay dal-on kamo sang GINOO nga inyo Dios sa maayo nga duta, nga may mga ililigan sang tubig kag mga tuburan nga nagailig sa mga patag kag mga bukid.

⁸ Ina nga duta may mga trigo, barley, ubas, higos, pomegranata, olibo kag honey.

⁹ Indi kamo mawad-an sang pagkaon sa sina nga duta kag indi kamo pagkulangon sang bisan

ano. Bugana sang mga salsalon ang mga bato kag sang mga saway ang mga bukid.

¹⁰ Kon makapagusto na gani kamo kaon, dayawa ninyo ang GINOO nga inyo Dios tungod sa maayo nga duta nga iya ginhatag sa inyo.

¹¹ “Mag-andam gid kamo nga indi ninyo mal-imtan ang GINOO nga inyo Dios kag indi ninyo masupak ang iya mga sugo kag mga pagsulundan nga ginahatag ko sa inyo subong.

¹² Kon makapagusto na gani kamo kaon kag makapatindog na sang maayo nga mga balay nga maestaran

¹³ kag magdamo na ang inyo mga kasapatan, pilak, bulawan kag mga pagkabutang,

¹⁴ mag-andam kamo nga indi kamo magpabugal kag magkalipat sa GINOO nga inyo Dios nga nagpaguwa sa inyo sa Egypt nga sa diin gin-ulipon kamo.

¹⁵ Gintuytuyan niya kamo sa malapad kag makahaladlok nga kamingawan nga may dalitan nga mga man-og kag mga iwi-iwi. Kag ini nga lugar wala sing tubig, pero ginahatan niya kamo sang tubig halin sa matig-a gid nga bato*

¹⁶ Didto sa kamingawan, ginahatan niya kamo sang manna—isa ka pagkaon nga wala mak-ilala sang inyo mga katigulangan. Ginhimo ini sang GINOO sa pagpaubos sa inyo kag sa pagtilaw sa inyo para sa ulihi mangin maayo ang inyo kahimtangan.

¹⁷ Basi bala masiling kamo sa inyo kaugalingon, ‘Paagi sa akon gahom kag kusog naangkon ko ini

* **8:15** *matig-a gid nga bato*: sa iban nga Bisaya, *bato bantiling*

tanang nga manggad.’

¹⁸ Pero dumdumon gid ninyo nga ang GINOO nga inyo Dios amo ang naghatag sa inyo sang abilidad nga magmanggaranon kamo, kag ginhimo niya ini para matuman niya ang iya kasugtanan nga iya ginsumpa sa inyo mga katigulangan. Ginatuman niya gani ini subong.

¹⁹ “Pero ginapaandaman ko na kamo subong nga kon kalimtan ninyo ang GINOO nga inyo Dios, kag magsunod kamo sa iban nga mga dios kag magsimba kag mag-alagad sa ila, sigurado gid nga malaglag kamo.

²⁰ Subong nga ginpanglaglag sang GINOO ang mga nasyon sa inyo atubangan, panglaglagon man niya kamo kon indi kamo magtuman sa GINOO nga inyo Dios.

9

Pagdaog Paagi sa Bulig sang Dios

¹ “Pamati kamo, *katawhan sang Israel*. Manugtabok na kamo sa Jordan para panag-iyahan ang mga nasyon nga mas dalagko kag mas gamhanan pa sang sa inyo. Ang ila sini mga banwa dalagko kag may mataas nga mga pader nga *daw* nagalambot na sa langit.

² Ang ila mga pumuluyo makusog kag mataas—mga kaliwat ni Anak! Nahibaluan man ninyo ang parte sa mga kaliwat ni Anak kag nabatian ninyo nga wala sing may makabato sa ila.

³ Pero karon makita ninyo nga ang GINOO nga inyo Dios magauna tabok sa inyo nga daw pareho

sa kalayo nga nagapanglamon *sa inyo mga ka-away*. Pierdihon niya sila para madali ninyo sila matabog kag malaglag suno sa ginpromisa sang GINOO sa inyo.

⁴ “Kon mapatabog na gani sila sa inyo sang GINOO nga inyo Dios, indi kamo magsiling sa inyo kaugalingon, ‘Gindala kita diri sang GINOO sa pagpanag-iyang sining duta tungod kay matarong kita.’ Indi amo sina. Ipatabog sila sang GINOO sa inyo tungod kay malain sila nga mga nasyon.

⁵ Panag-iyahan ninyo ang ila duta indi tungod kay matarong kamo ukon maayo kamo nga mga tawo kundi tungod kay malain sila, kag para matuman sang GINOO nga inyo Dios ang iya ginsumpa sa inyo mga katigulangan nga si Abraham, Isaac, kag Jacob.

⁶ Gani dumdumon ninyo nga indi tungod nga mga matarong kamo nga ginahatag sang GINOO nga inyo Dios ining maayo nga duta nga inyo panag-iyahan, kay sa matuod lang, mga matig-a kamo sing ulo.

⁷ “Dumduma ninyo kon paano ninyo ginpaakig ang GINOO nga inyo Dios sa kamingawan. Halin sang adlaw nga nagguwa kamo sa Egypt hasta subong permi lang kamo nagarebelde sa GINOO.

⁸ Bisan didto sa Bukid sang Sinai,* ginpaakig ninyo ang GINOO, gani gusto na lang niya nga pamatyon kamo.

⁹ Sang nagsaka ako sa bukid sa pagkuha sang malapad nga mga bato nga sa diin nasulat ang kasugtanan sang GINOO nga iya ginhimo sa inyo,

* **9:8** *Bukid sang Sinai: sa Hebreo, Horeb*

nagpabilin ako didto sa sulod sang 40 ka adlaw kag 40 ka gab-i nga wala sing kaon-kaon kag inom-inom.

¹⁰ Ginhatag sang GINOO sa akon ang duha ka malapad nga bato nga siya mismo ang nagsulat sang tanan nga pulong nga ginhambal niya sa inyo halin sa kalayo didto sa Bukid sang *Sinai* samtang nagatipon kamo.

¹¹ “Ining duha ka malapad nga bato nga sa diin nasulat ang kasugtanan ginhatag sang GINOO sa akon pagkatapos sang 40 ka adlaw kag 40 ka gab-i.

¹² Dayon nagsiling ang GINOO sa akon, ‘Panaog ka gilayon kay ang imo katawhan nga imo ginpangunahan sa pagguwa sa Egypt nangin malain na. Kadali lang sa ila magtalikod sa akon mga ginsugo sa ila kag naghimo sila sang dios-dios para simbahon nila.’

¹³ “Kag nagsiling pa gid ang GINOO sa akon, ‘Nakita ko kon daw ano katig-a ang mga ulo sang sini nga katawhan.

¹⁴ Pabay-i lang ako nga laglagon ko sila para malimtan na sila. Dayon himuon ko ikaw *kag ang imo mga kaliwat* nga isa ka nasyon nga mas gamhanan kag mas madamo pa sang sa ila.’

¹⁵ “Gani nagdulhog ako halin sa nagadabadaba nga bukid nga dala ang duha ka malapad nga bato nga sa diin nasulat ang kasugtanan.

¹⁶ Kag nakita ko kamo nga nagpakasala sa GINOO nga inyo Dios. Naghimo kamo sang dios-dios nga bataon nga baka. Kadali lang sa inyo magtalikod sa mga ginsugo sang GINOO sa inyo.

¹⁷ Gani sa inyo atubangan ginlampos ko ang duha ka malapad nga bato kag nagkaladugmok

ini.

¹⁸ “Dayon naghapa ako sa atubangan sang GINOO sa sulod sang 40 ka adlaw kag 40 ka gab-i nga wala sing kaon-kaon kag inom-inom, tungod sa tanan nga sala nga inyo ginhimo. Malain gid sa panulok sang GINOO ang inyo ginhimo kag naka-paakig gid sa iya.

¹⁹ Nahadlok ako sa puwerte nga kaakig sang GINOO kontra sa inyo, kay basi bala pamasyon niya kamo. Pero ginpamatian gihapon ako sang GINOO.

²⁰ Kag puwerte man sadto ang kaakig sang GINOO kay Aaron kag gusto man niya siya nga patyon, pero sadto nga tion nagpangamuyo man ako para sa iya.

²¹ Dayon ginkuha ko ang baka nga inyo ginhimo, nga nagtulod sa inyo sa pagpakasala, kag gintunaw ko ini sa kalayo. Pagkatapos gindugmok ko gid ini pareho kapino sang yab-ok, kag ginsabwag sa ililigan sang tubig nga nagahalin sa bukid.

²² “Ginpaakig man ninyo ang GINOO didto sa Tabera, sa Masa, kag sa Kibrot Hataava.

²³ “Sang ginpalakat kamo sang GINOO halin sa Kadesh Barnea nagsiling siya, ‘Lakat kamo kag panag-iyahi na ninyo ang duta nga ginahatag ko sa inyo.’ Pero nagrebelde kamo; wala ninyo pagtumana ang sugo sang GINOO nga inyo Dios. Wala kamo nagsalig ukon nagtuman sa iya.

²⁴ Halin sang nakilala ko kamo puro lang pagrebelde sa GINOO ang inyo ginahimo.

²⁵ “Amo gani nga naghapa ako sadto sa presen-sya sang GINOO sa sulod sang 40 ka adlaw kag

40 ka gab-i tungod kay nagsiling ang GINOO nga laglagon niya kamo.

²⁶ Nagpangamuyo ako sa GINOO, ‘O Ginoong DIOS, indi paglaglaga ang katawhan nga imo ginapanag-iyahan. Ginluwas mo sila kag ginpaguwa sa Egypt paagi sa imo puwerte nga gahom.

²⁷ Indi pagsapaka ang pagkatig-a sing ulo, ang pagkamalaot, kag ang *mga* sala sang sini nga katawhan, kundi dumduma ang imo mga alagad nga si Abraham, Isaac, kag Jacob.

²⁸ Kon laglagon mo sila, masiling ang mga Egyptohanon, “Ginlaglag sila sang GINOO kay indi siya makasarang sa pagdala sa ila sa duta nga iya ginpromisa sa ila.” Ukon *magasiling sila*, “Ginlaglag sila sang GINOO tungod kay akig siya sa ila; ginpaguwa niya sila sa *Egypt* kag gindala sa kamingawan para pamatyon.”

²⁹ Pero imo sila nga katawhan. Sila ang katawhan nga imo ginapanag-iyahan nga ginpaguwa mo sa Egypt paagi sa imo puwerte nga gahom.’

10

Ang Bag-o nga Malapad nga mga Bato (Exo. 34:1-10)

¹ “Sadto nga tion nagsiling ang GINOO sa akon, ‘Magbasbas ka sang duha ka malapad nga bato pareho sadtong nahauna kag magsaka ka sa akon sa bukid. Maghimo ka man sang kahon nga kahoy.

² Isulat ko sa sining malapad nga bato ang mga pulong nga ginsulat ko man sa nahauna nga bato nga ginbuka mo. Dayon isulod mo ini sa kahon.'

³ "Gani naghimo ako sang kahon nga akasya kag nagbasbas sang duha ka malapad nga bato nga pareho sadtong nahauna, kag nagsaka sa bukid dala ang duha ka bato.

⁴ Ginsulat sang GINOO sa sining malapad nga bato ang iya ginsulat sang una, ang Napulo ka Sugo nga ginhatag niya sa inyo sang naghambal siya halin sa kalayo sadtong adlaw nga nagtipon kamo sa bukid. Sang mahatag na ini sang GINOO sa akon,

⁵ nagpanaog ako sa bukid kag ginsulod ko ini sa kahon nga akon ginhimo, suno sa ginmando sa akon sang GINOO, kag hasta subong ara pa ini didto."

⁶ Nagpanglakaton ang mga Israelinhon halin sa mga bubon sang mga taga-Jaakan* pakadto sa Mosera. Didto napatay si Aaron kag didto man nila siya ginlubong. Kag si Eleazar nga iya anak amo ang nagbulos sa iya bilang *pangulo nga pari*.

⁷ Halin didto nagkadto sila sa Gudgoda kag dayon sa Jotbata, isa ka lugar nga may mga ililigan sang tubig.

⁸ Sadto nga tion, ginpili sang GINOO ang tribo ni Levi sa pagdala sang Kahon sang Kasugtanan sang GINOO, sa pag-alagad sa iya presensya, kag sa pagbendisyon sa *mga tawo* sa iya ngalan. Hasta subong amo ini ang ila buluhaton.

* **10:6** mga taga-Jaakan: ukon, mga kaliwat ni Jaakan

⁹ Amo ina nga ang mga kaliwat ni Levi wala sing duta nga palanublion pareho sang nabaton sang ila kapareho nga mga Israelinhon. Ang GINOO mismo amo ang ila palanublion[†] suno sa ginsiling sang GINOO nga inyo Dios.

¹⁰ “Pareho sa ginhimo ko sang una, nagpabilin ako sa bukid sa sulod sang 40 ka adlaw kag 40 ka gab-i, kag sa liwat ginpamatian ako sang GINOO kag wala niya kamo paglaglaga.

¹¹ Nagsiling siya sa akon, ‘Lakat, kag pangu-luhi ang mga Israelinhon sa pagsulod kag sa pagpanag-iya sang duta nga akon ginsumpa nga ihatag sa inyo mga katigulangan.’

Tahura Ninyo ang Dios

¹² “Kag karon, O *katawhan sang Israel*, ang ginapangayo lang sa inyo sang GINOO nga inyo Dios amo nga magtahod kamo sa iya, magkabuhi suno sa iya mga pamaagi, maghigugma sa iya, mag-alagad sa iya sa bug-os ninyo nga tagipusuon kag kalag,

¹³ kag magtuman sang iya mga sugo kag mga pagsulundan nga ginahatag ko sa inyo subong para sa inyo kaayuhan.

¹⁴ “Iya sang GINOO nga inyo Dios ang kalangitan, bisan ang pinakamataas nga langit, pati ang kalibutan kag ang tanan nga ara sa sini.

¹⁵ Pero ginpili sang GINOO ang inyo mga katigulangan nga iya higugmaon, kag ginpili niya kamo nga ila mga kaliwat labaw sa tanan nga nasyon,

[†] **10:9** *Ang GINOO mismo amo ang ila palanublion:* Siguro ang buot silingon nga ang mga halad nga para sa GINOO amo mismo ang ila parte.

kag hasta subong *kamo gihapon ang iya pinili nga katawhan.*

¹⁶ Gani bag-uha‡ ninyo ang inyo tagipusuon kag indi na kamo magpatig-a sang inyo mga ulo.

¹⁷ Kay ang GINOO nga inyo Dios amo ang Dios nga labaw sa tanan nga dios kag Ginoo nga labaw sa tanan nga ginoo. Gamhanan siya kag makatilingala nga Dios. Wala siya sing may ginapasulabi kag wala siya nagabaton sang lagay.

¹⁸ Ginaprotektaran niya ang kinamatarong sang mga ilo kag sang mga balo nga babayi. Ginahigugma niya ang mga pangayaw§ kag ginahatagan niya sila sang mga pagkaon kag mga bayo.

¹⁹ Gani higugmaa man ninyo ang mga pangayaw, kay kamo mga pangayaw man sadto sa Egypt.

²⁰ Tahura ninyo ang GINOO nga inyo Dios kag alagara ninyo siya. Magpabilin kamo sa iya kag magsumpa kamo sa iya lang ngalan.

²¹ Dayawa ninyo siya, kay siya ang inyo Dios nga naghimo sang gamhanan kag makatilingala nga mga butang nga inyo mismo nakita.

²² Sang pagkadto sang inyo mga katigulangan sa Egypt, 70 lang sila tanan, pero subong ginpadamo kamo sang GINOO nga inyo Dios nga daw pareho kadamo sang bituon sa langit.

11

Higugmaa kag Sunda Ninyo ang Dios

‡ **10:16** *bag-uha:* sa literal, *tulia* § **10:18** *pangayaw:* buot silingon, *mga indi Israelinhon nga mga pumuluho sang Israel*

¹ “Higugmaa ninyo ang GINOO nga inyo Dios kag tumana ninyo permi ang iya mga ginapatuman, mga pagsulundan kag mga sugo.

² Dumduma ninyo karon ang *inyo naeksperien-syahan nga* pagdisiplina sang GINOO nga inyo Dios. Kamo ang nakaeksperiensya sini kag indi ang inyo mga anak. Wala sila makakita sang pagkahalangdon kag pagkagamhanan sang GINOO

³ kag sang mga milagro nga iya ginpanghimo sa Egypt kontra sa Faraon nga hari sang Egypt kag sa iya bilog nga nasyon.

⁴ *Wala man nila makita* ang ginhimo sang GINOO sa mga soldado nga Egyptohanon kag sa ila sini nga mga kabayo kag mga karwahe, kon paano sila ginlumsan sang GINOO sa Mapula nga Dagat sang ginlagas nila kamo. Ginlaglag sila sang GINOO kag wala na sila hasta subong!

⁵ *Wala man makita sang inyo mga anak* ang ginhimo sang GINOO sa inyo didto sa kamingawan hasta nga nakaabot kamo sa sini nga lugar,

⁶ kag kon ano ang iya ginhimo kay Daton kag kay Abiram, nga mga anak ni Eliab nga kaliwat ni Reuben. Ginlamon sila sang duta nga napihak, pati ang ila mga pamilya, tolda, kag ang tanan nila nga kaupod.* Natabo ini sa atubangan sang tanan nga Israelinhon.

⁷ Kamo mismo ang nakakita sining gamhanan nga mga ginhimo sang GINOO.

⁸ “Gani tumana ninyo ang tanan nga sugo nga ginahatag ko sa inyo subong, para may kusog

* **11:6** *ang tanan nila nga kaupod*: Posible man nga ang tanan nila nga suluguon kag kasapatan.

kamo sa paglakat kag sa pagpanag-iyang sang duta didto sa tabok *sang Jordan*.

⁹ Kon magtuman kamo, magakabuhi kamo sing malawig didto sa duta nga maayo kag mapatubason,[†] nga ginsumpa sang GINOO nga ihatag sa inyo mga katigulangan kag sa ila mga kaliwat.

¹⁰ Kay ang duta nga inyo sudlon kag panag-iyahan indi pareho sa duta sang Egypt nga inyo ginhalinan. Didto sa Egypt, kon magtanom kamo nagapangabudlay pa kamo sing tudo sa pagbun-yag.

¹¹ Pero ang duta nga inyo panag-iyahan may mga bukid kag mga patag nga permi lang gin-aulan.

¹² Ini nga duta ginaatipan sang GINOO nga inyo Dios; ginabantayan niya ini adlaw-adlaw sa bilog nga tuig!

¹³ “Gani kon tumanon lang ninyo permi ang mga sugo nga ginahatag ko sa inyo subong, nga higugmaon ninyo ang GINOO nga inyo Dios kag alagaran sa bug-os ninyo nga tagipusuon kag sa bug-os nga kalag,

¹⁴ padal-an niya kamo sang ulan sa husto nga panahon para makapatubas kamo sang uyas, sang *ubas para himuon nga bino*, kag sang *olibong para himuon nga lana*.

¹⁵ Hatagan niya sang palahalban ang inyo kasapatan, kag kamo mismo may bugana nga pagkaon.

¹⁶ “Mag-andam gid kamo kay basi bala maganyat kamo sa pagbiya sa Dios kag magsimba sa

[†] **11:9** *duta...mapatubason*: sa literal, *duta nga nagailig ang gatas kag honey*

iban nga mga dios kag mag-alagad sa ila.

¹⁷ Kon himuon ninyo ini, mangakig ang GINOO sa inyo kag indi na niya pagpaulanon kag indi na kamo makapatubas, kag magakalawala kamo gilayon sa maayo nga duta nga ginahatag sang GINOO sa inyo.

¹⁸ Gani itanom gid ninyo ining akon mga pulong sa inyo tagipusuon kag hunahuna. Ihigot ninyo ini sa inyo mga butkon ukon ibutang sa inyo mga agtang bilang padumdom sa inyo.

¹⁹ Itudlo ini sa inyo mga kabataan. Hambali ninyo ini kon ara kamo sa inyo balay kag kon nagalakat kamo, kon nagahigda kamo kag kon magbangon kamo.

²⁰ Isulat ninyo ini sa mga hamba sang *puwertahan sang inyo mga balay kag sa mga puwertahan sang inyo mga banwa*,

²¹ para kamo kag ang inyo mga anak mabuhis sing malawig didto sa duta nga ginsumpa sang GINOO nga ihatag sa inyo mga katigulangan. *Panag-iyahan ninyo ini* samtang may langit sa ibabaw sang kalibutan.

²² “Kon tumanon ninyo sing maayo ining tanan nga sugo nga ginahatag ko sa inyo, nga higugmaon ninyo ang GINOO nga inyo Dios kag magkabuhi suno sa iya mga pamaagi kag magpabilin sa iya,

²³ ipatabog sang GINOO sa inyo ang mga nasyon sa duta nga inyo panag-iyahan bisan mas dalagko kag gamhanan sila sang sa inyo.

²⁴ Ang tanan nga duta nga inyo matapakan mangin inyo: halin sa kamingawan pakadto sa Lebanon, kag halin sa Suba sang Euphrates

pakadto sa Dagat sang Mediteraneo.‡

²⁵ Wala sing may makapugong sa inyo. Suno sa ginpromisa sa inyo sang GINOO nga inyo Dios, pahadlukon niya ang mga tawo sa inyo sa bisan diin nga lugar nga inyo kadtuan sa sina nga duta.

²⁶ “Pamati! Ginapapili ko kamo subong. Gusto bala ninyo nga pakamaayuhon ukon pakamalauton?

²⁷ Pakamaayuhon kamo kon tumanon ninyo ang mga sugo sang GINOO nga inyo Dios nga ginahatag ko sa inyo subong.

²⁸ Pakamalauton kamo kon indi ninyo pagtumanon ini nga mga sugo sang GINOO nga inyo Dios nga ginahatag ko sa inyo subong, kag magsimba sa iban nga mga dios nga wala gani ninyo makilali.

²⁹ Kon dal-on na kamo sang GINOO nga inyo Dios sa duta nga inyo panag-iyahan, isugid ninyo ang pagpakamaayo sa Bukid sang Gerizim kag ang pagpakamalaot sa Bukid sang Ebal.

³⁰ Ini nga mga bukid ara sa west sang *Suba sang Jordan*, sa duta sang mga Canaanhon nga nagaestar sa Kapatagan sang Jordan§ malapit sa banwa sang Gilgal. Indi ini malayo sa dalagko nga mga kahoy sang More.

³¹ Manugtabok na kamo sa Jordan sa pagsulod kag sa pagpanag-iyahan sang duta nga ginahatag sang GINOO nga inyo Dios sa inyo. Kon makuha na ninyo ini kag didto na kamo nagaestar,

³² tumana gid ninyo ang tanan nga sugo kag pagsulundan nga ginahatag ko sa inyo subong.

‡ 11:24 *Dagat sang Mediteraneo*: sa Hebreo, *dagat sa west*

§ 11:30 *Kapatagan sang Jordan*: sa Hebreo, *Araba*

12

Ang Isa ka Lugar nga Pagasimbahan

¹ “Amo ini ang mga sugo kag mga pagsulundan nga kinahanglan nga tumanon ninyo sing maayo samtang nagakabuhi kamo didto sa duta nga ginahatag sa inyo sang GINOO, ang Dios sang inyo mga katigulangan.

² Kon palayason na ninyo ang mga katawhan nga nagaestar didto, panggub-a ninyo sing bug-os ang tanan nga lugar nga ginasimbahan nila sang ila mga dios-dios sa mga mataas kag manubo nga mga bukid kag sa idalom sang madabong nga mga kahoy.

³ Panggub-a ninyo ang ila mga halaran, pangdugmuka ang ila handumanan nga mga bato, pangsunuga ang ila mga *hulohaligi nga simbolo sang diosa nga si Ashera*, kag panggub-a ang imahen sang ila mga dios para malimtan na ini sa sina nga mga lugar.

⁴ “Indi ninyo pagsimbaha ang GINOO nga inyo Dios pareho sa ila pamaagi sa pagsimba,

⁵ kundi magdangop kamo sa GINOO nga inyo Dios sa lugar nga iya pilion halin sa tanan *nga teritoryo* sang mga tribo sang Israel. Didto kamo magsimba sa GINOO, kay amo ina ang lugar nga iya ginpili nga sa diin padunggan siya.

⁶ Didto ninyo dal-on ang inyo mga halad nga ginusunog kag iban pa nga mga halad, ang inyo ikanapulo, ang inyo espesyal nga mga regalo, ang inyo mga ginpromisa nga ihalad, ang inyo mga halad nga kinabubut-on, kag ang kamagulangan sang inyo mga kasapatan.

⁷ Didto kamo kag ang inyo pamilya magkaon sa presensya sang GINOO nga inyo Dios, kag magakalipay kamo sa tanan nga inyo nahuman tungod kay ginpakamaayo kamo sang GINOO.

⁸ “Karon nagapagusto kamo sa inyo mga ginahimo, pero indi na ninyo paghimua ina

⁹ kon mag-abot na kamo sa lugar nga sa diin makapahuway kamo. Ini nga lugar ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios bilang palanublion ninyo.

¹⁰ Kon makatabok na kamo sa Jordan kag mag-estar sa duta nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios bilang palanublion ninyo, magak-abuhi kamo nga malinong kay indi pagtugutan sang GINOO nga tublagon kamo sang inyo mga kaaway sa palibot.

¹¹ Dayon dal-on ninyo ang inyo mga halad didto sa lugar nga pilion sang GINOO nga inyo Dios nga sa diin padunggan siya. Amo ini ang mga halad nga ginasugo ko sa inyo: mga halad nga ginasunog kag ang iban pa nga mga halad, ang inyo ikana-pulo, ang espesyal nga mga regalo, kag ang tanan nga pinakamaayo nga halad nga inyo ginpromisa sa GINOO.

¹² Didto magkinalipay kamo sa presensya sang GINOO nga inyo Dios, upod ang inyo mga kabataan, mga suluguon, kag ang mga Levita nga wala sing duta nga palanublion kundi nagaestar lang sa inyo mga banwa.

¹³ Indi gid ninyo pag-ihalad ang inyo mga halad nga ginasunog sa bisan diin lang nga lugar nga gusto ninyo,

¹⁴ kundi ihalad lang ini sa lugar nga pilion sang

GINOO sa isa ninyo ka tribo, kag didto himua ninyo ang tanan nga ginasugo ko sa inyo.

15 “Puwede kamo makaihaw kag makakaon sang sapat sa bisan diin kamo nagaestar.* Mag-apagusto kamo kaon sang karne sini, pareho sang pagkaon ninyo sang usa kag sang gasela,† suno sa pagpakamaayo nga ginhatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios. Ang tagsa ka tawo makakaon sini, ginakabig man siya nga mahigko ukon matinlo.

16 Pero indi ninyo pagkaunon ang dugo; iula ninyo ini sa duta pareho sang tubig.

17 Indi man ninyo pagkaunon o imnon ining mga masunod: ang ikanapulo sang inyo uyas, duga sang ubas, lana, ang kamagulangan sang inyo mga kasapatan, ang bisan ano nga inyo ginpromisa nga ihalad, ang inyo mga halad nga kinabubut-on kag mga regalo.

18 Kundi kaunon lang ninyo ini sa presensya sang GINOO nga inyo Dios didto sa lugar nga iya pilion upod sang inyo mga kabataan, mga suluguon, kag sang mga Levita nga nagaestar sa inyo mga banwa. Didto magkinalipay kamo sa presensya sang GINOO nga inyo Dios sa tanan ninyo nga himuon.

19 Indi gid ninyo pagpabay-i ang mga Levita samtang nagakabuhi kamo sa inyo duta.

20 “Kon palaparon na sang GINOO nga inyo Dios ang inyo teritoryo suno sa iya ginpromisa sa inyo,

* **12:15** *Puwede kamo makaihaw kag makakaon sang sapat sa bisan diin kamo nagaestar:* Ang buot silingon, ang mga sapat nga wala ginahalad. † **12:15** *gasela:* sa English, *gazelle*, isa ka sapat nga daw pareho man sa usa.

kag gusto ninyo magkaon sang karne, makapagusto kamo kaon.

²¹ Kon malayo sa inyo ang lugar nga pilion sang GINOO nga inyo Dios nga sa diin padunggan siya, puwede kamo makaihaw kag makakaon sang inyo mga baka ukon karnero sa inyo mismo mga lugar. Kag suno sa ginsugo ko sa inyo, makapagusto kamo kaon sang *mga sapat nga ginhatag* sang GINOO sa inyo,

²² pareho sang pagkaon ninyo sang gasela kag sang usa. Ang tagsa ka tawo makakaon sini, ginakabig man siya nga mahigko ukon matinlo.

²³ Basta siguraduhon lang ninyo nga indi ninyo pagkaunon ang dugo, kay ang kabuhi ara sa dugo. Indi ninyo pagkauna ang kabuhi upod sa karne.

²⁴ Sa baylo, iula ninyo ang dugo sa duta pareho sang tubig.

²⁵ Indi *gid* ninyo ini pagkaunon para mangin maayo ang inyo kahimtangan kag sang inyo mga kaliwat, kay ang paglikaw sa pagkaon sang dugo maayo sa panulok sang GINOO.

²⁶ “Basta dal-on lang ninyo sa lugar nga pilion sang GINOO ang inyo balaan nga mga halad kag ang mga halad nga inyo ginpromisa sa iya.

²⁷ Ihalad ninyo ang karne sang inyo mga halad nga ginasunog sa halaran sang GINOO nga inyo Dios. Sa *iban* ninyo nga mga halad kinahanglan man nga iula ninyo ang dugo sa halaran sang GINOO nga inyo Dios, pero puwede ninyo kaunon ang karne.

²⁸ Tumana gid ninyo ining tanan nga pagsulundan nga ginahatag ko sa inyo, para mangin maayo gid permi ang inyo kahimtangan kag sang inyo

mga kaliwat hasta san-o, kay ang pagtuman sini maayo kag husto sa panulok sang GINOO nga inyo Dios.

²⁹ “Ipalaglag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios ang mga nasyon nga inyo salakayon. Palayason ninyo ang mga pumuluyo sini kag estaran ang ila lugar.

³⁰ Kon malaglag na ninyo sila, maghalong kamo nga indi kamo masiod sa pagsunod sa ila. Indi kamo mag-usisa parte sa ila mga dios. *Indi kamo magsiling*, ‘Paano sila nagaalagad sa ila mga dios? Sundon ta man ang ila ginahimo.’

³¹ Indi *gid* ninyo paghimua ina sa pagsimba sa GINOO nga inyo Dios, kay sa ila pagsimba ginahimo nila ang tanan nga klase sang makangililad nga butang nga ginakaugtan sang GINOO. Ginasonog pa gani nila ang ila mga kabataan bilang halad sa ila mga dios.

³² “Tumana gid ninyo ang tanan nga ginasugo ko sa inyo. Indi ninyo ini pagdugangan ukon pagbuhinan.

13

Paandam Batok sa Pagsimba sa mga Dios-dios

¹ “Kon may isa ka propeta ukon manugpaathag sang kahulugan sang damgo nga magpromisa sa inyo nga magpakita siya sang mga milagro kag makatilingala nga mga butang,

² kag matabo ang iya ginsiling, kag magsiling siya, ‘Magsunod kita kag magsimba sa iban nga mga dios’ (ang mga dios nga wala ninyo makilali),

³ indi kamo magpati sa iya. Ginatestingan lang kamo sang GINOO nga inyo Dios kon bala ginahigugma ninyo siya sa bug-os ninyo nga tagipusuon kag kalag.

⁴ Ang GINOO lang nga inyo Dios ang dapat ninyo sundon kag tahuron. Tumana ang iya mga sugo kag sunda ninyo siya; alagari ninyo siya kag magpabilin kamo sa iya.

⁵ Kinahanglan nga patyon inang propeta ukon manugpaathag sang kahulugan sang damgo, tungod kay nagatudlo siya nga magrebelde kamo sa GINOO nga inyo Dios nga nagpaguwa sa inyo sa Egypt kag nagluwas sa inyo sa pagkaulipon. Ina nga tawo nagatinguha lang sa pagpalayo sa inyo sa mga pamaagi nga ginmando sang GINOO nga inyo Dios nga inyo sundon. Dapat dulaon ninyo ini nga kalautan* sa inyo.

⁶ “Halimbawa ang imo utod ukon anak, ukon ang imo pinalangga nga asawa ukon ang imo labing suod nga abyan, magganyat sa imo sa sekreto kag magsiling, ‘Masimba kita sa iban nga mga dios’ (ang mga dios nga wala mo makilal-i kag bisan sang imo mga katigulangan,

⁷ mga dios nga ginasimba sang mga tawo sa inyo palibot ukon sang mga tawo sa malayo nga lugar),

⁸ indi ka gid magpadala-dala ukon magpamati sa iya. Indi mo siya pagkaluoyan ukon pagapinan.

⁹ Kinahanglan nga patyon gid siya. Ikaw ang una nga magbato sa pagpatay sa iya, kag dayon ang tanan nga tawo.

* **13:5** *kalautan: ukonkag malain nga tawo*

¹⁰ Batuhon siya hasta nga mapatay tungod kay nagtinguha siya sa pagpalayo sa imo sa GINOO nga imo Dios, nga nagpaguwa sa imo sa Egypt nga sa diin gin-ulipon kamo.

¹¹ Dayon mabatian ini sang tanan nga Israelin-hon kag mahadlok sila, kag wala na dayon sing may maghimo sang sining malain nga buhat sa inyo.

¹² “Halimbawa makabalita kamo didto sa isa sa mga banwa nga ginahatag sang GINOO nga inyo Dios nga inyo pagapuy-an,

¹³ nga may malain nga mga tawo nga nagapatalang kag nagatulod sa mga pumuluyo sang amo nga banwa nga magsimba sa iban nga mga dios nga wala ninyo makilal-i,

¹⁴ kinahanglan nga usisaon ninyo sing maayo kon matuod ini. Kag kon matuod nga natabo ining makangilil-ad nga buhat,

¹⁵ kinahanglan nga pamatyon gid ninyo ang tanan nga pumuluyo sang amo nga banwa pati ang ila kasapatan. Laglagon ninyo sila sing bug-os.[†]

¹⁶ Tipuna ninyo ang tanan nga inyo makuha sa amo nga banwa kag tumpuka ini sa tunga sang plasa, kag dayon sunuga ini kag ang bilog nga banwa bilang isa ka halad nga ginasunog para sa GINOO nga inyo Dios. Ini nga banwa magapabilin nga guba hasta san-o; indi na gid ini pagpatindugon liwat.

¹⁷ Indi gid ninyo pagtaguon ang bisan ano nga

[†] **13:15** *Laglagon ninyo sila sing bug-os:* Ang Hebreo nga pulong sini nagakahulugan sang mga gintugyan sa Ginoo paagi sa paghalad ukon paglaglag sini.

butang dira nga natalana na nga laglagon sing bug-os. *Kon tumanon ninyo ini tanan*, dulaon sang GINOO ang iya puwerte nga kaakig, kag kaluoyan niya kamo. Kag sa iya kaluoy, padamuon niya kamo suno sa iya ginsumpa sa inyo mga katigulangan.

¹⁸ Himuon ini sang GINOO nga inyo Dios kon tumanon ninyo ang tanan niya nga sugo nga ginahatag ko sa inyo subong, kag kon maghimo kamo sing matarong sa iya panulok.

14

Ginabawal nga mga Pagsulundan sa Pagpangasubo sa Patay

¹ “Mga anak kamo sang GINOO nga inyo Dios. Gani kon magpangasubo kamo sa patay, indi ninyo pagpilasan ang inyo kaugalingon ukon pagkiskisan ang inyo ulo.

² Kay katawhan kamo nga ginseparar para sa GINOO nga inyo Dios. Sa tanan nga tawo sa kalibutan, kamo ang ginpili sang GINOO nga inyo Dios nga mangin iya espesyal nga katawhan.

Ang mga Sapat nga Ginakabig nga Matinlo kag Mahigko

(Lev. 11:1-47)

³ “Indi kamo magkaon sang bisan ano nga sapat nga ginakabig nga mahigko.

⁴ Amo ini ang mga sapat nga puwede ninyo kaunon: baka, karnero, kanding,

⁵ usa, talunon nga kanding, talunon nga karnero kag iban pa nga klase sang usa.*

⁶ Puwede ninyo kaunon ang bisan ano nga sapat nga nagapihak ang ila kuko kag nagausang liwat sang ila kinaon.

⁷ Pero indi ninyo pagkaunon ang mga sapat nga nagausang liwat sang ila kinaon pero wala nagapihak ang ila kuko, pareho sang camel, koneho kag badier.† Ini nga mga sapat kabigon ninyo nga mahigko.

⁸ Indi man ninyo pagkaunon ang baboy, kay bisan tuod nga nagapihak ang iya kuko wala ini nagausang liwat sang iya kinaon. Indi gid kamo magkaon sang sini nga mga sapat ukon magtandog sang ila patay nga mga lawas.

⁹ “Puwede ninyo kaunon ang bisan ano nga sapat nga nagakabuhi sa tubig nga may mga sirik kag mga himbis.

¹⁰ Pero indi gid ninyo pagkaunon ang wala sing sirik kag himbis. Kabigon ninyo ini nga mahigko.

¹¹ Puwede ninyo kaunon ang bisan ano nga klase sang pispis nga ginakabig nga matinlo.

¹²⁻¹⁸ Pero indi gid ninyo pagkaunon ang mga agila, mga uwak, mga pispis nga nagakaon sang bangkay sang tawo ukon sapat, mga dapay, mga bukaw, mga murugmon, mga pispis nga nagapangdagit sang mga isda, mga tulabong, mga dugwak‡ kag mga kabog.

* **14:5** Ang iban nga mga sapat diri suno sa nasulat sa Hebreo mabudlay kilalahon kag ang iban wala diri sa Pilipinas. † **14:7 badier**: Tan-awa ang footnote sa Lev. 11:4-8. ‡ **14:12-18** sa English, *stork*

¹⁹ Indi man ninyo pagkaunon ang mga sapat-sapat nga nagalupad.

²⁰ Pero puwede ninyo kaunon ang mga sapat nga nagalupad nga ginakabig nga matinlo.

²¹ “Indi ninyo pagkaunon ang bisan ano nga sapat nga patay na. Puwede ninyo ini ihatag ukon ibaligya sa mga pangayaw nga nagaestar sa inyo mga banwa, kag ila ini kaunon. *Pero kamo ya indi gid magkaon sini*, kay ginseparar kamo nga katawhan para sa GINOO nga inyo Dios.

“Indi ninyo paglutua ang bataon nga kanding sa gatas sang iya iloy.

Ang Inyo Ikanapulo

²² “Kinahanglan nga painon ninyo ang ikana-pulo sang tanan nga patubas sang inyo uma kada tuig.

²³ Dal-a ninyo ang ikanapulo sang inyo mga uyas, duga sang ubas, lana, kag ang kamagulangan sang inyo mga kasapatan sa lugar nga pilion sang GINOO nga inyo Dios nga sa diin padunggan siya. Kag didto ninyo ini kaunon sa iya presensya. Himuon ninyo ini para makahibalo kamo magtahod permi sa GINOO nga inyo Dios.

²⁴ Pero kon malayo gani sa inyo ang amo nga lugar nga pilion sang GINOO, kag mabudlayan kamo sa pagdala sang ikanapulo sang mga pagpakamaayo sang GINOO nga inyo Dios,

²⁵ bayluhan ninyo ang inyo ikanapulo sang kuwarta kag dal-on ninyo ang kuwarta didto sa lugar nga pilion sang GINOO nga inyo Dios.

²⁶ Dayon ibakal ninyo ang kuwarta sang baka, karnero, bino, ukon sang bisan ano nga inyo

naluyagan. Dayon kaunon ninyo ini sang inyo pamilya sa presensya sang GINOO nga inyo Dios kag magkinalipay.

²⁷ Kag indi ninyo pagkalimtan ang mga Levita nga nagaestar sa inyo mga banwa, kay wala sila sing duta nga palanublion.

²⁸ “Sa katapusan sang kada ikatlo nga tuig, tipuna ninyo ang ikanapulo sang inyo patubas sa amo nga tuig, kag dal-a ini sa ginataguan sini sa inyo mga banwa.

²⁹ Ihatag ninyo ini sa mga Levita (nga wala sing duta nga palanublion), sa mga pangayaw, sa mga ilo, kag sa mga balo nga babayi nga nagaestar sa inyo mga banwa para makakaon man sila kag mabusog. *Kon himuon ninyo ini*, pakamaayuhon kamo sang GINOO nga inyo Dios sa tanan ninyo nga ginahimo.

15

Ang Pagkansela sang Utang

¹ “Sa katapusan sang kada ikapito nga tuig, kinahanglan nga kanselahon na ninyo ang tanan nga utang.

² Amo ini ang inyo himuon: Kinahanglan nga kanselahon na sang nagpautang ang utang sang iya kapareho *nga Israelinhon*. Indi na niya pag-sukton kay nag-abot na ang tion nga gintalana sang GINOO nga kanselahon ang mga utang.

³ Puwede ninyo sukton ang mga pangayaw, pero kinahanglan nga kanselahon ninyo ang utang sang inyo kapareho *nga Israelinhon*.

⁴ “Dapat wala sing imol sa inyo, kay pakamaayuhon gid kamo sang GINOO nga inyo Dios sa

duta nga ginahatag niya sa inyo nga inyo panag-iyahan.

⁵ Ina kon tumanon gid ninyo ang GINOO nga inyo Dios kag sundon sing maayo ang tanan nga sugo nga ginahatag ko sa inyo subong.

⁶ Pakamaayuhon kamo sang GINOO nga inyo Dios suno sa iya ginpromisa sa inyo. Madamo nga nasyon ang manghulam sa inyo pero kamo ya indi magpanghulam. Dumalahan ninyo ang madamo nga nasyon pero kamo ya indi pagdumalahan.

⁷ “Kon may ara gid man sang imol sa inyo mga banwa, sa duta nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios, indi kamo magdinalok sa ila.

⁸ Kundi magmaalwan kamo kag pahulamon ninyo sila sang ila mga kinahanglanon.

⁹ Indi kamo maghunahuna sing malain, nga tungod nga malapit na ang ikapito nga tuig, ang tuig nga kanselahon na ang mga utang, indi na lang kamo magpahulam sa inyo imol nga kasi-manwa. Kon magdangop ining imol nga tawo sa GINOO tungod sa inyo ginhimo, may salabton kamo.

¹⁰ Maghatag kamo sa iya sing maalwan nga wala nagalain ang inyo buot. Kon himuon ninyo ini pakamaayuhon kamo sang GINOO nga inyo Dios sa tanan ninyo nga ginahimo.

¹¹ Indi madula nga may mga imol sa inyo nasyon, gani ginamanduan ko kamo nga mag-maalwan gid kamo sa ila.

*Ang Pagtratar sa mga Ulipon
(Exo. 21:1-11)*

¹² “Kon ang imo kapareho nga Hebreo, lalaki man ukon babayi, ginbaligya sa imo *bilang ulipon*, kag nag-alagad siya sa imo sa sulod sang anom ka tuig, kinahanglan nga hilwayon mo siya sa ikapito nga tuig.

¹³ Kag kon hilwayon mo na siya, indi siya pag-palakta nga wala sing dala.

¹⁴ Hatagi siya nga may kaalwan sang imo mga kasapatan, trigo, kag duga sang ubas suno sa pagpakamaayo sang GINOO nga imo Dios sa imo.

¹⁵ Dumdumon ninyo nga mga ulipon man kamo sadto sa Egypt kag ginhilway man kamo sang GINOO nga inyo Dios. Amo ina nga ginahatag ko ini nga sugo sa inyo subong.

¹⁶ “Pero kon magsiling ang imo ulipon sa imo, ‘Indi ako maghalin sa imo kay palangga ko ikaw kag ang imo panimalay, kag maayo ang akon kahimtangan diri sa imo,’

¹⁷ dal-on mo siya sa puwertahan sang imo balay kag tuhugan mo siya sa dulunggan sang inug-tuhog kag mangin ulipon mo na siya sa bilog niya nga kabuhi. Amo man sini ang himuon mo sa imo ulipon nga babayi.

¹⁸ “Indi maglangot ang imo buot kon hilwayon mo ang imo ulipon kay ang bili sang iya pagser-bisyo sa imo sa sulod sang anom ka tuig doble pa sa suhol sang isa ka trabahador. Kon himuon mo ini pakamaayuhon sang GINOO nga inyo Dios ang tanan mo nga ginahimo.

Ang Kamagulangan nga mga Sapat

¹⁹ “Iseparar ninyo para sa GINOO nga inyo Dios ang tanan nga kamagulangan nga lalaki sang inyo

mga kasapatan. Indi ninyo pagpaobraha ang mga kamagulangan sang inyo mga baka ukon pagguntingan ang mga kamagulangan sang inyo mga karnero.

²⁰ Sa baylo, kaunon ninyo ini kag sang inyo pamilya sa presensya sang GINOO nga inyo Dios sa lugar nga iya pilion. Amo ina ang inyo himuon kada tuig.

²¹ Pero kon ang ini nga sapat may deperensya, halimbawa piang ukon bulag ukon iban pa nga depekto, kinahanglan nga indi ninyo ini pagihalad sa GINOO nga inyo Dios.

²² Sa baylo, kaunon ninyo ini sa inyo mga banwa. Ang tanan makakaon sini, ginakabig man siya nga mahigko ukon matinlo, pareho sang pagkaon ninyo sang usa ukon gasela.

²³ Pero kinahanglan nga indi ninyo pagkaunon ang dugo, kundi iula ninyo ini sa duta pareho sang tubig.

16

Ang Piesta sang Paglabay sang Anghel

(Exo. 12:1-20; Lev. 23:4-8)

¹ “Sauluga ninyo ang Piesta sang Paglabay sang Anghel sa bulan sang Aviv* bilang pagpadungog sa GINOO nga inyo Dios, kay sa sina nga bulan ginpaguwa niya kamo sa Egypt sa kagab-ihon.

² Maghalad kamo sang karnero ukon baka bilang pagsaulog sang Piesta sang Paglabay sang Anghel. Ihalad ninyo ini para sa GINOO nga inyo

* **16:1** *bulan sang Aviv*: ang nahauna nga bulan sang Hebreo nga kalendaryo. Natuon ini sa bulan sang Marso kag Abril.

Dios didto sa lugar nga iya pilion nga sa diin padunggan siya.

³ Kaunon ninyo ini upod sa tinapay nga wala sing inugpahabok. Sa sulod sang pito ka adlaw magkaon kamo sang tinapay nga wala sing inugpahabok pareho sang inyo ginhimo sang nagdali-dali kamo halin sa Egypt. Kauna ninyo ini nga tinapay nga simbolo sang inyo mga pag-antos, para madumduman ninyo sa bilog ninyo nga kabuhi ang tion nga nagguwa kamo sa Egypt.

⁴ Kinahanglan nga wala sing may makita nga inugpahabok sa inyo *mga balay* sa bilog nga nasyon sa sulod sang pito ka adlaw. Kag kinahanglan nga ang karne nga ginhalad sang sirom sang nahauna nga adlaw indi pag-ibilinan pagkaaga.

⁵ “Ang sapat nga inyo ihalad bilang pagsaulog sang Piesta sang Paglabay sang Anghel indi ninyo pag-ihalad sa bisan diin lang nga banwa nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios,

⁶ kundi sa lugar lang nga iya pilion nga sa diin padunggan siya. *Kag* kinahanglan nga ihalad ninyo ini sa pagsalop sang adlaw, nga amo ang oras nga naghalin kamo sa Egypt.

⁷ Lutuon ninyo ini kag kaunon sa lugar nga pilion sang GINOO nga inyo Dios. Dayon pagkaaga magbalik kamo sa inyo mga tolda.

⁸ Sa sulod sang anom ka adlaw, magkaon kamo sang tinapay nga wala sing inugpahabok. Kag sa ikapito nga adlaw, indi kamo mag-obra kundi magtipon kamo sa pagsimba sa GINOO nga inyo Dios.

Ang Piesta sang Pag-ani
(Exo. 34:22; Lev. 23:15-21)

⁹ “Mag-isip kamo sang pito ka semana halin sa pag-umpisa sang tig-alani.

¹⁰ Dayon sauluga ninyo ang Piesta sang Pag-ani sa pagpadungog sa GINOO nga inyo Dios paagi sa paghalad sang inyo mga halad nga kinabubuton suno sa mga pagpakamaayo nga inyo nabaton halin sa GINOO nga inyo Dios.

¹¹ Kag magkinalipay kamo sa presensya sang GINOO nga inyo Dios sa lugar nga iya pilion nga sa diin padunggan siya. Magsaulog kamo kau-pod sang inyo mga kabataan, mga suluguon, mga Levita nga nagaestar sa inyo mga banwa, mga pangayaw, mga ilo kag mga balo nga babayi nga nagaestar sa inyo mga banwa.

¹² Dumdumon ninyo nga mga ulipon kamo sadto sa Egypt, gani sunda ninyo sing maayo ini nga mga pagsulundan.

Ang Piesta sang Pagpatindog sang mga Payag
(Lev. 23:33-43; Num. 29:12-38)

¹³ “Sauluga ninyo ang Piesta sang Pagpatindog sang mga Payag sa sulod sang pito ka adlaw sa katapusan sang tig-alani, pagkatapos nga malinas ninyo ang mga trigo kag mapuga ang mga ubas.

¹⁴ Magkinalipay kamo sa inyo pagsaulog sang sini nga piesta upod sa inyo mga kabataan, mga suluguon, mga Levita, mga pangayaw, mga ilo kag mga balo nga babayi nga nagaestar sa inyo mga banwa.

¹⁵ Sa sulod sang pito ka adlaw sauluga ninyo ini nga Piesta sa pagpadungog sa GINOO nga inyo Dios

sa lugar nga iya pilion. Kay pakamaayuhon sang GINOO nga inyo Dios ang tanan ninyo nga patubas kag ang tanan ninyo nga ginahimo, kag mangin bug-os gid ang inyo kalipay.

¹⁶⁻¹⁷ “Kada tuig, ang tanan ninyo nga lalaki dapat magtambong sa sining tatlo ka piesta: ang Piesta sang Tinapay nga Wala sing Inugpahabok, ang Piesta sang Pag-ani, kag ang Piesta sang Pagpatindog sang mga Payag. Ang kada isa sa ila magkadto sa presensya sang GINOO nga inyo Dios didto sa lugar nga iya pilion, kag dapat magdala sila sang halad sa GINOO sa ila masarangan, suno sa pagpakamaayo nga ginhatag sa ila sang GINOO nga inyo Dios.

Ang mga Manughukom

¹⁸ “Magbutang kamo sang mga manughukom kag mga opisyal sa tagsa ninyo ka tribo sa tanan nga banwa nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios. Ini sila magahukom nga wala sing pinilian sa katawhan.

¹⁹ Kinahanglan nga indi nila pagtikuon ang hustisya kag dapat wala sila sing may ginapaboran sa paghukom. Indi sila magbaton sang lagay kay ang lagay makapabulag sa maalamon kag sa matarong, kag makaimpluwensya sa ila desisyon.

²⁰ Dapat mangibabaw ang hustisya para padayon kamo nga mabuhi kag makapanag-iya sa duta nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios.

Ang Pagsimba sa Iban nga mga Dios-dios

²¹ “Indi kamo magpatindog sang *hulohaligi nga simbolo sang diosa nga si Ashera* sa tupad sang

halaran nga inyo himuon para sa GINOO nga inyo Dios,

²² kag indi kamo magpatindog sang handumanan nga bato *para simbahon*, kay ginakaugtan ini sang GINOO nga inyo Dios.”

17

¹ “Indi kamo maghalad sa GINOO nga inyo Dios sang baka ukon karnero ukon kanding nga may deperensya, kay makangilil-ad ini sa iya.

² “Halimbawa ang isa ka lalaki ukon babayi nga nagaestar sa isa sa mga banwa nga ginahatag sa inyo sang GINOO nadakpan nga nagahimo sang malain sa panulok sang GINOO nga inyo Dios. Naglapas siya sa kasugtanan sang GINOO

³ kag nagsupak sa iya sugo paagi sa pagsimba sa iban nga mga dios ukon sa adlaw, bulan, ukon sa iban pa nga mga butang sa kalangitan.

⁴ Kon mabatian ninyo ini, kinahanglan nga usisaon ninyo ini sing maayo. Kon matuod gid man nga ining makangilil-ad nga butang ginahimo sa Israel,

⁵ dal-a ninyo sa puwertahan sang inyo banwa ang ina nga tawo nga naghimo sing malain kag batuhon hasta nga mapatay.

⁶ Puwede nga patyon ang tawo kon mapamatud-an nga nakasala siya paagi sa pagsugid sang duha ukon tatlo ka saksi, pero kon isa lang ka saksi indi siya puwede nga patyon.

⁷ Ang mga saksi amo ang una nga magbato sa iya, kag dayon ang tanan nga tawo. Dapat dulaon

ninyo ini nga kalautan* sa inyo.

⁸ “Halimbawa may mga kaso sa inyo korte parte sa pagpatay, pag-inaway ukon pagpanakit nga tama kabudlay desisyunan. Ang himuon ninyo, dal-on ninyo ang ina nga kaso sa lugar nga pilion sang GINOO nga inyo Dios

⁹ nga sa diin ang mga pari nga mga kaliwat ni Levi kag ang manughukom nga nagapangalagad sa sina nga tion magadesisyon sang sina nga kaso.

¹⁰ Kinahanglan nga batunon ninyo ang ila desisyon didto sa lugar nga pilion sang GINOO. Tumanon gid ninyo ang tanan nila nga isiling sa inyo.

¹¹ Kon ano man ang ila madesisyunan suno sa kasuguan, dapat sundon ninyo. Indi ninyo pagsupakon ang ila isiling sa inyo.

¹² Ang tawo nga indi magbaton sa desisyon sang hukom ukon sang pari nga nagaalagad sa sina nga tion sa GINOO nga inyo Dios dapat patyon. Dapat dulaon ninyo ini nga kalautan† sa Israel.

¹³ Kon mabatian ini sang tanan nga tawo, mahadlok sila, kag indi na sila magsupak liwat.

Ang mga Hari

¹⁴ “Kon makasulod na gani kamo sa duta nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios kag mapanag-iyahan na ninyo ini kag didto na kamo nagaestar, mahimo nga magsiling kamo, ‘Mapili kita sang hari nga magapangulo sa aton pareho sang mga nasyon sa palibot ta.’

* **17:7** kalautan: ukonkag malain nga tawo † **17:12** Tan-awa ang footnote sa 17:7.

¹⁵ Siguruha ninyo nga ang inyo pilion nga hari amo ang tawo nga ginpili sang GINOO nga inyo Dios, kag kinahanglan nga kapareho ninyo nga Israelinhon. Indi kamo magpili sang indi Israelinhon.

¹⁶ Ang inyo hari indi dapat magtipon sang madamo nga kabayo, kag indi niya dapat pabalikon ang iya mga tawo sa Egypt sa pagbakal sang mga kabayo, kay ang GINOO nga inyo Dios nagsil-ing sa inyo nga indi na gid kamo magbalik didto.

¹⁷ Kinahanglan nga indi madamo ang iya asawa kay basi bala magtalikod siya sa GINOO. Kag kinahanglan nga indi siya mag-angkon sang madamo nga pilak kag bulawan.

¹⁸ “Kon magpungko na siya sa trono bilang hari, kinahanglan nga kopyahon niya ini nga mga kasuguan sa linukot nga sululatan para sa iya kagalingon sa atubangan sang mga pari[‡] nga mga kaliwat ni Levi.

¹⁹ Kinahanglan nga tipigan niya ini kag basahon permi sa bilog niya nga kabuhi para makatuon siya sa pagtahod sa GINOO nga iya Dios kag masunod niya sing maayo ang tanan nga ginasiling sang sini nga mga kasuguan kag mga pagsulundan.

²⁰ Paagi man sa pagbasa sini permi, makalikaw siya sa pagpabugal nga mas maayo siya sang sa iya kapareho nga mga Israelinhon, kag makalikaw siya sa paglapas sa mga sugo sang GINOO. *Kon tumanon niya ini tanan*, siya kag ang iya mga kaliwat magahari sing malawig sa Israel.

[‡] **17:18** sa atubangan sang mga pari: ukon, nga halin sa mga pari

18

Ang Parte sang mga Pari kag mga Levita sa mga Halad

¹ “Ang mga pari nga kaliwat ni Levi, kag ang iban pa nga sakop sang tribo ni Levi, wala sing duta nga palanublion sa mga tribo sang Israel. Magakaon lang sila halin sa mga halad nga paagi sa kalayo* nga ginahalad sa GINOO, kay amo ini ang ila palanublion.

² Wala sila sing palanublion pareho sa ila kapareho nga mga Israelinhon; ang GINOO amo ang ila palanublion suno sa iya ginpromisa sa ila.

³ “Amo ini ang mga parte nga para sa mga pari halin sa mga baka ukon karnero ukon kanding nga halad sang mga tawo: ang abaga, ang sag-ang kag ang tiyan.

⁴ Ihatag man ninyo sa mga pari ang nahauna nga parte sang inyo mga *produkto nga* uyas, duga sang ubas, lana kag bulbol sang karnero.

⁵ Kay sa tanan nga tribo *sang Israel* sila kag ang ila mga kaliwat amo ang ginpili sang GINOO nga inyo Dios sa pag-alagad sa iya hasta san-o.

⁶ “Ang bisan sin-o nga Levita nga nagaestar sa bisan diin nga banwa sang Israel makakadto sa lugar nga pilion sang GINOO,

⁷ kag makaalagad siya didto sa GINOO nga iya Dios, pareho sa iya kapareho nga mga Levita nga nagaalagad didto sa presensya sang GINOO.

* **18:1** *halad nga paagi sa kalayo*: Tan-awa ang footnote sa Num. 15:3.

⁸ Makabaton man siya sang iya parte sa mga halad bisan may ara siya nga ginabaton halin sa iban niya nga palangabuhian.†

Ang mga Makangilil-ad nga Pagginawi

⁹ “Kon makasulod na gani kamo sa duta nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios, indi ninyo pagsundon ang makangilil-ad nga mga pagginawi sang mga pumuluyo didto.

¹⁰ Dapat wala sing isa sa inyo nga magsunog sang iya anak bilang halad. Kag indi man kamo magpamakot, magpangbabaylan, magpaathag sang kahulugan sang mga palatandaan, magpanghiwit,

¹¹ magpangbarang, maghimo sang mga ginahimo sang espiritista, kag magpakig-estorya sa kalag sang mga patay.

¹² Ang bisan sin-o nga maghimo sang sini nga mga butang kangil-aran sang GINOO. Amo ini ang rason kon ngaa ipatabog na gid sa inyo sang GINOO nga inyo Dios ina nga mga nasyon.

¹³ Dapat wala kamo sing kasawayan sa atubangan sang GINOO nga inyo Dios.

Ang mga Propeta

¹⁴ “Ining mga nasyon nga inyo palayason nagadangop sa mga manugpakot ukon sa mga manugbabaylan. Pero kamo ya, ginbawalan sang GINOO nga inyo Dios sa paghimo sini.

¹⁵ *Sa baylo*, magapadala sa inyo ang GINOO nga inyo Dios sang isa ka propeta nga pareho sa akon,

† **18:8** *bisan...palangabuhian*: Indi klaro ang buot silingon sang Hebreo sini.

nga kadugo ninyo. Kinahanglan nga pamatian ninyo siya.

¹⁶ Kay amo ini ang inyo ginpangayo sa GINOO nga inyo Dios sang nagtipon kamo didto sa Horeb. Nagsiling kamo, 'Indi na kami pagpabatia sang tingog sang GINOO nga aton Dios, ukon pagpakitaa sang iya nagadabadaba nga kalayo kay basi magkalamatay kami.'

¹⁷ "Gani nagsiling ang GINOO sa akon, 'Maayo ang ila ginapangabay.

¹⁸ Magapadala ako sa ila sang isa ka propeta nga pareho sa imo, nga kadugo nila. Ipahambal ko sa iya ang tanan nga gusto ko isiling sa ila.

¹⁹ Silutan ko ang bisan sin-o nga indi magpamati sa akon mga pulong nga ginahambal sang propeta sa akon ngalan.

²⁰ Kag kinahanglan nga patyon ang propeta nga maghambal sang mensahi sa akon ngalan nga wala ko pagsugua ukon maghambal siya sa ngalan sang iban nga mga dios.'

²¹ "Basi mamangkot kamo, 'Paano bala namon mahibaluan nga ang mensahi sang isa ka propeta indi iya sang GINOO?'

²² Kon ang ginahambal sang propeta sa ngalan sang GINOO indi matabo ukon matuman, ina nga mensahi indi iya sang GINOO. Iya-iya lang ina sang amo nga propeta, gani indi kamo magkahadlok sa iya.

19

*Ang mga Banwa nga Dalangpan
(Num. 35:9-34; Jos. 20:1-9)*

¹ “Kon laglagon na sang GINOO nga inyo Dios ang mga nasyon nga ang ila duta ginahatag niya sa inyo, kag kon mapalayas na ninyo sila kag didto na kamo nagaestar sa ila mga banwa kag mga balay,

² magpili kamo sang tatlo ka banwa *nga dalangpan* sa duta nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios nga inyo panag-iyahan.

³ Partidaha ninyo sa tatlo ka distrito ang duta nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios, nga may isa ka banwa *nga dalangpan* sa kada distrito. Kay-uha ninyo ang mga dalan pakadto sa sini nga mga banwa, para ang bisan sin-o nga makapatay sang tawo makapalagyo sa isa sa sini nga mga banwa.

⁴ Kon ang isa ka tawo nakapatay sang iya isigkatawo nga indi niya hungod kag wala man sing dumot, makapalagyo siya sa isa sa sini nga mga banwa nga dalangpan kag wala sing may mag-ano sa iya.

⁵ “Halimbawa, nagkadto ang isa ka tawo upod sang iya tupad-balay sa kakahuyan sa pagpangahoy. Samtang nagautod siya sang kahoy gulpi lang nga nahukas ang ulo sang iya wasay kag naigo ang iya tupad-balay kag napatay. Puwede siya makapalagyo sa isa sa sini nga mga banwa *nga dalangpan* kag wala sing may mag-ano sa iya.

⁶ *Kon isa lang ang banwa nga dalangpan* basi malayo ini para sa tawo nga nakapatay, kag malagas siya sang tawo nga gusto magbalos sa iya, kag mapatay siya. Pero indi siya dapat nga patyon kay ang iya pagpatay indi hungod kag wala man sing dumot.

⁷ Amo ini ang rason kon ngaa ginasugo ko kamo sa pagpili sang tatlo ka banwa *nga dalangpan*.

⁸ “Palaparon sang GINOO nga inyo Dios ang inyo teritoryo suno sa iya ginpromisa sa inyo mga katigulangan, kag mangin inyo na ang bilog nga duta nga iya ginpromisa sa ila.

⁹ Himuon ini sang GINOO nga inyo Dios kon sundon ninyo sing maayo ining tanan nga sugo nga ginasugo ko sa inyo subong, nga higugmaon ninyo siya kag magkabuhi kamo permi suno sa iya mga pamaagi. *Kon maglapad na ang inyo teritoryo*, magdugang kamo sang tatlo pa ka banwa *nga dalangpan*.

¹⁰ *Dugangi ninyo ang banwa nga dalangpan* para wala sing inosente nga tawo nga mapatay sa inyo duta nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios bilang palanublion ninyo, kag para indi kamo pagsukton kon may *inosente nga tawo nga mapatay*.

¹¹ “Pero kon ang isa ka tawo nagadumot sa iya kapareho kag ginbantayan niya ini kag ginpatay, kag dayon nagpalagyo siya sa isa sa mga banwa *nga dalangpan*,

¹² kinahanglan nga ipakuha siya sang mga manugdumala sang iya banwa kag itugyan sa gusto magbalos sa iya para patyon siya.

¹³ Indi ninyo siya pagkaluoyi. Kinahanglan nga dulaon ninyo sa Israel ang pagpamatay sa mga inosente nga mga tawo para mangin maayo ang inyo kahimtangan.

Parte sa Border sang Duta

14 “Kon mag-abot kamo sa duta nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios nga inyo panag-iyahan, indi ninyo pagkawaton ang duta sang imo kapareho paagi sa paghalin sang muhon* sang iya duta nga ginbutang sadto sang inyo mga katigulangan.

Ang mga Saksi

15 “Indi ninyo pagsentensyahi ang isa ka tawo nga nakasala siya tungod sa pagpamatuod sang isa lang ka saksi. Kinahanglan nga may duha ukon tatlo ka saksi nga makapamatuod nga ang isa ka tawo nakasala.

16 Kon ang isa ka saksi magbinutig sa korte kag magpahayag nga nakasala ang isa ka tawo,

17 sila nga duha patindugon sa presensya sang GINOO sa atubangan sang mga pari kag sang mga manughukom nga nagaalagad sa sina nga tion.

18 Kinahanglan nga imbistigaron gid ini sing maayo sang mga manughukom. Kag kon mapamatud-an nga nagabinutig ang saksi paagi sa pagbutang-butang sa iya isigkatawo,

19 kinahanglan nga silutan siya sang silot nga para kuntani sa akusado. Dapat dulaon ninyo ini nga kalautan sa inyo.†

20 Ang makabati parte sini mahadlok kag wala na gid sing may maghimo liwat sining malain nga buhat.

21 Kinahanglan nga indi kamo magpakita sang inyo kaluoy. Kon ginpatay sang isa ka tawo ang

* **19:14** *muho*n: Tanda ini sang border sang duta. Kon sa English, *landmark ukon boundary marker*. † **19:19** *kalautan*: ukonkag malain nga tawo

iya isigkatawo, dapat patyon man siya. Kon ginbulag niya siya, dapat bulagon man siya. Kon ginbingaw niya siya, dapat bingawon man siya. Kon ginbali niya ang iya kamot ukon tiil, dapat balion man ang iya kamot ukon tiil.

20

Ang mga Kasuguan Parte sa Gira

¹ “Kon maglakat gani kamo sa pagpakig-away sa inyo mga kaaway, kag makita ninyo ang ila mga kabayo, mga karwahe kag mga soldado nga mas madamo pa sang sa inyo, indi kamo magkahadlok sa ila, kay kaupod ninyo ang GINOO nga inyo Dios nga nagpaguwa sa inyo sa Egypt.

² Antes kamo magkadto sa inaway magtindog anay sa tunga ang pari kag magsiling sa mga soldado,

³ ‘Pamati kamo, O *katawhan sang Israel*. Indi kamo magkahadlok sa inyo pagpakig-away subong. Magpakaisog kamo kag indi kamo magsinalasala.

⁴ Kay ang GINOO nga inyo Dios magaupod sa inyo! Magapakig-away siya para sa inyo kontra sa inyo mga kaaway kag padag-on niya kamo!’

⁵ “Dayon masiling ang mga opisyal sa mga soldado, ‘Kon may ara sa inyo nga bag-o lang nakapatindog sang iya balay kag wala pa niya ini madedikar sa GINOO, magpuli siya kay basi bala mapatay siya sa inaway kag ang iban nga tawo ang magdedikar sang iya balay.

⁶ Kon may ara sa inyo nga nakatanom sang ubas kag wala pa siya makapullos sang bunga sini, magpuli siya kay basi bala mapatay siya sa inaway kag ang iban nga tawo ang magapullos sini.

⁷ Kon may ara sa inyo nga kalaslon, magpuli siya kay basi bala mapatay siya sa inaway kag ang iban nga tawo ang magpangasawa sang iya palangasaw-on.'

⁸ "Masiling pa gid ang mga opisyal, 'Kon may ara sa inyo nga nahadlok ukon nakulbaan, magpuli siya kay basi pati ang iya mga kaupod makulbaan man.'

⁹ Kon makatapos na ang mga opisyal sa paghambal sa mga soldado, magpili dayon sila sang mga kumander sa pagpangulo sa mga soldado.

¹⁰ "Kon magsalakay kamo sa isa ka banwa, hatagi anay ninyo ang mga pumuluyo sang kahigayunan nga magsurender.

¹¹ Kon magsurender sila kag abrihan nila para sa inyo *ang puwertahan sang ila banwa*, himuon ninyo sila tanan nga ulipon kag paobrahon ninyo sila para sa inyo sa gusto man nila ukon indi.

¹² Pero kon indi gani sila magsurender kundi magpakig-away sila sa inyo, salakaya ninyo sila.

¹³ Kon itugyan na sila sa inyo sang GINOO nga inyo Dios, pamatyon ninyo ang tanan nila nga mga lalaki.

¹⁴ Pero puwede ninyo bihagon ang mga babayi, ang mga kabataan, kag ang mga kasapatan, kag puwede ninyo kuhaon ang tanan nga pagkabutang nga ara sa sina nga banwa. Gamita ninyo ini

nga mga butang nga ginhatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios halin sa inyo mga kaaway.

¹⁵ Himuon lang ninyo ini sa mga banwa nga malayo kag indi parte sang duta nga pagasakupon ninyo.

¹⁶ Pero sa mga banwa nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios bilang palanublion ninyo, pamatyon gid ninyo ang tanan.

¹⁷ Laglagon ninyo sing bug-os* ang mga Hithanon, ang mga Amornon, ang mga Canaanhon, ang mga Periznon, ang mga Hivhanon, kag ang mga Jebusnon, suno sa ginsugo sa inyo sang GINOO nga inyo Dios.

¹⁸ Kay kon indi, tudluan nila kamo sang tanan nga makangilil-ad nga mga buhat nga ila ginahimo sa ila pagsimba sa ila mga dios, kag tungod sini makasala kamo sa GINOO nga inyo Dios.

¹⁹ Kon ang inyo pagsalakay sa isa ka banwa madugay, indi ninyo pagpanapson ang mga kahoy. Kauna ninyo ang mga bunga sini pero indi ninyo pagpanapson. Kay indi sila mga kaaway nga inyo laglagon.

²⁰ Pero puwede ninyo tapson ang mga kahoy nga ang bunga sini indi puwede makaon, kag gamiton ninyo ini nga pangsalakay sa banwa hasta nga maagaw ninyo ini.

21

Ang Parte sa Pagpatay nga Wala Mahibalui

* **20:17** *Laglagon ninyo sing bug-os*: Ang Hebreo nga pulong sini nagakahulugan sang mga gintugyan sa Ginoo paagi sa paghalad ukon paglaglag sini.

¹ “Halimbawa may bangkay sang tawo nga nakita sa duta nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios nga inyo panag-iyahan, kag wala mahibalui kon sin-o ang nagpatay sini.

² Kinahanglan nga takson sang inyo mga manugdumala kag mga manughukom ang distansya sang bangkay sa mga banwa sa palibot.

³ Dayon ang mga manugdumala sang banwa nga pinakamalapit sa nahamtangan sang bangkay magkuha sang bataon nga babayi nga baka nga wala pa gid makaagi obra ukon arado.

⁴ Dal-on nila ini sa ililigan sang tubig nga *ang duta sa tupad sini* wala pa gid maarado ukon matamnan. Kag didto balion nila ang liog sang baka.

⁵ Dapat magkadto man didto ang mga pari nga mga kaliwat ni Levi, kay ginpili sila sang GINOO nga inyo Dios nga mag-alagad kag maghatag sang bendisyon sa ngalan sang GINOO, kag maghusay sang tanan nga kaso.

⁶ Dayon ang tanan nga manugdumala sang banwa nga pinakamalapit sa lugar nga sa diin nakita ang bangkay magpanghugas sang ila mga kamot sa ibabaw sang baka nga ginbali ang liog.

⁷ Dayon magasiling sila, ‘Indi kami ang nagpatay kag wala man kami nakakita kon sin-o ang nagpatay.

⁸ O GINOO, patawara ang imo katawhan nga mga Israelinhon nga imo ginluwas *sa Egypt*. Indi kami pagsukta sa kamatayon sining inosente nga tawo.’ Dayon wala na sila sang salabton sa kamatayon sang sadto nga tawo.

⁹ Paagi sa pagtuman sini, indi kamo pagsuk-

ton sang GINOO sa pagpatay, kay nakita niya nga matarong kamo.

Ang Pagpangasawa sa Bihag nga Babayi

¹⁰ “Halimbawa nagpakig-away kamo sa inyo mga kaaway kag gintugyan sila sa inyo sang GINOO nga inyo Dios, kag ginbihag ninyo sila.

¹¹ Kag halimbawa ang isa sa inyo nakakita sang isa ka guwapa nga babayi sa mga bihag kag naluyag siya sa iya kag gusto niya siya nga pangasaw-on.

¹² Kon matabo ini, dal-on niya ang babayi sa iya balay kag kalbuhon, utdan ang mga kuko,

¹³ kag ilisan ang bayo nga ginasuksok sang ginbihag ini. Kinahanglan magpabilin sa iya balay ang babayi sa sulod sang isa ka bulan samtang nagapangasubo ang babayi para sa iya mga ginikanan. Pagkatapos sina, puwede na siya nga pangasaw-on.

¹⁴ Pero kon sa ulihi wala na siya sing gana sa babayi, dapat palakton niya ini sa bisan diin nga gusto niya. Indi niya siya pag-ibaligya ukon pag-ulipunon tungod kay ginpakahuy-an na niya siya.

Ang Kinamatarong sang mga Kamagulangan

¹⁵ “Halimbawa may isa ka tawo nga duha ang iya asawa, kag ginahigugma niya ang isa pero ang isa wala, kag may mga kabataan siya sa ila nga duha. Kag halimbawa ang iya kamagulangan nga lalaki bata sang iya asawa nga wala niya ginahigugma.

¹⁶ Kon partihon na gani niya ang iya pagkabutang sa iya mga anak, kinahanglan nga ang parte

nga para sa iya kamagulangan nga anak indi pagihatag sa anak sang iya asawa nga ginahigugma niya. Dapat ihatag gid niya ini sa kamagulangan bisan ang iloy sini wala niya ginahigugma.

¹⁷ Dapat kilalahon niya nga iya kamagulangan nga anak ang anak sang iya asawa nga wala niya ginahigugma. Kag ihatag niya sa iya ang doble nga parte sang iya pagkabutang kay siya ang nahauha niya nga anak kag may kinamatarong siya sa pagbaton sang iya parte bilang kamagulangan nga anak.

Ang Indi Matinumanon nga Anak

¹⁸ “Halimbawa ang isa ka tawo may anak nga lalaki nga matig-a sing ulo kag rebelde, kag wala nagasunod sa iya mga ginikanan bisan ginadisiplina nila siya.

¹⁹ Kon matabo ini, dal-on sang mga ginikanan ining ila anak sa mga manugdumala didto sa puwertahan sang banwa.

²⁰ Masiling dayon sila sa mga manugdumala, ‘Ining anak namon matig-a sing ulo kag rebelde; wala siya nagatuman sa amon. Gastador siya kag palahubog.’

²¹ Kinahanglan nga batuhon siya sang tanan nga pumuluyo sang banwa hasta nga mapatay. Dapat dulaon ninyo ini nga kalautan sa inyo.* Kon mabatian ini sang tanan nga Israelinhon mahadlok sila.

Iban pa nga mga Kasuguan

* **21:21** kalautan: ukonkag malain nga tawo

²² “Kon ang isa ka tawo ginsilutan sang kamatayon tungod sang krimen nga iya nahimo, kag ang iya bangkay ginbitay sa kahoy,

²³ kinahanglan nga indi maagahan ang iya bangkay didto sa kahoy. Dapat ilubong ninyo ini sa amo man nga adlaw, kay ang bisan sin-o nga ginbitay sa kahoy ginpakamalaot sang Dios. Indi ninyo pagdagtaan ang duta nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios bilang palanublion ninyo.

22

¹ “Kon makita ninyo nga nakabuhi ang baka ukon karnero ukon kanding sang inyo kapareho, indi ninyo ini pagpabay-an kundi dal-on ninyo sa tag-iya.

² Pero kon malayo ang ginaestaran sang tag-iya ukon wala kamo makakilala sa tag-iya, dal-a sa inyo ang sapat hasta nga mag-abot ang tag-iya nga nagapangita sini. Dayon ihatag ini sa iya.

³ Amo man ina ang inyo himuon sa donkey ukon sa panapton ukon sa bisan ano nga butang nga nadula sang inyo kapareho. Indi ninyo ini pagpabay-an.

⁴ “Kon makita ninyo nga ang donkey ukon ang baka sang inyo kapareho nalup-og sa dalan, indi ninyo ini pagpabay-an. Buligi gid ang tag-iya sa pagpatindog sini.

⁵ “Ang babayi indi dapat magsuksok sang bayo nga panglalaki, ukon ang lalaki magsuksok sang bayo nga pangbabayi, kay ginakangil-aran sang GINOO nga inyo Dios ang nagahimo sini.

⁶ “Kon may makita kamo nga pugad sang pispis sa higad sang dalan, sa kahoy ukon sa duta, kag ang iloy nagaluob sa iya mga buto ukon mga itlog, indi pagkuhaa ang iloy upod sa mga buto *ukon mga itlog*.

⁷ Puwede ninyo kuhaon ang mga buto *ukon mga itlog*, pero kinahanglan nga buy-an ninyo ang iloy, para mangin maayo ang inyo kahimtangan kag magkabuhi kamo sing malawig.

⁸ “Kon magpatindog kamo sang balay, kinahanglan nga butangan ninyo sang barandilya ang palibot sang inyo *matapan* nga atop, para wala kamo sing salabton kon may mahulog halin sa inyo atop kag mapatay.

⁹ “Indi kamo magtanom sang iban nga binhi sa talamnan sang ubas. Kon himuon ninyo ini, mangin iya na sang templo ang bunga sang inyo gintanom kag pati ang bunga sang inyo talamnan sang ubas.

¹⁰ “Indi ninyo pagpareson ang baka kag ang donkey sa pag-arado.

¹¹ Indi kamo magsuksok sang bayo nga hinimo halin sa duha ka klase sang tela.

¹² “Butangan ninyo sang gaway-gaway ang apat ka corner sang inyo pangtabon nga panapton.

Ang Kasuguan Parte sa Pagkaputli

¹³ “Halimbawa, ginpangasawa sang isa ka tawo ang isa ka babayi, kag pagkatapos nila hulid, nangakig siya sa iya asawa

¹⁴ kag ginbutang-butangan niya siya. Siling niya, ‘Nadiskobrehan ko sang paghulid ko sa akon asawa nga indi na siya birhen.’

¹⁵ Dayon ang mga ginikanan sang babayi magkadto sa mga manugdumala sang banwa didto sa may puwertahan sang banwa. Magdala sila sang ebidensya nga birhen ang ila anak.

¹⁶ Dayon masiling ang amay sang babayi sa mga manugdumala, ‘Ginpaasawa ko ang akon anak sa sini nga tawo kag karon nangakig siya sa akon anak.

¹⁷ Ginbutang-butangan pa niya ang akon anak paagi sa pagsiling nga indi na ini birhen sang ginpangasawa niya. Pero ari ang ebidensya nga birhen ang akon anak.’ Dayon ipakita sang ginikanan sa mga manugdumala ang hapin sa *higdaan sang mag-asawa nga may dugo*.

¹⁸ Dakpon dayon sang mga manugdumala ang lalaki kag silutan.

¹⁹ Pamultahon nila siya sang 100 ka bilog nga pilak kag ihatag ini sa amay sang babayi, kay ginpakahuy-an niya ang isa ka Israelinhon nga birhen. Kag kinahanglan nga indi gid niya pagbulagan ang babayi samtang buhi siya.

²⁰ “Pero kon matuod ang ginasiling sang bana kag wala sing makita nga ebidensya nga birhen ang babayi,

²¹ dal-on ang amo nga babayi sa atubangan sang balay sang iya amay kag didto batuhon siya sang mga lalaki sang banwa hasta nga mapatay. Makahuluya nga butang ang iya ginhimo sa Israel paagi sa pagpakighilawas samtang ara pa siya sa poder sang iya amay. Dapat dulaon ninyo ini nga kalautan sa inyo.*

* **22:21** *kalautan: ukonkag malain nga tawo*

²² “Kon ang isa ka tawo nadakpan nga nagapakighilawas sa babayi nga may bana, sila nga duha sang babayi kinahanglan nga patyon. Dapat dulaon ninyo ini nga kalautan sa Israel.

²³ “Kon ang isa ka tawo nagpakighilawas sa isa ka babayi nga kalaslon na, kag natabo ini sa isa ka banwa,

²⁴ dal-on ninyo sila nga duha sa puwertahan sang banwa kag batuhon hasta nga mapatay. Patyon ang babayi kay bisan didto siya sa banwa wala siya nagsinggit sa pagpangayo sang bulig. Patyon man ang lalaki tungod kay nagpakighilawas siya sa babayi nga kalaslon na. Dapat dulaon ninyo ini nga kalautan sa inyo.

²⁵ “Pero kon ginlugos sang lalaki ang babayi nga kalaslon na sa may guwa sang banwa, ang lalaki lang ang patyon.

²⁶ Indi ninyo pag-anha ang babayi; wala siya nakasala nga dapat silutan sang kamatayon. Ini nga kaso pareho lang sa kaso sang tawo nga nagsalakay sang iya kapareho kag ginpatay ini.

²⁷ Kay sa guwa sang banwa ginlugos ang babayi. Bisan nagsinggit pa siya sa pagpangayo sang bulig, wala gihapon sing may *makabati* sa pagbulig sa iya.

²⁸ “Kon nadakpan ang isa ka lalaki nga ginlugos niya ang isa ka babayi nga indi kalaslon,

²⁹ magbayad ang lalaki sang 50 ka bilog nga pilak sa amay sang babayi. Kinahanglan nga pakaslan niya ang babayi tungod kay ginkuha niya ang iya pagkababayi, kag kinahanglan nga indi gid niya siya pagbulagan samtang buhi pa siya.

³⁰ “Kinahanglan nga indi magpakighilawas ang anak sa asawa sang iya amay, kay mahuy-an ang iya amay.

23

Ang mga Tawo nga Ginsikway sa Pagtilipon sang Katilingban sang GINOO

¹ “Wala sing tawo nga ginkapon ukon gin-utdan sang kinatawo nga makaimpon sa komunidad sang GINOO.

² “Ang tawo nga anak sa guwa indi makaimpon sa komunidad sang GINOO pati ang iya mga kaliwat hasta sa ikanapulo nga henerasyon.

³ Wala sing Ammonhon ukon Moabnon ukon bisan sin-o sa ila mga kaliwat hasta sa ikanapulo nga henerasyon nga makaimpon sa komunidad sang GINOO.

⁴ Kay wala nila kamo paghatagi sang pagkaon ukon tubig sang nagpanglakaton kamo halin sa Egypt, kag ginsuhulan pa nila si Balaam nga anak ni Beor nga taga-Petor sa Aram Naharaim* sa pagsumpa sa inyo.

⁵ Pero wala pagpamatii sang GINOO nga inyo Dios si Balaam. Sa baylo, ginhimo niya nga bendisyon ang sumpa sa inyo, kay ginahigugma kamo sang GINOO nga inyo Dios.

⁶ Samtang buhi pa kamo, indi gid kamo magbulig sa mga Ammonhon ukon Moabnon sa bisan ano nga paagi.

* **23:4** *Aram Naharaim*: isa ka lugar sa Mesopotamia.

⁷ “Indi ninyo pagpakalaina ang mga Edomnon, kay mga kadugo ninyo sila. Indi man ninyo pagpakalaina ang mga Egyptohanon, kay nag-estar kamo anay sa ila duta bilang mga pangayaw.

⁸ Ang ila mga kaliwat sa ikatatlo nga henerasyon puwede makaimpon sa katawhan sang GINOO.

Iban pa nga mga Pagsulundan

⁹ “Kon magpakig-away kamo sa inyo mga kaaway, maglikaw gid kamo sa bisan ano nga butang nga makapahigko sa inyo.

¹⁰ Kon may isa sa inyo nga naguwaan sang semilya sa iya pagtulog sa gab-i, kinahanglan nga magguwa siya sa kampo kag didto anay siya magtiner.

¹¹ Pagkahapon, magpaligo siya, kag pagkasalop sang adlaw puwede na siya makabalik sa kampo.

¹² “Magpili kamo sang lugar sa guwa sang kampo nga himuon ninyo nga palamus-unan.

¹³ Kinahanglan nga ang kada isa sa inyo may pangkutkot sa inyo mga gamit, para kon magpamus-on kamo, magkutkot kamo kag tabunan ini.

¹⁴ Kay ang GINOO nga inyo Dios nagalibot-libot sa inyo kampo sa pagluwas sa inyo kag sa pagtugyan sang inyo mga kaaway sa inyo. Gani kinahanglan nga matinlo ang inyo kampo para wala siya sing may makita nga indi maayo, kag para indi niya kamo pagbayaan.

¹⁵ “Kon ang isa ka ulipon nagpalagyo sa iya amo kag magdangop sa inyo, indi siya pagpilita sa pagbalik sa iya amo.

¹⁶ Paestara siya sa inyo lugar sa bisan diin nga banwa nga iya nagustuhan. Indi ninyo siya pagpigusa.

¹⁷ “Dapat wala sing Israelinhon, lalaki man ukon babayi, nga magbaligya sang iya lawas sa templo bilang pagsimba sa mga dios-dios.

¹⁸ Indi gid ninyo pagdal-a sa templo sang GINOO nga inyo Dios ang kuwarta nga inyo nabaton sa sina nga paagi para ibayad sa inyo promisa sa iya, kay makangilil-ad gid ini sa iya.

¹⁹ “Kon magpahulam kamo sa inyo kapareho nga Israelinhon, indi ninyo ini pagpasakaan, kuwarta man ini ukon pagkaon ukon bisan ano nga butang nga puwede pasakaan.

²⁰ Puwede ninyo mapahulam ang mga pan-gayaw nga may saka, pero indi ang inyo kapareho nga mga Israelinhon. Himuon ninyo ini para pakamaayuhon kamo sang GINOO nga inyo Dios sa tanan ninyo nga ginahimo didto sa duta nga inyo panag-iyahan.

²¹ “Kon magpanaad kamo sa GINOO nga inyo Dios, indi kamo magpatumbaya sa pagtuman sini, kay sigurado gid nga sukton kamo sang GINOO nga inyo Dios, kag makasala kamo sa indi ninyo pagtuman sini.

²² Indi ina sala kon indi kamo magpanaad sa GINOO.

²³ Pero ang bisan ano nga inyo ginpanaad sa GINOO nga inyo Dios, kinahanglan nga tumanon gid ninyo.

²⁴ “Kon magkadto kamo sa talamnan sang ubas sang inyo kapareho nga Israelinhon, puwede

kamo makapagusto kaon sang ubas, pero indi kamo magpanguha kag isulod sa inyo suludlan.

²⁵ Kon magkadto man kamo sa talamnan sang trigo sang inyo kapareho nga Israelinhon, puwede kamo makapamuksi[†] sang uyas, pero indi ninyo ini paggarabon.

24

¹ “Halimbawa, nagpangasawa ang isa ka lalaki, kag sang ulihi nadula ang iya luyag sa iya asawa kay may nadiskobrehan siya sa iya asawa nga wala niya naluyagi. Gani naghimo siya sang kasulatan sang pagbulagay kag ginhatag sa iya asawa, kag ginpahalin niya siya sa iya balay.

² Kon magpamana liwat ang amo nga babayi,

³ kag bulagan naman siya sang iya ikaduha nga bana ukon mapatay ang iya ikaduha nga bana,

⁴ indi na siya puwede nga pangasaw-on liwat sang nahauna niya nga bana kay nangin mahigko na siya.* *Kon pangasaw-on siya liwat sang iya nahauna nga bana*, makangilil-ad ini sa panulok sang GINOO. Kinahanglan nga indi ninyo paghimuon ina nga sala sa duta nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios bilang palanublion ninyo.

⁵ “Kon ang isa ka tawo bag-o lang makasal, kinahanglan nga indi siya pagpaintrahon sa inaway ukon hatagan sang bisan ano nga responsibilidad sa banwa sa sulod sang isa ka tuig, para makatiner

[†] **23:25** makapamuksi: sa iban nga Bisaya, makapangutol * **24:4** nangin mahigko na siya: pareho kahigko sang nagpanginlalaki

siya sa iya balay kag mahatagan niya sang kalipay ang iya asawa.

⁶ “Indi pagkuhaa nga garantiya sa utang ang galingan sang nag-utang sa imo, kay ginakuhaan mo siya sang iya palangabuhian.

⁷ “Kon madakpan ang isa ka tawo nga nagkidnap sa iya kapareho nga Israelinhon kag ginhimo niya ini nga ulipon ukon ginbaligya niya, kinahanglan nga patyon ang nagkidnap. Dapat dulaon ninyo ini nga kalautan sa inyo.[†]

⁸ “Kon parte sa delikado nga balatian sa panit[‡], sunda ninyo sing maayo ang mga pagsulundan nga ginapahimo sa inyo sang mga pari nga mga kaliwat ni Levi. Tumana *gid* ninyo ang akon mga ginsugo sa ila.

⁹ Dumduma ninyo kon ano ang ginhimo sang GINOO nga inyo Dios kay Miriam sang nagalakat kamo halin sa Egypt.

¹⁰ “Kon magpahulam kamo sang bisan ano sa inyo kapareho nga Israelinhon, indi kamo magsulod sa iya balay sa pagkuha sang bisan ano nga iya igarantiya.

¹¹ Maghulat lang kamo sa guwa kag dal-on niya ang iya igarantiya sa inyo.

¹²⁻¹³ Kon imol ang tawo kag ang iya gingarantiya sa inyo ang iya pangtabon nga panapton, indi ini pagpaagahi sa inyo. Iuli ini sa iya sa indi pa magsalop ang adlaw para magamit niya ini sa pagtulog, kag pasalamatan ka pa

[†] **24:7** *kalautan*: ukonkag malain nga tawo [‡] **24:8** *delikado nga balatian sa panit*: Tan-awa ang footnote sa Num. 5:2.

niya. Kabigon ini sang GINOO nga inyo Dios nga matarong nga buhat.

¹⁴ “Indi kamo magpamintaha sa imol nga trabahador, Israelinhon man siya ukon pangayaw nga nagaestar sa inyo banwa.

¹⁵ Bayari siya sang iya inadlaw nga suweldo sa indi pa magsalop ang adlaw tungod kay imol siya kag nagasalig siya sa sina nga suweldo. Kay kon indi, basi magdangop siya sa GINOO batok sa imo, kag isipon ini nga sala kontra sa imo.

¹⁶ “Ang mga ginikanan indi dapat pagpatyon tungod sa sala sang ila mga anak, ukon ang mga anak tungod sa sala sang ila mga ginikanan; ang kada isa patyon tungod sa iya kaugalingon nga sala.

¹⁷ “Hatagan ninyo sang hustisya ang mga ilo kag ang mga pangayaw. Indi ninyo pagkuhaa ang pangtabon nga panapton sang balo nga babayi bilang garantiya sa iya utang.

¹⁸ Dumdumon ninyo nga mga ulipon kamo sadto sa Egypt kag ginluwas kamo sang GINOO nga inyo Dios. Amo ina nga ginasugo ko kamo sa paghimo sini.

¹⁹ “Kon nagaani kamo kag may nabilin kamo nga pungpong sa uma, indi na ninyo ini pagbalikan kag kuhaon. Ibilin na lang ini sa mga pangayaw, sa mga ilo, kag sa mga balo nga babayi, para pakamaayuhon kamo sang GINOO nga inyo Dios sa tanan ninyo nga ginahimo.

²⁰ Kon magdugos kamo sang inyo mga olibo, indi na ninyo pagbalikan ang nabilin. Ibilin na lang sa mga pangayaw, sa mga ilo, kag sa mga balo nga babayi.

²¹ Kon magdugos kamo sang inyo mga ubas, indi na ninyo pagbalikan ang mga nabilin. Ibilin na lang ini sa mga pangayaw, sa mga ilo, kag sa mga balo nga babayi.

²² Dumdumon ninyo nga mga ulipon kamo sadto sa Egypt. Amo ina nga ginasugo ko kamo sa paghimo sini.”

25

¹ “Halimbawa, may ginbaisan ang duha ka tawo kag gindala nila ang ila kaso sa korte, kag gin-deklarar sang mga manughukom kon sin-o sa ila ang may sala kag ang wala sing sala.

² Kon ang may sala ginsentensyahan sang manughukom nga hanuton, pahapaon siya sa atubangan sang manughukom kag hanuton nga ang kadamuon suno sa sala nga iya nahimo.

³ Pero indi magsobra sa 40 ka hanot, kay kon sobra sa 40, mahuy-an siya.

⁴ “Indi pagbusali ang baka samtang nagalinas ini.

⁵ “Kon ang mag-utod nga lalaki nagaestar sa isa lang ka duta, kag napatay ang isa sa ila nga wala sing bata, ang iya asawa indi dapat magpamana sa iban luwas lang sa pamilya sang iya bana. Ang utod sang iya bana amo ang magpangasawa sa iya. Katungdanan ini sang iya bayaw sa iya.

⁶ Ang kamagulangan nila nga anak kabigon nga anak sang napatay nga utod para indi madula ang iya ngalan sa Israel.

⁷ “Pero kon indi gusto pangasaw-on sang utod sang napatay ang balo, magkadto ang balo sa mga manugdumala didto sa puwertahan sang banwa

kag magsiling, ‘Indi magsugot ang akon bayaw nga hatagan niya sang kaliwat ang iya utod sa Israel. Indi niya pagtumanon ang iya katungdanan sa akon bilang bayaw.’

⁸ Dayon ipatawag siya sang mga manugdumala sang banwa kag magpakig-estorya sila sa iya. Kon magpamilit gid siya nga indi niya gusto pangasaw-on ang balo,

⁹ magpalapit ang balo sa atubangan sang mga manugdumala kag kuhaon niya ang sandalyas sang iya bayaw kag duplaan niya siya sa guya kag magsiling, ‘Amo ini ang ginahimo sa tawo nga indi magsugot nga hatagan niya sang kaliwat ang iya utod *nga napatay*.’

¹⁰ Ang panimalay sang sini nga tawo pagatawgon sa Israel nga panimalay sang tawo nga ginkuhaan sang sandalyas.

¹¹ “Kon may duha ka lalaki nga nagaaway kag nagpalapit ang asawa sang isa sa pagbulig sa iya bana paagi sa pagkumos sang kinatawo sang kontra,

¹² kinahanglan utdon ang kamot sang babayi nga wala sing luoy-luoy.

¹³⁻¹⁴ “Indi kamo magdaya sa inyo pagkilo ukon pagsukob.

¹⁵ Maggamit kamo sang husto nga kilohan kag sulukban, para magakabuhi kamo sing malawig sa duta nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios.

¹⁶ Kay ginakangil-aran sang GINOO nga inyo Dios ang tawo nga nagapangdaya.

¹⁷ “Dumduma ninyo kon ano ang ginhimo sang mga Amaleknon sa inyo sang nagguwa kamo sa

Egypt.

¹⁸ Ginsalakay nila kamo sang kapoy na gid kamo, kag ginpamatay nila ang inyo mga kaupod nga ara sa ulihi. Wala sila sing kahadlok sa Dios.

¹⁹ Gani laglaga gid ninyo ang tanan nga Amaleknon kon hatagan na kamo sang GINOO nga inyo Dios sang kalinong sa tanan ninyo nga mga kaaway didto sa duta nga ginahatag niya sa inyo nga inyo panag-iyahan. Indi gid ninyo pagkalimtan ini.

26

Ang mga Halad halin sa Patubas kag ang Ikana-pulo

¹ “Kon mapanag-iyahan na ninyo ang duta nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios bilang palanublion ninyo, kag didto na kamo nagaestar,

² ibutang ninyo ang nahauna nga parte sang inyo patubas sa basket. Dayon dal-a ninyo ini sa lugar nga pilion sang GINOO nga inyo Dios nga sa diin padunggan siya.

³ Magkadto kamo sa pari nga nagaalagad sa sina nga tion kag magsiling sa iya, ‘*Paagi sa sini nga halad*, ginakilala ko subong nga adlaw nga ang GINOO nga aton Dios amo ang nagdala sa akon sa sini nga duta nga iya ginsumpa sa aton mga katigulangan nga ihatag sa aton.’

⁴ “Kuhaon dayon sang pari ang basket sa inyo kag ibutang ini sa atubangan sang halaran sang GINOO nga inyo Dios.

⁵ Dayon, isiling ninyo ini sa presensya sang GINOO nga inyo Dios: ‘Ang amon katigulangan *nga*

si *Jacob* isa ka Arameanhon nga wala sing permanente nga puluy-an sadto. Nagkadto siya sa Egypt kag nag-estar didto kaupod ang iya panimalay. Diutay lang sila sadto, pero sang ulihi nagdamo sila kag nangin gamhanan nga nasyon.

⁶ Pero ginpintasan kami sang mga Egypto-hanon. Ginpabudlayan nila kami kag ginpilit sa pag-obra.

⁷ Nagpangayo kami sang bulig sa imo, GINOO, ang Dios sang amon mga katigulangan, kag ginpamatian mo kami. Nakita mo kon paano kami ginpabudlayan, ginpaobra, kag ginpaantos.

⁸ Gani ginkuha mo kami, GINOO, sa Egypt paagi sa imo puwerte nga gahom kag makahaladlok nga buhat. Naghimo ka sang mga milagro kag makatilingala nga mga butang.

⁹ Gindala mo kami sa sini nga lugar, kag ginhatag sa amon ining maayo kag mapatubason nga duta.*

¹⁰ Gani karon, O GINOO, ginadala namon ang nahauna nga parte sang patubas sang duta nga ginhatag mo sa amon.' *Pagkatapos ninyo hambal sini*, ibutang dayon ninyo ang basket sa presensya sang GINOO nga inyo Dios, kag magluhod kamo sa iya presensya.

¹¹ Dayon magkinalipay kamo tungod sa maayo nga mga butang nga ginahatag sang GINOO nga inyo Dios sa inyo kag sa inyo pamilya. Upda man ninyo sa pagselebrar ang mga Levita kag ang mga pangayaw nga nagaestar upod sa inyo.

* **26:9** *maayo...duta:* sa literal, *duta nga nagailig ang gatas kag honey*. Amo man sa bersikulo 15.

¹² “Sa kada ikatatlo nga tuig, ihatag ninyo ang ikanapulo sang inyo mga patubas sa mga Levita, sa mga pangayaw, sa mga ilo kag sa mga balo nga babayi, para may bastante sila nga pagkaon.

¹³ Dayon masiling kamo sa presensya sang GINOO nga inyo Dios: ‘Ginkuha ko na sa akon balay ang balaan nga parte *nga amo ang ikanapulo*, kag ginhatag sa mga Levita, sa mga pangayaw, sa mga ilo, kag sa mga balo nga babayi suno sa tanan mo nga ginsugo sa amon. Wala ako naglapas ukon nagkalipat sa bisan isa sang imo mga sugo.

¹⁴ Wala ko ginkaon ini samtang nagapangasubo ako; wala ko ini gintandog samtang ginakabig ako nga mahigko; kag wala ko ini ginhalad sa patay. O GINOO nga akon Dios, gintuman ko ikaw. Ginhimo ko ang tanan nga ginsugo mo sa amon.

¹⁵ Talupangda kami halin sa imo balaan nga puluy-an sa langit, kag pakamaayuha ang imo katawhan nga mga Israelinhon kag ang maayo kag mapatubason nga duta nga ginhatag mo sa amon suno sa imo ginsumpa sa amon mga katigulangan.’

Sunda Ninyo ang mga Sugo sang Dios

¹⁶ “Ginasugo kamo subong sang GINOO nga inyo Dios nga tumanon ninyo ining *tanan nga sugo* kag pagsulundan. Tumana gid ninyo ini sing maayo sa bug-os ninyo nga tagipusuon kag kalag.

¹⁷ Ginpahayag ninyo subong nga ang GINOO amo ang inyo Dios kag magakabuhi kamo suno sa iya mga pamaagi, kag tumanon ninyo ang iya mga sugo kag mga pagsulundan, kag sundon ninyo siya.

¹⁸ Kag ginpahayag man sang GINOO subong nga kamo iya espesyal nga katawhan suno sa iya ginpromisa, kag dapat magtuman kamo sa tanan niya nga mga sugo.

¹⁹ Kag suno sa iya ginpromisa himuon niya kamo nga labaw sa tanan nga nasyon, kag pagadayawon kag padunggan kamo. Mangin katawhan kamo nga pinili sang GINOO nga inyo Dios.”

27

Ang Halaran sa Bukid sang Ebal

¹ Karon ginmanduan ni Moises kag sang mga manugdumala sang Israel ang katawhan: “Tumana ninyo *ining* tanan nga sugo nga ginahatag ko sa inyo subong.

² Kon makatabok na kamo sa Jordan, didto sa duta nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios, magtumpok kamo sang dalagko nga mga bato, kag lamhitan ninyo ini sang apog.

³ Isulat ninyo sa sini nga mga bato ang tanan nga kasuguan kon makasulod na kamo sa maayo kag mapatubason nga duta* nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios, ang Dios sang inyo mga katigulangan, suno sa iya ginpromisa sa inyo.

⁴ Kon makatabok na kamo sa Jordan, patinduga ninyo ini nga mga bato sa Bukid sang Ebal, suno sa ginmando ko sa inyo subong, kag lamhitan ninyo ini sang apog.

* **27:3** *maayo...duta:* sa literal, *duta nga nagailig ang gatas kag honey*

⁵ Dayon maghimo kamo didto sang halaran nga bato para sa GINOO nga inyo Dios. Indi ninyo pagbasbasan ang mga bato nga inyo gamiton.

⁶ Dapat wala mabasbasi ang mga bato nga himuon ninyo nga halaran. Dayon maghalad kamo sa sini nga halaran sang mga halad nga ginusunog para sa GINOO nga inyo Dios.

⁷ Maghalad man kamo sang halad nga para sa maayo nga relasyon, kag kauna ninyo ini didto kag magkinalipay kamo sa presensya sang GINOO nga inyo Dios.

⁸ Kag isulat ninyo sing maathag ining mga kasuguan sang Dios sa mga bato *nga ginpahiran ninyo sang apog.*

⁹ Nagsiling pa gid si Moises kag ang mga pari nga mga kaliwat ni Levi sa tanan nga Israelinhon, “Pamati kamo, O *katawhan sang Israel!* Subong nga adlaw nangin katawhan na kamo sang GINOO nga inyo Dios.

¹⁰ Sunda ninyo ang GINOO nga inyo Dios kag tumana ang iya mga sugo kag mga pagsulundan nga ginahatag ko sa inyo subong.”

Ang mga Pagpakamalaot

¹¹ Sa amo man nga adlaw ginmanduan ni Moises ang katawhan:

¹² “Kon makatabok na gani kamo sa Jordan, amo ini ang mga *tribo nga* magtindog sa Bukid sang Gerizim sa pagbendisyon sa katawhan: ang tribo ni Simeon, Levi, Juda, Isacar, Jose, kag Benjamin.

¹³ Kag amo ini ang mga *tribo nga* magtindog sa Bukid sang Ebal sa pagpakamalaot sa katawhan:

ang tribo ni Reuben, Gad, Asher, Zebulun, Dan, kag Naftali.

¹⁴ “Ang mga Levita magsinggit sing mabaskog sa tanan nga Israelinhon:

¹⁵ “Pakamalauton ang tawo nga maghimo sang bisan ano nga mga dios-dios nga hinimo halin sa bato ukon saway kag simbahon ini bisan sa sekreto. Kay ini nga mga dios-dios nga hinimo lang sang tawo ginakaugtan sang GINOO.” Masabat dayon ang tanan nga tawo, “Amen!”

¹⁶ “Pakamalauton ang tawo nga wala nagatahod sa iya mga ginikanan.” Masabat dayon ang tanan nga tawo, “Amen!”

¹⁷ “Pakamalauton ang tawo nga nagahalin sang muhon sang duta sang iya isigkatawo *para kawat-on ang duta*.” Masabat dayon ang tanan nga tawo, “Amen!”

¹⁸ “Pakamalauton ang tawo nga nagapatalang sang bulag sa dalan.” Masabat dayon ang tanan nga tawo, “Amen!”

¹⁹ “Pakamalauton ang tawo nga wala nagahatag sang hustisya sa mga pangayaw, sa mga ilo kag sa mga balo nga babayi.” Masabat dayon ang tanan nga tawo, “Amen!”

²⁰ “Pakamalauton ang tawo nga magpakighilawas sa asawa sang iya amay, kay ginapakahuyan niya ang iya amay.” Masabat dayon ang tanan nga tawo, “Amen!”

²¹ “Pakamalauton ang tawo nga magpakighilawas sa bisan ano nga sapat.” Masabat dayon ang tanan nga tawo, “Amen!”

²² “Pakamalauton ang tawo nga magpakighilawas sa iya utod nga babayi, utod man niya sa

amay ukon sa iloy.” Masabat dayon ang tanan nga tawo, “Amen!”

²³ “Pakamalauton ang tawo nga magpakighilawas sa iya ugangan nga babayi.” Masabat dayon ang tanan nga tawo, “Amen!”

²⁴ “Pakamalauton ang tawo nga magpatay sang iya kapareho bisan sa sekreto.” Masabat dayon ang tanan nga tawo, “Amen!”

²⁵ “Pakamalauton ang tawo nga magbaton sang suhol sa pagpatay sang inosente nga tawo.” Masabat dayon ang tanan nga tawo, “Amen!”

²⁶ “Pakamalauton ang tawo nga indi magsunod ukon magtuman sining tanan nga sugo.” Masabat dayon ang tanan nga tawo, “Amen!”

28

Ang Balos sa Pagkamatinumanon

(Lev. 26:3-13; Deu. 7:11-24)

¹ “Kon sundon gid ninyo ang GINOO nga inyo Dios kag tumanon ang tanan niya nga sugo nga ginahatag ko sa inyo subong, himuon niya kamo nga labaw sa tanan nga nasyon diri sa kalibutan.

² Kon sundon ninyo ang GINOO nga inyo Dios mangin inyo ining tanan nga pagpakamaayo:

³ “Pakamaayuhon niya ang inyo mga banwa kag ang inyo mga uma.

⁴ Pakamaayuhon niya kamo sang madamo nga kabataan, bugana nga patubas kag madamo nga kasapatan.

⁵ Pakamaayuhon niya ang inyo mga patubas kag mga pagkaon.

⁶ Pakamaayuhon niya ang tanan ninyo nga ginahimo.

⁷ Ipapierdi sang GINOO sa inyo ang mga kaaway nga magsalakay sa inyo. Tingob sila nga magsalakay sa inyo pero lapta sila nga magpalalagyo sa inyo.

⁸ Pakamaayuhon sang GINOO nga inyo Dios ang tanan ninyo nga ginahimo kag pun-on niya sang mga patubas ang inyo mga bodega. Pakamaayuhon niya kamo sa duta nga ginahatag niya sa inyo.

⁹ Suno sa ginpromisa sang GINOO nga inyo Dios sa inyo, himuon niya kamo nga iya pinili nga katawhan, kon tumanon ninyo ang iya mga sugo kag magkabuhi kamo suno sa iya mga pamaagi.

¹⁰ Dayon ang tanan nga katawhan sa kalibutan makahibalo nga ginpili kamo sang GINOO mismo, kag mahadlok sila sa inyo.

¹¹ Pakamaayuhon gid kamo sang GINOO didto sa duta nga iya ginpromisa sa inyo mga katigulangan nga ihatag sa inyo. Padamuon niya ang inyo mga anak, ang inyo mga kasapatan kag ang inyo mga patubas.

¹² Padal-an kamo sang GINOO sang ulan sa husto nga tion halin sa talaguan sang iya manggad sa langit, kag pakamaayuhon niya ang tanan ninyo nga ginahimo. Magapahulam kamo sa madamo nga nasyon, pero kamo ya indi magpanghulam.

¹³ Himuon kamo sang GINOO nga mga pangulo *sa mga nasyon*, kag indi sumulunod lang. Huo, ara kamo permi sa ibabaw kag indi sa idalom kon tumanon kag sundon lang ninyo sing maayo ang mga sugo sang GINOO nga inyo Dios nga ginahatag ko sa inyo subong.

¹⁴ Gani indi ninyo paglapasa ang bisan ano nga

ginasugo ko sa inyo subong, kag indi kamo magsunod sa iban nga mga dios kag mag-alagad sa ila.

*Ang Balos sa Pagkadi-matimumanon
(Lev. 26:14-46)*

¹⁵ “Pero kon indi kamo magtuman sa GINOO nga inyo Dios kag indi magsunod sing maayo sa tanan niya nga mga sugo kag mga pagsulundan nga ginahatag ko sa inyo subong, maagom ninyo ining tanan nga pagpakamalaot:

¹⁶ Pakamalauton sang GINOO ang inyo mga banwa kag mga uma.

¹⁷ Pakamalauton niya ang inyo mga patubas kag mga pagkaon.

¹⁸ Pakamalauton niya kamo paagi sa paghatag sa inyo sang diutay nga mga kabataan, patubas kag kasapatan.

¹⁹ Pakamalauton niya ang tanan ninyo nga mga ginahimo.

²⁰ Pasalasalohon kamo kag pagamuhon ang tanan ninyo nga ginahimo hasta nga malaglag kamo kag magkalawala sa gilayon tungod sa malain ninyo nga ginahimo paagi sa pagsikway sa iya.*

²¹ Padal-an kamo sang GINOO sang mga balatian hasta nga magkalalaglag kamo didto sa duta nga inyo sudlon kag panag-iyahan.

²² *Huo*, paantuson kamo sang GINOO sang makamamatay nga mga balatian, hilanat, palamanog,

* **28:20** *iya*: sa Hebreo, *akon*

kag sang mainit nga hangin, *malawig nga tin-gadlaw*[†] kag mga peste sa mga tanom hasta nga magkalawala kamo.

²³ Ang langit mangin *daw sa saway nga indi na maghatag sang ulan* kag ang duta *magtig-a pareho sa salsalon*.

²⁴ Imbes tubig ang ihatag sang GINOO sa inyo bilang ulan, yab-ok ang iya ihatag. Paulanon niya sang yab-ok hasta nga magkalalaglag kamo.

²⁵ “Ipapierdi kamo sang GINOO sa inyo mga ka-away. Tingob kamo nga magsalakay sa ila, pero lapta kamo nga magpalalagyo sa ila. Kangil-aran kamo sang tanan nga ginharian sa kalibutan.

²⁶ Ang inyo mga bangkay kan-on sang mga pispis kag sang mapintas nga mga sapat, kag wala sing may magtabog sa ila.

²⁷ Paantuson kamo sang GINOO sang mga hubag nga iya ginpadala sa mga Egyptohanon, kag sang mga tumor, katol kag arikis[‡] nga indi gid mag-ayo.

²⁸ Pabuangon kamo sang GINOO, bulagon kag pasalasalahan.

²⁹ Magapangapkap kamo bisan adlaw pareho sa bulag. Indi kamo magmainuswagon sa bisan ano nga inyo himuon. Daog-daogon kag kawatan kamo permi, kag wala sing may magbulig *sa inyo*.

³⁰ “Ang babayi nga inyo pangasaw-on agawon[§] sang iban nga lalaki. Magapatindog kamo sang balay pero indi kamo makaestar sini. Magatanom kamo sang mga ubas pero indi kamo makapulos sang mga bunga sini.

[†] 28:22 *tingadlaw*: sa Hebreo, *espada* [‡] 28:27 *tumor, katol kag arikis*: Indi mapat-od sa Hebreo kon ano gid nga mga balatian ini.

[§] 28:30 *agawon*: ukon, *luguson*

³¹ Ihawon ang inyo baka sa inyo atubangan, pero indi kamo makakaon sini. Agawon sa inyo ang inyo donkey, kag indi na ini pag-ibalik sa inyo. Kuhaon sang inyo mga kaaway ang inyo mga karnero, kag wala sing may magbulig sa inyo sa pagbawi sini.

³² Samtang nagatan-aw kamo, bihagon ang inyo mga anak sang taga-iban nga nasyon, kag adlaw-adlaw kamo nga maghulat sa ila *pagbalik*, pero wala kamo sing may mahimo.

³³ Ang mga tawo nga wala ninyo makilali amo ang magakaon sang tanan ninyo nga ginpangabudlayan, kag permi lang kamo daog-daogon kag paantuson.

³⁴ Kag kon makita ninyo ini tanan, mabuang kamo.

³⁵ Patubuan kamo sang GINOO sang mga hubag nga indi mag-ayo halin sa inyo dapadapa hasta sa ulo.

³⁶ “Kamo kag ang inyo pinili nga hari ipabihag sang GINOO sa nasyon nga wala ninyo makilali ukon sang inyo mga katigulangan. Didto mag-asimba kamo sa iban nga mga dios nga hinimo halin sa kahoy kag bato.

³⁷ Kangil-aran kamo, hikayan, kag insultuhon sang mga pumuluyo sang mga nasyon nga sa diin kamo ginbihag.

³⁸ “Madamo ang inyo itanom pero gamay lang ang inyo anihon, kay kaunon ini sang mga apan.

³⁹ Magatanom kamo sang ubas kag atipanon ninyo, pero indi kamo makapangharvest sang bunga sini ukon makainom sang iya duga, kay kaunon ini sang mga ulod.

⁴⁰ Magatanom kamo sang madamo nga olibo bisan diin sa inyo lugar, pero wala kamo sing lana nga makuha halin sa sini, kay magkalapulak ang mga bunga sini.

⁴¹ Makapamata kamo, pero indi sila magpabilin sa inyo kay bihagon sila.

⁴² Kaunon sang mga apan* ang tanan ninyo nga mga kahoy kag mga tanom.

⁴³ “Ang mga pangayaw nga nagaestar upod sa inyo magaaamat-amat gamhanan samtang kamo ya magaaamat-amat luya.

⁴⁴ Sila ang magapautang sa inyo kag indi kamo ang magapautang sa ila. Sila ang magapangulo sa inyo kag kamo inyo mga sumulunod lang.

⁴⁵ Matabo ining tanan nga pagpakamalaot sa inyo hasta nga magkalamatay kamo kon indi ninyo pagtumanon ang GINOO nga inyo Dios kag ang iya mga sugo kag mga pagsulundan nga iya ginhatag sa inyo.

⁴⁶ Ini nga mga pagpakamalaot mangin padumdom kag paandam sa inyo kag sa inyo mga kaliwat hasta san-o.

⁴⁷ Tungod kay wala ninyo gin-alagad nga may kalipay kag kasadya ang GINOO nga inyo Dios sang tion sang inyo kabuganaan,

⁴⁸ itugyan niya kamo sa mga kaaway nga ipadala niya sa inyo kag magaalagad kamo sa ila. Gutumon kamo, uhawon, kulangon sang bayo, kag mawad-an sang bisan ano nga butang. Paan-tuson niya kamo nga daw sa ginatakdan kamo sang salsalon nga gota hasta nga magkalamatay

* **28:42** *apan: ukon, sapat-sapat*

kamo.

⁴⁹ “Ipasalakay kamo sang GINOO sa isa ka nasyon nga halin sa pinakamalayo nga parte sang kalibutan, nga ang ila linguahe indi ninyo maintiendihan. Salakayon nila kamo pareho sa agila nga nagasulip.

⁵⁰ Mapintas sila kag wala sing kaluoy sa mga tigulang kag mga kabataan.

⁵¹ Kaunon nila ang inyo mga kasapatan kag ang inyo mga patubas hasta nga magkalamatay kamo. Wala sila sing ibilin sa inyo nga uyas, duga sang ubas, lana, ukon mga kasapatan hasta nga magkalalaglag kamo.

⁵² Salakayon nila ang tanan ninyo nga banwa nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios hasta nga magkalarumpag ang mga mataas kag mabakod nga mga pader sini nga inyo ginasaligan.

⁵³ “Sa tion nga kibunon kamo sang inyo mga kaaway, kaunon ninyo ang inyo mga anak nga ginahatag sa inyo sang GINOO nga inyo Dios *tungod sa puwerte nga kagutom*.

⁵⁴ Bisan pa ang mahinhin kag maluming gid nga tawo wala na sing kaluoy sa iya utod, sa iya pinalangga nga asawa, kag sa iya nabilin nga mga anak.

⁵⁵ Indi niya sila paghatagan sang iya ginakaon nga unod sang iya anak kay nahadlok siya nga maubusan. Amo ina ang matabo sa inyo sa tion nga kibunon na sang inyo mga kaaway ang tanan ninyo nga banwa.

⁵⁶ Bisan pa ang mahinhin kag maluming nga babayi nga halos indi gani maglakat nga naga-

tiniil, mangin mapintas sa iya pinalangga nga bana kag sa iya mga anak.

⁵⁷ Taguon niya ang iya bata nga bag-o lang gid natawo kag ang inunlan sini para kaunon niya sa sekreto, kay nahadlok siya nga basi wala na siya sing kaunon samtang ginapalibutan sang inyo mga kaaway ang inyo mga banwa.

⁵⁸ “Kon indi ninyo pagtumanon sing maayo ining tanan nga sugo nga nasulat sa sini nga libro, kag indi pagtahuron ang halangdon kag makatilingala nga ngalan sang GINOO nga inyo Dios,

⁵⁹ padal-an niya kamo kag ang inyo mga kaliwat sang makahaladlok nga mga balatian nga puw-erte kasakit kag wala sing kaayuhan.

⁶⁰ Ipaagom niya sa inyo ang makahaladlok nga mga balatian nga ginpadala niya sa Egypt, kag magapabilin ini sa inyo.

⁶¹ Ipaagom man sang GINOO ang tanan nga klase sang balatian nga wala nasulat sa sining Libro sang Kasuguan, hasta nga magkalamatay kamo.

⁶² Bisan pareho kamo kadamo sang bituon sa langit, diutay lang ang mabilin sa inyo kay wala kamo nagtuman sa GINOO nga inyo Dios.

⁶³ Subong nga ginkalipay sang GINOO ang pag-pauswag kag pagpadamo sa inyo, ikalipay man niya ang paglaglag kag pagpamatay sa inyo, hasta nga magkalawala kamo sa duta nga inyo sudlon kag panag-iyahan.

⁶⁴ “Palaptahon kamo sang GINOO sa tanan nga nasyon, sa punta kag punta sang kalibutan. Kag didto magasimba kamo sa iban nga mga dios nga

hinimo halin sa kahoy kag bato, nga wala gani ninyo makilal-i ukon sang inyo mga katigulangan.

⁶⁵ Wala kamo didto sing kalinong kag lugar nga mapahuwayan. Pakulbaan kamo sang GINOO kag madulaan kamo sang paglaom, kag permi lang kamo masubuan.

⁶⁶ Ang inyo kabuhi mangin ara permi sa katalagman; adlaw-gab-i permi lang kamo ginakulbaan, kag wala sing kasiguruhan ang inyo kabuhi.

⁶⁷ Tungod sa inyo kahadlok sa mga butang nga inyo makita sa palibot, masiling kamo kon aga, ‘Kuntani gab-i na.’ Kag kon gab-i masiling kamo, ‘Kuntani aga na.’

⁶⁸ Pabalikon kamo sang GINOO sa Egypt sakay sa barko, bisan nagsiling ako sa inyo nga indi na kamo dapat magbalik didto. Didto ibaligya ninyo ang inyo kaugalingon sa inyo mga kaaway bilang mga ulipon, pero wala sing may magbakal sa inyo.”

29

¹ Amo ini ang mga detalye sang pagtuman sa kasugtanan nga ginsugo sang GINOO kay Moises nga ihatag sa mga Israelinhon sa Moab. Dugang ini sa kasugtanan nga iya ginhimo sa ila sa Horeb.

Ginpatuman Liwat sa mga Israelinhon ang Kasugtanan

² Ginpatawag ni Moises ang tanan nga Israelinhon kag ginsilingan, “Kamo mismo nakakita sang tanan nga ginhimo sang GINOO sa hari sang Egypt* ”

* **29:2** *hari sang Egypt:* sa Hebreo, *Faraon*

kag sa tanan niya nga mga opisyal kag sa bilog niya nga nasyon.

³ Nakita ninyo atong puwerte nga mga pagtilaw, mga milagro, kag makatilingala nga mga buhat.

⁴ Pero hasta subong wala pa ginpaintiendi sang GINOO sa inyo ining inyo nakita kag nabatian.

⁵ Sa sulod sang 40 ka tuig nga ginpangunahan ko kamo sa kamingawan, wala nagdaan ang inyo mga bayo kag mga sandalyas.

⁶ Wala kamo sing tinapay didto ukon bino kag iban pa nga ilimnon, *pero ginhatagan kamo sang GINOO sang inyo mga kinahanglanon* para mahibaluan ninyo nga siya ang GINOO nga inyo Dios.

⁷ “Pag-abot ta sa sini nga lugar, nagpakig-away sa aton si Haring Sihon sang Heshbon kag si Haring Og sang Bashan, pero gindaog naton sila.

⁸ Gin-agaw ta ang ila duta kag ginhatag ini sa *mga tribo ni* Reuben, Gad, kag sa katunga nga tribo ni Manase bilang ila palanublion.

⁹ “Gani tumana ninyo sing maayo ang mga ginapatuman sa sini nga kasugtan, para mag-mauswagon kamo sa tanan ninyo nga ginahimo.

¹⁰ Nagatindog kamo tanan subong nga adlaw sa presensya sang GINOO nga inyo Dios: ang mga pangulo sang inyo mga tribo, ang mga manugdumala, ang mga opisyal, ang tanan nga lalaki sang Israel,

¹¹ ang inyo mga asawa kag mga kabataan, kag ang mga pangayaw nga nagaestar upod sa inyo nga inyo manugkahoy kag manugsag-ob.

¹² Nagatindog kamo diri sa paghimo sang kasugtan sa GINOO nga inyo Dios. Ini nga kasugtan

nga ginahimo sang GINOO sa inyo subong nga adlaw ginsumpa sa niya,

¹³ para ipahibalo niya liwat sa inyo subong nga kamo iya katawhan kag siya inyo nga Dios suno sa iya ginpromisa sa inyo kag sa inyo mga katigulangan nga si Abraham, Isaac, kag Jacob.

¹⁴⁻¹⁵ Pero indi lang kamo nga nagatindog diri subong sa presensya sang GINOO nga inyo Dios ang iya ginahimuan sang sini nga kasugtanang may panumpa, kundi pati ang tanan ninyo nga kaliwat sa palaabuton.

¹⁶ “Nahibalan ninyo kon paano anay kita nag-estar sa Egypt kag kon paano kita nagpanglat-as sa kadutaan sang iban nga mga nasyon pakadto sa sini nga lugar.

¹⁷ Nakita ninyo ang ila makangilil-ad nga mga dios-dios nga hinimo halin sa kahoy, bato, pilak kag bulawan.

¹⁸ Siguraduha ninyo nga wala sa inyo sing lalaki, babayi, panimalay, ukon tribo nga magbiya sa GINOO nga aton Dios kag magsimba sa mga dios sang sadto nga mga nasyon para wala sing bisan isa sa inyo nga mangin pareho sa gamot nga nagatubo nga mapait kag makahililo.

¹⁹ Ang bisan sin-o nga nakabati sang mga paandam sang sini nga mga pagpakamalaot indi maghunahuna nga indi siya maano bisan magpadayon siya sa iya lang gusto. Ang matuod, magadala ini sang kalaglagan sa inyo tanan.

²⁰ Indi *gid* siya pagpatawaron sang GINOO. Magadabdag *nga daw sa kalayo* ang puwerte nga kaakig sang GINOO sa iya, kag matabo sa iya ang tanan nga pagpakamalaot nga nasulat sa sini nga

libro, kag dulaon sang GINOO ang iya ngalan sa kalibutan.

²¹ Painon siya sang GINOO sa tanan nga tribo sang Israel, kag paantuson siya suno sa mga pag-pakamalaot sang kasugtanan nga nasulat sa sini nga Libro sang Kasuguan.

²² “Sa ulihi nga mga henerasyon ang inyo mga kaliwat kag ang mga pangayaw nga naghalin sa malayo nga mga lugar makakita sang *resulta sang* mga kalamidad kag mga balatian nga ipadala sang GINOO sa inyo duta.

²³ Ang inyo bilog nga duta mangin pareho sa desierto nga natabunan sang asupre kag asin. Wala gid sing may magtanom sa sini nga duta kay ang tanom indi magtubo. Mangin pareho ini sang pagkalaglag sang Sodom kag Gomora, sang Adma kag Zeboyim nga ginlaglag sang GINOO tungod sa puwerte niya nga kaakig.

²⁴ Dayon mamangkot ang tanan nga nasyon, ‘Ngaa bala ginhimo ina sang GINOO sa ila nasyon? Ngaa bala nga puwerte gid ang iya kaakig?’

²⁵ “Kag ang sabat amo ini: ‘Tungod kay ginsikway sang sini nga mga tawo ang kasugtanan nga ginhimo sa ila sang GINOO, ang Dios sang ila mga katigulangan, sang ginpaguwa niya sila sa Egypt.

²⁶ Nagsimba sila kag nag-alagad sa iban nga mga dios nga wala nila nakilal-i, nga gindumili sang GINOO nga simbahan nila.

²⁷ Gani puwerte ang kaakig sang GINOO sa ila nasyon kag ginpaagom niya sa ila ang tanan nga pagpakamalaot nga nasulat sa sini nga libro.

²⁸ Sa puwerte nga kaakig sang GINOO, ginpalayas niya sila sa ila nasyon kag ginpabihag

sa iban nga nasyon nga sa diin nagaestar sila subong.’

²⁹ “May mga butang nga sekreto nga ang GINOO lang nga aton Dios ang nakahibalo, pero ginpahayag niya sa aton ang iya kasuguan kag ini dapat sundon naton kag sang aton mga kaliwat hasta san-o.

30

Ang Dapat Himuon para Pakamaayuhon sang Dios

¹ “Halimbawa, matabo sa inyo ini nga mga butang—ang mga pagpakamaayo kag ang mga pagpakamalaot nga akon ginsiling sa inyo—kag madumduman ninyo ini kon didto na kamo sa mga nasyon nga sa diin ginpabihag kamo sang GINOO nga inyo Dios.

² Kon sa sina nga tion magbalik kamo kag ang inyo mga anak sa GINOO nga inyo Dios, kag tumanon ninyo sa bug-os ninyo nga tagipusuon kag kalag ang tanan nga ginsugo ko sa inyo subong,

³ kaluoyan kamo sang GINOO nga inyo Dios. Tipunon niya kamo halin sa tanan nga nasyon nga sa diin ginpabihag niya kamo, kag dayon ibalik niya ang inyo maayo nga kahimtangan.

⁴ Bisan didto pa niya kamo ginpalayas sa pinakamalayo nga parte sang kalibutan, tipunon gihapon kamo sang GINOO nga inyo Dios

⁵ kag pabalikon sa duta nga ginpanag-iyahan sang inyo mga katigulangan, kag panag-iyahan ninyo ini *liwat*. Pauswagon kag padamuon pa gid niya kamo sang sa inyo mga katigulangan.

⁶ Bag-uhon sang GINOO nga inyo Dios ang inyo mga tagipusuon kag ang mga tagipusuon sang inyo mga kaliwat para higugmaon ninyo siya sa bug-os ninyo nga tagipusuon kag kalag, kag magkabuhi kamo *sing malawig*.

⁷ Ipaagom sang GINOO nga inyo Dios ining tanan nga pagpakamalaot sa inyo mga kaaway nga nagadumot kag nagahingabot sa inyo.

⁸ Tumanon ninyo liwat ang GINOO kag sundon ang tanan niya nga mga sugo nga ginahatag ko sa inyo subong.

⁹ Pauswagon gid kamo sang GINOO nga inyo Dios sa tanan ninyo nga ginahimo. Padamuon niya ang inyo mga anak, mga kasapatan, kag ang inyo mga patubas, kay malipay liwat ang GINOO sa pagpakamaayo sa inyo, subong nga nalipay siya sa pagpakamaayo sa inyo mga katigulangan.

¹⁰ Matabo ini kon tumanon ninyo ang GINOO nga inyo Dios kag sundon ang tanan niya nga mga sugo kag mga pagsulundan nga nasulat sa sini nga Libro sang Kasuguan. *Huo, matabo ini* kon magbalik kamo sa iya sa bug-os ninyo nga tagipusuon kag kalag.

¹¹ “Indi mabudlay intiendihon kag himuon ini nga mga sugo nga ginahatag ko sa inyo subong.

¹² Wala ini sa langit nga magpamangkot kamo, ‘Sin-o bala ang mapa-langit sa pagkuha sini kag isugid sa aton para sundon naton?’

¹³ Wala man ini sa tabok sang dagat nga magpamangkot kamo, ‘Sin-o bala ang matabok sa dagat sa pagkuha sini kag isugid sa aton para sundon naton?’

¹⁴ Ara ina nga mga pulong sa inyo, sa inyo mismo baba kag tagipusuon, gani matuman ninyo ina.

¹⁵ “Pamati! Subong nga adlaw ginapapili ko kamo sini: kabuhi ukon kamatayon, kauswagan ukon kalaglagan.

¹⁶ Ginamanduan ko kamo subong nga higugmaon ninyo ang GINOO nga inyo Dios, magkabuhi kamo suno sa iya mga pamaagi, kag magtuman sang iya mga sugo kag mga pagsulundan. *Kon himuon ninyo ini*, makaangkon kamo sang *maayo nga* kabuhi kag magdamo, kag pakamaayuhon kamo sang GINOO nga inyo Dios didto sa duta nga inyo pagasudlon kag panag-iyahan.

¹⁷ “Pero kon indi kamo magtuman kag mag-sunod sa iya, kag magsimba kamo kag mag-alagad sa iban nga mga dios,

¹⁸ subong pa lang nga daan ginapaandaman ko na kamo nga sigurado gid nga malaglag kamo. Indi kamo magkabuhi sing malawig sa duta nga inyo sudlon kag panag-iyahan didto sa tabok sang Jordan.

¹⁹ “Subong nga adlaw ginatawag ko bilang mga saksi ang langit kag ang duta kon diin sa sini ang inyo pilion: kabuhi ukon kamatayon, pag-pakamaayo ukon pagpakamalaot. Pilia ninyo ang kabuhi para magkabuhi kamo kag ang inyo mga kabataan.*

²⁰ Higugmaa ninyo ang GINOO nga inyo Dios. Tumana ninyo siya kag magpabilin kamo sa iya, kay siya ang inyo kabuhi. Kon himuon ninyo ini, magakabuhi kamo sing malawig didto sa duta nga

* **30:19** *kabataan*: ukon, kaliwat

iya ginsumpa nga ihatag sa inyo mga katigulangan nga sila ni Abraham, Isaac kag Jacob.”

31

*Si Josue amo ang Nagbulos kay Moises
(Num. 27:12-23)*

¹ Nagpadayon si Moises sa pagpakighambal sa tanan nga Israelinhon.

² Siling niya, “120 na ka tuig ang akon edad kag indi na ako makasarang sa pagpangulo sa inyo. Kag nagsiling ang GINOO sa akon nga indi ako makatabok sa Jordan.

³ Ang GINOO nga inyo Dios amo mismo ang mag-apanguna sa inyo sa pagtabok. Laglagon niya ang mga nasyon didto, kag panag-iyahan ninyo ang ila duta. Pangunahan kamo ni Josue sa pagtabok suno sa ginsiling sang GINOO.

⁴ Himuon sang GINOO sa sini nga mga nasyon ang iya ginhimo kay Sihon kag kay Og nga mga hari sang mga Amornon, kag sa ila duta.

⁵ Itugyan sila sang GINOO sa inyo, kag kinahanglan nga himuon ninyo sa ila ang tanan nga ginsugo ko sa inyo.

⁶ Magpakabakod kamo kag magpakaisog. Indi kamo magkahadlok sa ila kay ang GINOO nga inyo Dios nagaupod sa inyo; indi niya kamo pagbayaan ukon pagpabay-an.”

⁷ Dayon gintawag ni Moises si Josue kag ginsilingan sa atubangan sang tanan nga Israelinhon, “Magpakabakod ka kag magpakaisog, kay ikaw ang magapangulo sa sini nga katawhan sa pagkadto sa duta nga ginsumpa sang GINOO nga

ihatag sa ila mga katigulangan. Buligan mo sila nga maangkon nila ang duta.

⁸ Pangunahan ka sang GINOO kag magaupod siya sa imo; indi niya ikaw pagbayaan ukon pagpabay-an. Gani indi ka magkahadlok ukon magkaluya.”

Ang Pagbasa sang Kasuguan

⁹ Ginsulat ni Moises ini nga mga sugo kag ginhatag sa mga pari nga mga kaliwat ni Levi, nga amo ang nagadala sang Kahon sang Kasugtanan sang GINOO, kag sa tanan nga manugdumala sang Israel.

¹⁰ Dayon ginmanduan sila ni Moises, “Sa katapusan sang kada pito ka tuig nga amo ang tuig nga kanselahon na ang mga utang, sa tion sang Piesta sang Pagpatindog sang mga Payag,

¹¹ basahon ninyo ini nga mga sugo sa tanan nga Israelinhon kon magtipon sila sa presensya sang GINOO nga inyo Dios sa lugar nga iya pilion.

¹² Tipuna ang mga tawo—ang mga lalaki, mga babayi, mga kabataan, kag mga pangayaw nga nagaestar sa inyo mga banwa—para makapamati sila kag makatuon nga magtahod sa GINOO nga inyo Dios kag magtuman sing maayo sa tanan nga ginapatuman sa sini nga mga sugo.

¹³ Himuon ninyo ini para ang inyo mga kabataan nga wala pa makahibalo sang sini nga mga sugo makabati sini kag makatuon sa pagtahod sa GINOO nga inyo Dios samtang nagakabuhi kamo sa duta nga inyo panag-iyahan sa tabok sang Jordan.”

Ginpropesiya ang Pagsupak sang mga Israelinhon

¹⁴ Nagsiling ang GINOO kay Moises, “Madali na lang ka mapatay; gani ipatawag si Josue kag magkadto kamo sa Tolda nga Ginapakigkitaan, kay tudluan ko siya didto sang iya pagahimuon.” Gani nagkadto si Moises kag si Josue sa Tolda nga Ginapakigkitaan.

¹⁵ Nagpakita ang GINOO paagi sa panganod nga daw haligi didto sa may puwertahan sang Tolda.

¹⁶ Nagsiling ang GINOO kay Moises, “Madali na lang ka *mapatay kag* isimpon sa imo mga katigulangan. Kon wala ka na, ini nga katawhan magasimba sa iban nga mga dios nga ginasimba sang mga tawo sa duta nga ila pagakadtuan. Isikway nila ako kag lapason nila ang kasugtanan nga ginhimo ko sa ila.

¹⁷ Sa sina nga adlaw mangakig gid ako sa ila kag isikway ko sila. Talikdan ko sila kag malaglag sila. Madamo nga katalagman kag kabudlayan ang magaabot sa ila, kag sa sina nga tion mamangkot sila, ‘Nag-abot bala sa aton ini nga mga katalagman tungod kay ang Dios wala nagaupod sa aton?’

¹⁸ Talikdan ko gid sila sa sina nga tion tungod sa tanan nga kalautan nga ila ginhimo paagi sa pagsimba sa iban nga mga dios.

¹⁹ “Gani isulat ini nga kanta kag itudlo sa mga Israelinhon. Ipakanta ini sa ila para mangin saksi ko ini kontra sa ila.

²⁰ Dal-on ko sila sa maayo kag mapatubason

nga duta* nga ginsumpa ko nga ihatag sa ila mga katigulangan. Didto magakabuhi sila nga mabuganaon; magakaon sila sang tanan nga pagkaon nga luyag nila, kag mabusog gid sila. Pero magabiya sila sa akon kag magasimba sa iban nga mga dios. Lapason nila ang akon kasug-tanan.

²¹ Kon mag-abot na sa ila ang madamo nga katalagman kag mga kabudlayan, ini nga kanta mangin saksi kontra sa ila, kay indi ini malipatan sang ila mga kaliwat. Nahibaluan ko kon ano ang ila ginaplano nga himuon bisan wala ko pa sila madala sa duta nga akon ginsumpa nga ihatag sa ila.”

²² Sadto nga adlaw, ginsulat ni Moises ang kanta kag gintudlo sa mga Israelinhon.

²³ Ginmanduan dayon sang GINOO si Josue nga anak ni Nun: “Magpakabakod ka kag mag-pakaisog, kay ikaw ang magadala sa mga Israelinhon sa duta nga akon ginsumpa nga ihatag sa ila, kag magaupod ako sa imo.”

²⁴ Pagkatapos nga nasulat ni Moises ang tanan nga sugo sa libro,

²⁵ ginmanduan niya ang mga Levita nga amo ang nagadala sang Kahon sang Kasugtanan sang GINOO. Nagsiling siya,

²⁶ “Kuhaa ninyo ining Libro sang Kasuguan kag ibutang sa tupad sang Kahon sang Kasugtanan sang GINOO nga inyo Dios. Magapabilin ini didto bilang saksi kontra sa katawhan sang Israel.

* **31:20** *maayo...duta:* sa literal, *duta nga nagailig ang gatas kag honey*

²⁷ Kay nahibaluan ko kon ano kamo ka rebelde kag katig-a sing ulo. Bisan subong gani nga kau-pod pa ninyo ako, nagarebelde na kamo sa GINOO, ano pa gid ayhan kon patay na ako!

²⁸ Tipuna sa akon atubangan ang tanan nga manugdumala sang inyo tribo kag ang tanan nga opisyal para hambalan ko sila sang sini nga mga butang. Kag tawgon ko ang langit kag ang duta bilang saksi kontra sa ila.

²⁹ Kay nahibaluan ko nga kon patay na ako, magahimo gid kamo sang kalautan kag isikway ninyo ang tanan nga ginasugo ko sa inyo. Sa ulihi, magaabot sa inyo ang mga katalagman kay mag-ahimo kamo sing malain sa panulok sang GINOO kag paakigon ninyo siya paagi sa inyo himuon.”

Ang Kanta ni Moises

³⁰ Dayon ginpabati ni Moises sa bilog nga komunidad sang Israel ang ini nga kanta halin sa umpisa hasta sa katapusan:

32

¹ O langit, pamati kay mahambal ako!

O duta, pamatii ang akon mga pulong.

² Ang akon mga pagpanudlo magatupa pareho sa ulan ukon tun-og.

Ang akon mga pulong pareho sa dabodabo sa mga hilamon

ukon talithi sa mga tanom.

³ Isugid ko ang ngalan sang GINOO.

Dayawon ko ang pagkagamhanan sang aton Dios!

⁴ Siya ang *akon palalipdan nga* bato;
husto gid ang iya mga binuhatan,

kag matarong ang tanan niya nga mga pamaagi.
Matutom siya nga Dios kag wala nagakasala;
matarong siya kag husto ang iya mga ginahimo.

⁵ Pero kamo nagpakasala sa iya
kag wala na niya kamo pagkabiga
nga iya mga anak
tungod sa inyo kalautan.

Mga makasasala kag balingag nga henerasyon!

⁶ Amo bala ini ang inyo ibalos sa GINOO?
Mga buang-buang gid kamo kag kulang sang pagintiendi.
Indi bala nga siya ang inyo Amay nga nagtuga sa inyo?

⁷ Dumduma ninyo ang nagligad nga mga tinuig;
hunahunaa ninyo ang mga nagligad nga henerasyon.

Pamangkuta ninyo ang inyo mga katigulangan
kon ano ang mga natabo
kay sugiran nila kamo.

Pamangkuta ninyo ang inyo mga manugdumala
kay ipaathag nila ini sa inyo.

⁸ Sang ginhatagan sang Labing Mataas nga Dios
ang mga nasyon sang ila duta
kag sang ginbahin-bahin niya ang mga katawhan,
ginbutangan niya sila sang border
suno sa kadamuon sang mga anghel sang Dios.*

⁹ Pero ang parte sang GINOO amo ang iya katawhan;

* **32:8** *mga anghel sang Dios*: Amo ini sa Septuagint. Sa Dead Sea Scrolls, *mga anak sang Dios*. Sa Masoretic Text, *mga kaliwat ni Israel*.

sila nga mga kaliwat ni Jacob amo ang iya
palanublion.

- ¹⁰ Nakita niya sila sa desierto,
sa lugar nga halos wala sing may nagatubo
nga tanom.

Gin-atipan niya sila kag ginhalungan
pareho sa paghalong sang tawo sa iya mata.

- ¹¹ Ginbantayan niya sila pareho sa agila
nga nagabantay sang iya mga buto
samtang iya ini ginatudluan sa paglupad.

Ginahumlad niya ang iya mga pakpak
sa pagsalo kag pagdala sa ila.

- ¹² Ang GINOO lang gid ang nagtuytoy sa iya
katawhan,
nga wala ang bulig sang iban nga dios.

- ¹³ Ginpagahom niya sila sa mga kabukiran,
kag ginpakaon sang mga patubas sang duta.

Ginsagod niya sila sang honey halin sa banglid
kag sang lana halin sa *mga olibo nga nagatubo*
sa batuhon nga duta.

- ¹⁴ Ginhatagan niya sila sang mga keso kag gatas
halin sa mga baka kag karnero,
kag ginhatagan sang matambok nga mga karnero
kag mga kanding halin sa Bashan.

Ginhatagan man niya sila sang pinakamaayo nga
mga trigo
kag ginpainom sang pinakamaayo nga bino
halin sa ubas.

- ¹⁵ Nagmauswagon ang mga Israelinhon[†]
pero nagrebelde sila.

Nagtambok sila kag nagbakod,

[†] **32:15** *mga Israelinhon*: sa Hebreo, *Jeshurun*, nga ang buot silin-
gon, *matarong*

pero gintalikdan nila ang Dios nga nagtuga sa
ila,
kag ginsikway nila ang *ila palalipdan nga bato*
nga amo ang ila Manluluwas.

16 Ginpaimon nila kag ginpaakig ang GINOO
sa ila makangilil-ad nga mga dios.

17 Naghalad sila sa mga demonyo nga indi matuod
nga Dios—
mga dios nga indi nila kilala kag bag-o lang
nagtuhaw,
kag wala pagtahura sang ila mga katigulan-
gan.

18 Ginkalimtan nila ang Dios
nga *ila palalipdan nga bato* nga nagtuga sa ila.

19 Nakita ini sang GINOO,
kag tungod sa iya kaakig ginsikway niya sila
nga iya mga anak.

20 Nagsiling siya, “Talikdan ko sila,
kag tan-awon ko abi kon ano ang ila madan-
gatan,
kay malain sila nga henerasyon, mga anak
nga indi matutom.

21 Ginpaimon nila ako sa indi matuod nga dios,
kag ginpaakig nila ako sa ila wala sing pulos
nga mga dios-dios.

Gani paimunon ko man sila sa iban nga katawhan.
Paakigon ko sila *paagi sa pagpakamaayo* sa
buang-buang nga nasyon.

22 Kay ang akon kaakig nagadabadaba nga daw
kalayo.
Magasunog ini sa duta kag sa tanan nga
patubas sini,

pati sa kadadalman sang duta,‡
kag sa mga pundasyon sang mga bukid.

23 “Padal-an ko sila sang mga kalamidad,
kag iguon ko sila sang akon mga pana.

24 Pagutuman ko sila;
magakalamatay sila sa gutom kag sa balatian.
Padal-an ko sila sang mapintas nga mga sapat sa
paghalit sa ila
kag mga man-og nga dalitan sa pagkagat sa
ila.

25 Sa guwa sang ila balay madamo ang magakala-
matay sa inaway,
kag sa sulod magahari ang kahadlok.
Magakalamatay ang mga tigulang, mga pamatan-
on,
kag mga kabataan.

26 Nagsiling ako nga laptahon ko sila
hasta nga indi na sila madumduman sa
kalibutan.

27 Pero indi ko pagtugutan nga magpabugal ang ila
mga kaaway kag magsiling,
‘Napierdi ta sila. Indi ang GINOO ang naghimo
sini.’”

28 Ang Israel isa ka nasyon
nga wala sing kaalam kag pag-intiendi.

29 Kon maalamon lang sila,
maintiendihan kuntani nila ang ila madan-
gatan.

30 Paano bala malagas sang isa ka tawo
ang isa ka libo nga mga Israelinhon?

‡ 32:22 kadadalman sang duta: ukon, lugar sang mga patay

Paano madaog sang duha ka tawo
ang napulo ka libo *sa ila*?

Luwas lang kon gintugyan sila sang GINOO
nga ila *palalipdan nga bato*.

³¹ Kay ang *palalipdan nga bato* sang aton mga
kaaway
indi pareho sang aton *palalipdan nga bato*,
kag bisan sila nakahibalo sini.

³² Ang aton mga kaaway,
nga pareho kalaot sa mga pumuluyo sang
Sodom kag Gomora,
kaangay sang mga pinungpong sang ubas nga
mapait kag makahililo ang bunga,

³³ kag kaangay sang bino nga halin sa dalit sang
man-og.

³⁴ Nakahibalo ang GINOO sang ila ginahimo;
ginasupot niya lang anay ini kag nagahulat
sang husto nga tion sa pagsilot sa ila.

³⁵ *Nagsiling siya*, “Ako ang magabalos kag magasilot sa ila,
kay magaabot ang tion nga makadalinas gid
sila.

Madali na lang mag-abot ang ila kalaglagan.
Indi na ini magdugay.”

³⁶ Magahukom ang GINOO pabor sa iya katawhan;
kaluoyan niya sila nga iya mga alagad,
kon makita niya nga wala na sila sang kusog
kag diutay na lang ang nabilin sa ila,
ulipon man ukon indi ulipon.

³⁷ Dayon mamangkot ang GINOOSA iya katawhan,
“Diin na karon ang ila mga dios, ang bato nga
ila palalipdan?

- 38 Diin na karon ang ila mga dios nga nagakaon
sang tambok
kag nagainom sang bino sang ila mga halad?
Pabuliga sila sa inyo,
kag himua ninyo sila nga inyo proteksyon!
- 39 Tan-awa ninyo karon;
ako amo lang gid ang Dios!
Wala na sing iban nga dios luwas sa akon.
Ako ang nagapatay kag ako man ang naga-
hatag sang kabuhi;
ako ang nagapilas kag ako man ang nagaayo,
kag wala sing may makaluwas sa akon mga
kamot.
- 40 Karon, bayawon ko ang akon mga kamot kag
magsumpa,
‘Subong nga buhi ako hasta san-o,
41 bairon ko ang nagaidlak ko nga espada
kag gamiton ko ini sa pagsilot.
Balusan ko ang akon mga kaaway
kag pabayaron ang mga nagasikway sa akon.
- 42 Ang akon pana mabulit sang ila mga dugo,
kag ang akon espada magapanglabo sang ila
mga lawas.
Magakalamatay pati ang mga madakpan sa ila
kag ang ila mga pangulo.’”
- 43 Kamo nga mga nasyon, dayawa ninyo ang
katawhan sang GINOO,§
kay balusan sang GINOO ang nagpatay sa ila
nga iya mga alagad.

§ 32:43 *Kamo...GINOO: ukon, Kamo nga mga nasyon, magkalipay kamo kaupod sa katawhan sang GINOO. Sa Dead Sea Scrolls kag Griego nga teksto, Magkalipay kamo upod sa iya, O kalangitan, kag ang tanan nga anghel sang Dios dapat magsimba sa iya.*

Balusan niya ang iya mga kaaway,
kag tinluan niya ang iya duta kag ang iya katawhan.

⁴⁴ Ginhambal ni Moises kaupod ni Josue* nga anak ni Nun ang mensahi sang sini nga kanta sa mga tawo.

⁴⁵ Pagkatapos hambal ni Moises sini,

⁴⁶ nagsiling siya sa mga tawo, “Itanom gid ninyo sa inyo mga tagipusuon ang tanan nga ginhambal ko sa inyo subong. Itudlo man ninyo ini sa inyo mga anak para matuman nila sing maayo ang tanan nga ginasiling sa sini nga mga sugo.

⁴⁷ Ini nga mga sugo indi ordinaryo lang nga mga pulong; ini magahatag sa inyo sang kabuhi. Kon tumanon ninyo ini magakabuhi kamo sing malawig sa duta nga inyo panag-iyahan sa tabok sang Jordan.”

Ginsugid ang Kamatayon ni Moises

⁴⁸ Sa sina mismo nga adlaw nagsiling ang GINOO kay Moises,

⁴⁹ “Magkadto ka sa Moab, sa kabukiran sang Abarim kag magsaka ka sa Bukid sang Nebo nga nagaatubang sa Jerico. Tan-awa didto ang Canaan, ang duta nga ginahatag ko sa mga Israelinhon nga ila panag-iyahan.

⁵⁰ Kag dira sa sina nga bukid mapatay ka, kag isimpon ka sa imo mga paryente *nga nagkalamatay na*, subong nga si Aaron nga imo utod napatay sa Bukid sang Hor kag ginsimpon man sa iya mga paryente.

* **32:44** *Josue: sa Hebreo, Hoseas*

⁵¹ Kay duha kamo nadulaan sang pagsalig sa akon sa atubangan sang mga Israelinhon sang didto kamo sa tuburan sang Meriba Kadesh,[†] sa kamingawan sang Zin. Wala ninyo pagpadunggi ang akon pagkabalaan sa ila atubangan.

⁵² Gani makita mo lang sa malayo ang duta nga ginahatag ko sa mga Israelinhon, pero indi ka makasulod didto.”

33

Ginbendisyunan ni Moises ang mga Tribo sang Israel

¹ Amo ini ang bendisyon nga ginhambal ni Moises nga alagad sang Dios sa mga Israelinhon sa wala pa siya mapatay.

² Nagsiling siya,
“Nag-abot ang GINOO halin sa Sinai;
nagpahayag siya sa aton halin sa Bukid sang
Seir pareho sang pagbutlak sang adlaw.
Nagsilak siya halin sa Bukid sang Paran.
Nag-abot siya upod sa linibo ka anghel,
kag ang iya tuo nga kamot nagabitbit sang
nagadabadaba nga kalayo.*

³ Ginahigugma gid sang GINOO ang iya katawhan.
Ginaprotektaran niya ining mga tawo nga iya
pinili.

Gani ginasunod nila siya
kag ginatuman ang iya mando.

⁴ Ginhatag sa aton ni Moises ang kasuguan

[†] **32:51** *Meriba Kadesh:* ukon, *Meriba sa Kadesh* * **33:2**
Nag-abot...kalayo: ukon, *Nag-abot siya halin sa Meriba Kadesh,*
halin sa south, sa ubos sang iya mga kabukiran.

bilang palanublion naton nga mga kaliwat ni Jacob.

⁵ Nangin hari ang GINOO sang Israel[†]
sang magtipon ang ila mga pangulo kag ang
ila mga tribo.”

⁶ *Nagsiling si Moises parte sa tribo ni Reuben,*
“Kabay pa nga indi madula ang mga kaliwat ni
Reuben bisan diutay lang sila.”

⁷ *Nagsiling si Moises parte sa tribo ni Juda:*
“O GINOO, pamatii ang pagpangayo sang bulig
sang *tribo ni Juda*.

Ibalik sila liwat sa mga tribo *sang Israel*.
Protektari sila kag buligi kontra sa ila mga ka-
away.”

⁸ *Nagsiling si Moises parte sa tribo ni Levi:*
“O GINOO, ginhatag mo ang Thumim kag Urim[‡]
sa imo matutom nga mga alagad *nga amo ang*
mga kaliwat ni Levi.

Gintilawan mo sila sa Masa
kag ginsabdong sa tuburan sang Meriba.

⁹ Nagpakita sila sing dako nga pag-unong sa imo
sang sa ila mga ginikanan, mga utod, kag mga
kabataan.

Gintuman nila ang imo pulong,
kag gintipigan nila ang imo kasugtanan.

¹⁰ Tudluan nila ang mga Israelinhon sang imo mga
pagsulundan

kag mga sugo,
kag magahalad sila sang mga insenso

[†] **33:5** *Israel*: sa Hebreo, *Jeshurun*, nga ang buot silingon, *matarong*

[‡] **33:8** *Thumim kag Urim*: duha ka butang nga ginagamit sa
paghibalo sang kabubut-on sang Dios.

kag mga halad nga ginasunog sa imo halaran.

- 11 O GINOO, pakamaayuha sila,
kag kabay pa nga malipay ka sa tanan nila nga
ginahimo.

Laglag ang ila mga kaaway
para indi na makabangon pa.”

- 12 Nagsiling si Moises parte sa *tribo ni Benjamin*:
“Palangga sang GINOO ang tribo ni Benjamin,
kag ginapalayo niya sila sa katalagman
kag ginaprotektaran sa bilog nga adlaw.”

- 13 Nagsiling si Moises parte sa *tribo ni Jose*:
“Kabay pa nga pakamaayuhon sang GINOO ang ila
duta
kag padal-an permi sang ulan
kag sang tubig halin sa idalom sang duta.

- 14 Kabay pa nga sa bulig sang adlaw magapa-
munga ang ila mga tanom
sang maayo nga mga bunga sa tion sang tig-
bulunga sini.

- 15 Kabay pa nga ang ila madugay na nga mga
bukid
magapatubas sing maayo kag bugana nga
mga bunga.

- 16 Kabay pa nga ang ila duta magapatubas sang
pinakamaayo
nga mga produkto sa kaayo sang Dios nga
nagpahayag sa nagadabadaba nga kahoy-
kahoy.

Kabay pa nga ini nga mga pagpakamaayo maga-
pabilin sa tribo ni Jose
kay labaw siya sa iya mga utod.

17 Ang iya kusog pareho sa kusog sang turo nga baka nga kamagulangan.

Ang iya gahom pareho sa gahom sang sungay sang talunon nga baka.

Paagi sini laglagon niya ang mga nasyon bisan ang sa pinakamalayo nga parte sang kalibutan. Amo ini ang akon pagpakamaayo sa madamo nga katawhan sang Efraim kag Manase.”

18 Nagsiling si Moises parte sa *tribo ni Zebulun kag ni Isacar*:

“Magkalipay ang *tribo ni Zebulun*,
kay magauswag sila sa ila pagnegosyo sa iban nga mga lugar.

Magkalipay man ang tribo ni Isacar
kay magauswag sila sa ila lugar.

19 Hagaron nila ang mga tawo sa pagkadto sa bukid sa paghalad sang husto nga mga halad sa Dios.

Magaselebrar sila tungod sa madamo nga pagpakamaayo nga nakuha nila sa dagat kag sa baybayon.”

20 Nagsiling si Moises parte sa *tribo ni Gad*:

“Dalayawon ang Dios nga nagapalapad sang teritoryo sang *tribo ni Gad*!

Nagakabuhi sila sa sini nga duta pareho sa leon nga handa sa paggus-ab sang butkon ukon sang ulo *sang iya mga kaaway*.

21 Ginpili nila ang pinakamaayo nga duta nga bagay para sa mga pangulo.

Kon magtipon ang mga manugdumala sang katawhan sang Israel,

ginasunod nila ang mga ginapatuman sang
GINOO
kag ang iya mga pagsulundan para sa Israel.”

²² Nagsiling si Moises parte sa *tribo ni Dan*:
“Ang *tribo ni Dan* pareho sa bata sang leon nga
nagalumpat
halin sa Bashan.”

²³ Nagsiling si Moises parte sa *tribo ni Naftali*:
“Ang *tribo ni Naftali* bugana sang pagpakamaayo
sang GINOO.
Kabay pa nga maangkon nila ang duta sa
west§ kag sa south.”

²⁴ Nagsiling si Moises parte sa *tribo ni Asher*:
“Kabay pa nga pakamaayuhon ang *tribo ni Asher*
labaw sa tanan nga tribo sang Israel.
Kabay pa nga malipay sa ila ang ila kapareho
nga mga Israelinhon
kag mangin bugana ang ila lana.

²⁵ Kabay pa nga ang mga puwertahan sang ila mga
banwa
protektado sang mga trangka nga salsalon
kag saway,
kag kabay pa nga magpabilin ang ila pagk-
agamhanan samtang buhi sila.

²⁶ Wala sing pareho sa Dios sang Israel.*
Nagasakay siya sa mga panganod sa pagbulig
sa inyo.

§ **33:23** *west*: Amo ini sa Septuagint, Syriac, kag Latin Vulgate. Sa
Hebreo, *linaw*. * **33:26** *Israel*: sa Hebreo, *Jeshurun*, nga ang buot
silingon, *matarong*

Sa iya gahom nagaagi siya sa kalangitan.

27 Ang wala sing katapusan nga Dios amo ang inyo dalangpan;
suportaran niya kamo sang iya wala nagauntat nga gahom.

Ipatabog niya sa inyo ang inyo mga kaaway,
kag magsugo siya sa inyo sa paglaglag sa ila.

28 Gani ang Israel magapuyo nga malayo sa katalagman,
sa duta nga bugana sang uyas kag duga sang ubas,

kag sa diin ang tun-og nga halin sa langit naghatag
sang tubig sa duta.

29 Bulahan kamo, O *katawhan sang Israel!*
Wala sing pareho sa inyo—isa ka katawhan nga ginluwas sang GINOO.

Ang GINOO amo ang magaprotektar kag magabulig sa inyo,
kag siya ang magapakig-away para sa inyo.
Magakamang ang inyo mga kaaway pakadto sa inyo,
kag tapakon ninyo sila sa likod.”†

34

Ang Pagkapatay ni Moises

1 Halin sa kapatagan sang Moab, nagsaka si Moises sa Bukid sang Nebo, sa may putokputokan

† 33:29 *tapakon ninyo sila sa likod: ukon, tasak-tasakon ninyo ang ila mga simbahan sa mataas nga mga lugar.*

sang Pisga nga nagaatubang sa Jerico. Didto ginpakita sa iya sang GINOO ang bilog nga duta—halin sa Gilead pakadto sa Dan,

² ang bilog nga duta sang Naftali, ang duta sang Efraim kag sang Manase, ang bilog nga duta sang Juda hasta sa Dagat sang Mediteraneo,*

³ ang Negev, kag ang bilog nga duta halin sa Patag sang Jerico (ang banwa sang mga palma) hasta sa Zoar.

⁴ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises, “Amo ina ang duta nga akon ginpromisa kay Abraham, Isaac, kag Jacob, kag nagsiling ako sa ila nga ihatag ko ina sa ila mga kaliwat. Ginpakita ko ina sa imo, pero indi ka makakadto dira.”

⁵ Gani napatay si Moises nga alagad sang GINOO didto sa Moab, suno gid sa ginsiling sang GINOO.

⁶ Ginlubong siya sa Moab, sa pulopatag nga nagaatubang sa Bet Peor, pero sa karon wala sing may nakahibalo kon sa diin gid siya ginlubong.

⁷ Nagaedad si Moises sing 120 ka tuig sang napatay siya, pero makusog pa siya gihapon, kag maayo pa ang iya panan-aw.

⁸ Nagpangasubo ang mga Israelinhon kay Moises didto sa kapatagan sang Moab sa sulod sang 30 ka adlaw.

⁹ Karon, si Josue nga anak ni Nun ginhatagan sang Espiritu sang kaalam kay ginpili siya ni Moises nga magbulos sa iya paagi sa pagtungtong sang iya kamot sa iya. Gani nagtuman sa iya ang mga Israelinhon, kag ginhimo nila ang tanan nga ginsugo sang GINOO paagi kay Moises.

* **34:2** *Dagat sang Mediteraneo: sa Hebreo, dagat sa west*

¹⁰ Halin sadto wala gid sing propeta sa Israel nga pareho kay Moises, nga nakilal-an gid sang GINOO.

¹¹ Ginpadala sang GINOO si Moises sa paghimo sang mga milagro kag makatilingala nga mga butang sa Egypt kontra sa ila hari[†] kag sa iya mga opisyal kag sa iya bilog nga nasyon.

¹² Wala sing may nakahimo sang mga gamhanan kag makatilingala nga mga butang pareho sang ginhimo ni Moises sa atubangan sang tanan nga Israelinhon.

[†] **34:11** *ila hari*: sa Hebreo, *Faraon*

**Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios
Hiligaynon: Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios
(Bible) for the Philippines**

copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 Biblica, Inc.

Language: Ilonggo

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Magamit sang tanan ini nga obra/translation paagi sa Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Agod makita ang kopya sang ini nga license, bisitahi ang <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> ukon magpadala sang sulat sa Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Ang Biblica® amo ang trademark nga rehistrado para sa Biblica, Inc., ang paggamit sang sini (Biblica®) nga trademark ginakinahanglan sang permiso halin sa Biblica, Inc. Suno sa polisiya nga ginbutyag didto sa CC BY-SA license, mahimo nga kopyahon kag idistribute ining orihinal nga obra/translation basta nga ipabilin ang trademark nga Biblica® suno sa orihinal sini nga pagkasulat. Kon yara ikaw nga ginbag-o ukon ginhimo nga modipikasyon sa sini nga kopya, kinahanglan ipahibalo kon ano ini kag butangan sang sini nga impormasyon: “Ang orihinal nga obra/translation iya sang Biblica Inc. magamit ini nga wala sing bayad, bisitahi lang ang www.biblica.com kag ang open.bible.”

Ang impormasyon bahin sa copyright kinahanglan makita sa Title ukon copyright page sang obra/translation. Amo ini ang dapat masulat:

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Kon may yara ikaw nga ginbag-o sa kopya, kinahanglan nga mahibal-an ini paagi sa paggamit sang pareho gihapon nga license (CC BY-SA).

Kon kinahanglan nga ipahibalo mo sa Biblica Inc., ang imo ginhimo nga pagbag-o ukon modipikasyon sa sini nga kopya, palihog bisitahi kami sa <https://open.bible/#feedback>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/#feedback>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 3 May 2025

84488a6a-84c1-596e-af6b-5a0f432656b4